Vzniky a zániky ekonomických subjektů ČR

- Obchodní společnosti
- Fyzické osoby podnikatelé

Ondřej Pirohanič, CRIF,a.s

2017 v Praze

Obsah

1 Úvod 5

2 Vývoj počtu ekonomických subjektů v letech 1990 až 2016 15

3 Obchodní společnosti 19

3.1 Obchodní společnosti v Praze a v krajích 22

3.1.1 Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v krajích 24

3.1.2 Čtyřleté míry vzniků a zániků obch. společností a míry koncentrace 28

3.2 Obchodní společnosti v sekcích hlavní činnosti 32

3.2.1 Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v sekcích 34

3.2.2 Čtyřleté míry vzniků a zániků obch. společností a míry koncentrace 38

3.2.3 Kde obchodní společnosti vznikají a zanikají 41

3.3 Obchodní společnosti v obcích a městech 46

3.3.1 Roční míry vzniků a zániků obch. společností u obcí a měst 48

3.3.2 Čtyřleté míry vzniků a zániků obch. společností a míry koncentrace 51

4 Fyzické osoby - podnikatelé 54

4.1 Fyzické osoby podnikatelé v Praze a v krajích 57

4.1.1 Roční míry vzniků a zániků FOP v Praze a v krajích 59

4.1.2 Čtyřleté míry vzniků a zániků FOP a míry koncentrace 63

4.2 Fyzické osoby podnikatelé v sekcích hlavní činnosti 67

4.2.1 Roční míry vzniků a zániků FOP v sekcích hlavní činnosti 69

4.2.2 Čtyřleté míry vzniků a zániků FOP a míry koncentrace 73

4.2.3 Kde fyzické osoby podnikatelé vznikají a zanikají 77

4.3 Fyzické osoby podnikatelé v obcích a městech 82

4.3.1 Roční míry vzniků a zániků FOP 84

4.3.2 Čtyřleté míry vzniků a zániků FOP a míry koncentrace 87

5 Aktivní ekonomické subjekty 90

6 Závěr 92

1 Úvod

Registr ekonomických subjektů, který je veden v Českém statistickém úřadu, je důležitým informačním zdrojem s řadou možností jeho využití pro ekonomicko-organizační analýzy. Obsahuje základní údaje o každém ekonomickém subjektu založeném v ČR. **Ekonomický subjekt** je jeden ze základních pojmů ekonomie, resp. ekonomické teorie. V závislosti na zvoleném modelu rozlišuje ekonomická teorie následující typy ekonomických subjektů: domácnosti, firmy, stát, finanční instituce, zahraniční subjekty, atd.

Podle definice Českého statistického úřadu je e**konomickým subjektem** právnická osoba, fyzická osoba – podnikatel a organizační složka státu, která je účetní jednotkou. V registru ekonomických subjektů jsou o každém ekonomickém subjektu evidovány jeho základní popisné charakteristiky, jako je například datum založení, datum zániku, právní forma, identifikační číslo, atd. Registr ekonomických subjektů (dále také pod zkratkou RES) je veden Českým statistickým úřadem podle §20 zákona č.89/1995 Sb., tj. podle zákona o statistické službě. V registru ekonomických subjektů je pro každý ekonomický subjekt zapsáno cca 20 údajů, viz §20, odst.1 až 4 zákona. Údaje jsou rozděleny na veřejné a neveřejné. Veřejné údaje se poskytují každému, kdo o to požádá.

Zákon o statistické službě v §2 v odst.k) definuje ekonomický subjekt následovně: „**Ekonomickým subjektem** se rozumí každá právnická osoba, organizační složka státu, která je účetní jednotkou, podílový fond a dále fyzická osoba, které má podle zvláštního právního předpisu postavení podnikatele“.

Gestorem Registru ekonomických subjektů je Český statistický úřad. Jsou zde evidovány jak všechny založené ekonomické subjekty v ČR tak i všechny zrušené ekonomické subjekty. Registr ekonomických subjektů ale není základním registrem. Jedním ze zdrojů dat pro Registr ekonomických subjektů je Registr osob, který je jedním ze čtyř základních registrů. Ostatní tři základní registry jsou Registr obyvatel, Registr územní identifikace, adres a nemovitostí a dále Registr práv a povinností. Viz http://www.szrcr.cz/co-jsou-to-zakladni-registry.

V současnosti je databáze registru ekonomických subjektů (dále zkráceně **RES**) dostupná pro externí uživatele ve formě souboru záznamů o každém ekonomickém subjektu ke konci měsíce. Soubor je časovým snímkem stavu záznamů k danému konci měsíce, tj. „fotografie“ údajů o ekonomických subjektech platných ke konci měsíce.

Výchozím okamžikem pro zpracování a analýzu dat v této práci je rok 1990. Od tohoto roku do současnosti došlo k výrazným změnám v počtech evidovaných subjektů v RES. Zatímco k 31.12.1990 bylo v RES evidováno celkem cca 341 tisíc všech subjektů, z toho cca 9 tisíc bylo již

zrušených, pak o 26 let později, tj. k 31.12.2016 bylo v RES již evidováno cca 4 354 tisíc subjektů, z toho cca 1 549 tisíc zaniklých subjektů a cca 2 805 tisíc nezaniklých. Počet všech evidovaných subjektů se za 26 let zvýšil téměř 13 krát.

Zaniklé ekonomické subjekty jsou takové, které mají v RES vyplněnou položku datum zániku, tj. mají uveden kalendářní datum zániku subjekt. Mezi základní atribut každého ekonomického subjektu patří jeho právní forma. V současnosti je v údajích RES celkem 111 typů právních forem ekonomických subjektů. Pro potřeby této práce byly stávající právní formy seskupeny do čtyř skupin:

- obchodní společnosti (zkráceně OS),
- fyzické osoby – podnikatelé (zkráceně FOP),
- zahraniční osoby (zkráceně ZO)a
- ostatní právnické osoby (zkráceně PO)

Do skupiny **obchodních společností** byly zařazeny: s.r.o., a.s., vos, komanditní společnosti, zemědělská družstva, družstva, výrobní družstva, spotřební družstva a evropské společnosti.

Do skupiny **fyzických osob – podnikatelů** byly zařazeny fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona, samostatně hospodařící rolníci, zemědělští podnikatelé, fyzické osoby podnikající dle jiných zákonů než podle živnostenského zákona.

Do skupiny **zahraničních osob** byly zařazeny: zahraniční fyzické osoby, zahraniční osoby, organizační složky zahraniční nadace a fondu.

Do skupiny **ostatní právnické osoby** jsou zařazeny všechny zbývající právní formy, tj. například SVJ, bytová družstva, obecně prospěšné společnosti, obce a města, školy, nemocnice, spolky, atd.

Pro kvantifikaci a měření vzniků a zániků jsou použity následující veličiny:

- počet vzniklých a zaniklých subjektů v daném časovém **intervalu** (toková veličina),
- počet nezaniklých a zaniklých subjektů v daném časovém **okamžiku** (stavová veličina),
- míra vzniků počítaná jako podíl počtu vzniklých subjektů v daném časovém intervalu k průměrné hodnotě počtu nezaniklých subjektů v daném časovém intervalu,
- míra zániku počítaná jako podíl počtu zaniklých subjektů v daném časovém intervalu k průměrné hodnotě počtu nezaniklých subjektů v daném časovém intervalu a
- míry koncentrace subjektů ve vybraných kategoriích měřené Herfindahl Hirschmanovým indexem

Zaměření analýzy je na identifikaci vybraných charakteristik vzniků a zániků ekonomických subjektů založených v ČR. Jedná se o relativně uzavřenou dílčí problematiku vytěžování dat z registru ekonomických subjektů, kdy jejich výsledky jsou použity v dalších analýzách zaměřených na vývoj rizik insolvencí ekonomických subjektů v ČR.

Tato analýza se věnuje zejména obchodním společnostem a fyzickým osobám podnikatelům, pro které je cílem identifikovat počty vznikajících a zanikajících subjektů v čase, koncentraci a míry vznikání a zanikání :

- v regionech (v Praze a v krajích),
- v odvětvích převažující činností (v sekcích) a
- v kategoriích obcí a měst.

Upozornění_1:

Nezaniklý ekonomický subjekt neznamená, že je ekonomicky, resp. podnikatelsky aktivní. Navíc, podnikatelská aktivita je vlastnost, která je proměnlivá v čase.

V tomto směru zveřejňuje ČSÚ v organizační statistice na svých webovských stránkách odhady počtů subjektů se zjištěnou aktivitou pro každý rok. Z údajů ČSÚ a z našich měření odhadujeme, že podnikatelsky aktivních k 31.12.2016 bylo

- 335,2 +/-15,2 tisíc obchodních společností
- 945,4 +/-31,2 tisíc fyzických - osob podnikatelů

Podrobněji viz kapitola 5.

Upozornění_2:

V databázi RES je v měsíci březnu 2013 extrémní výskyt zaniklých fyzických osob podnikatelů, který se jeví jako jednorázové uplatnění výsledků čištění dat pravděpodobně v souvislosti s údaji z registru osob a možné jsou i jiné důvody. Bohužel v databázi RES je u atributu způsob zániku uvedeno pouze slovo „nezjištěno“.

Do zaniklých FOP v březnu 2013 bylo podle našich zjištění zařazeno navíc celkem cca 62 tisíc FOP, které v roce 2013 vykazovaly dobu činnosti 10 let a více. Jednalo se zániky

- cca 7 tisíc FOP založených v roce 1990,
- cca 20 tisíc FOP založených v roce 1991,
- cca 5 tisíc FOP založených v roce 1992,
- atd. až do roku 2003, kde končí zvýšené zániky FOP v měsíci březnu 2013.

V roce 2013 byly standardní hodnoty měsíčních zániků FOP cca 4 000, samozřejmě mimo březen 2013, kdy zaniklo cca 62 tisíc FOP.

V souvislosti s tím bylo nutné se vyrovnat s extrémně zvýšeným počtem zániků FOP v březnu 2013 jejich odfiltrováním, zejména u výpočtů ročních měr zániků FOP a hrubých podílů zániků FOP, kdy je vhodné eliminovat zkreslení zániků, které nebyly z vůle podnikatelů. Na druhou stranu je ale nutné také respektovat skutečný stav zaniklých FOP, včetně extrémních zániků v měsíci březnu 2013.

Získané základní poznatky

1) Ekonomické subjekty ČR

V kap.2 v tab.č.1 jsou uvedeny změřené hodnoty ročních vzniků a zániků všech ekonomických subjektů od roku 1990 do 2016, včetně meziročních změn v počtech nezaniklých ekonomických subjektů v tab.č.2. Pro názornost je uveden i graf na obr.č.1 ročních vzniků a zániků.

V období 1990 až 2016 bylo založeno celkem 4 354,4 tisíc ekonomických subjektů, což je poměrně velké množství. Z toho jich zaniklo celkem 1 549 tisíc, tj. téměř 36% z celkem založených, viz tab.č.3. Nezaniklých ekonomických subjektů k 31.12.2016 je celkem 2 805,4 tisíc.

2) Obchodní společnosti

Počet nezaniklých obchodních společností dlouhodobě roste, cca o 19 tisíc každý rok, což je kolem 5% ročně. Z celkového množství 563,2 tisíc nově založených obchodních společností v období 1990 až 2016 jich zaniklo 86,7 tisíc, což je 15,4%, viz tab.č.1, tab.č.2 a tab.č.3.

3) Obchodní společnosti v regionech

Nejvíce nezaniklých obchodních společností má sídlo v Praze, k 31.12.2016 to je cca 209,5 tisíc, což je téměř 43,96% ze všech nezaniklých obchodních společností ČR, viz kap.3.1, tab.č.4.

Roční míry vzniků obchodních společností v regionech jsou dlouhodobě násobně vyšší než roční míry jejich zániků, viz obr.6, obr.č.7 a obr.č.8. Zajímavé jsou měsíční průběhy ročních měr v regionech z hlediska jejich proměnlivosti v čase. Jedná se o individuální průběhy, které jsou výsledkem specifických podmínek pro podnikání obchodních společností v regionech.

Koncentrace nezaniklých obchodních společností v regionech ČR se postupně mírně zvyšuje. Podle dosaženého HHI indexu je koncentrace nezaniklých obchodních společností v regionech již poměrně **blízko vysoké koncentraci,** viz tab.č.6, kde jsou zachyceny počty nezaniklých obchodních společností a hrubé podíly vzniků a zániků obchodních společností za čtyřleté období 2013 až 2016 a také hodnoty dosahovaných HHI indexů, pro které jsou v tab.č.5 uvedeny klasifikace pro stupeň koncentrace podle dosažené hodnoty HHI indexu. Z tab.č.6 je vidět, že hrubé podíly vzniků jsou dlouhodobě násobně vyšší než hrubé podíly zániků obchodních společností.

Ke koncentraci vzniků a zániků obchodních společností v regionech ale **nedochází**, což dokazují nižší hodnoty HHI indexů pro hrubé podíly vzniku a zániku, viz tab.č.6 a stupnice pro klasifikaci koncentrace v tab.č.5.

4) Obchodní společnosti v sekcích hlavní činnosti

Z pohledu hlavní činnosti podnikání, viz kap.3.2, je nejvíce obchodních společností v sekci G) „Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba vozidel“, kde je jich cca 145,5 tisíc, což je 30,53% ze všech nezaniklých obchodních společností, viz tab.č.7. Následuje sekce L) „Činnosti v oblasti nemovitostí“ s téměř 71,7 tisíci nezaniklými obchodními společnostmi a dále pak sekce M) „Profesní, vědecké a technické činnosti“ 66,9 tisíci společnostmi.

Roční míry vzniků obchodních společností v sekcích jsou vždy násobně vyšší než roční míry jejich zániků, ale v jednotlivých sekcích dochází k výraznější proměnlivosti jejich velikostí v čase, což dokládají měsíční průběhy ročních měr v čase, viz obr.č.10 a obr.č.11. Za pozornost stojí sekce I) „Ubytování, stravováni a pohostinství“, kde ke konci roku 2016 došlo k výraznému nárůstu roční míry vzniku. Nicméně z grafů jsou vidět specifičnosti každé sekce, které jsou projevem konkrétních příležitostí a podmínek podnikání v sekcích.

Změřené větší rozdíly velikostí hrubých podílů vzniků a zániků u čtyřletých měr za celé období 2013 až 2016 v sekcích **nezpůsobují koncentraci hrubých podílů**, viz HHI indexy v tab.č.8 a stupnici koncentrace v tab.č.5. Výjimkou je sekce O) „Obrana, státní správa“, kde čtyřletý hrubý podíl zániku je vyšší než hrubý podíl vzniku.

Naproti tomu **u počtů nezaniklých obchodních mírná koncentrace** v sekcích nastává, na což ukazují dosahované hodnoty HHI indexů v letech 2013 až 2016, viz tab.č.8 a stupnici koncentrace v tab.č.5.

V kap.3.2.3 jsou uvedeny dva žebříčky setříděné podle počtu vzniklých a zaniklých obchodních společností v odvětví činnosti NACE první dva znaky k 31.12.2016, viz tab.č.9 a tab.č10. Dále jsou uvedeny i průběhy ročních počtů vzniklých a zaniklých obchodních společností u vybraných odvětví činností NACE první dva znaky, viz obr.č.14 až obr.č.16. Z těchto grafů jsou patrné vysoké počty vzniků nových obchodních společností v oborech „01 Rostlinná a živočišná výroba, myslivost…“, „56 Stravování a pohostinství“, „86 Zdravotní péče“, „90- Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti“, atd. Naproti tomu výraznější počty zániků obchodních společností můžeme vidět u odvětví „92 Činnosti heren, kasin a sázkových kanceláří“.

5) Obchodní společnosti v obcích a městech

Z pohledu podnikání obchodních společností ve městech a obcích ČR, viz kap.3.3, je nejvíce nezaniklých obchodních společností ve velkých městech s počtem obyvatel nad 100 000. Jedná se o města: Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, Liberec a Olomouc. V těchto velkých městech má k 31.12.2016 sídlo celkem cca 281 tisíc nezaniklých obchodních společností, což je 58,96% ze všech nezaniklých v ČR, viz tab.č.11.

U velkých měst v souhrnu připadá cca 1 200 nezaniklých obchodních společností na 10 000 obyvatel, což je 3 krát až 9 krát více než u ostatních kategorií měst a obcí, viz obr.č.17.

Roční míry vzniků obchodních společností v obcích a městech jsou vždy vyšší než roční míry jejich zániků. Nicméně u jednotlivých kategorií obcí a měst **dochází k odlišnostem** jejich **velikostí v čase**, což dokládají měsíční průběhy ročních měr v kap. 3.3.1 a obr.č.18.

Hrubé podíly vzniků za celé období 2013 až 2016 u jednotlivých kategorií obcí a měst jsou téměř 4 krát vyšší než hrubé podíly zániků.

Ke koncentraci hrubých podílů vzniků a zániků ale nedochází.

Naproti tomu ke **koncentraci nezaniklých obchodních společností v kategoriích měst a obcí** dochází a to ke **koncentraci vysoké** o čemž svědčí odpovídající hodnoty HHI indexu, viz tab.č12 a stupnici koncentrace v tab.č.5.

6) Fyzické osoby podnikatelé

Počet nezaniklých fyzických osob podnikatelů v posledních letech **stagnuje** těsně kolem 2 milionů. Vzniky nových FOP v letech 2014 až 2016 byly na úrovni cca 60 tisíc za rok a jejich zániky na úrovni cca 50 tisíc za rok. Zániky FOP v roce 2013 byly ale extrémní, cca 109 tisíc, což znamenalo pokles všech nezaniklých FOP oproti předchozímu roku 2012. Tento zvýšený počet zániků byl způsoben „čištěním“ databází RES v březnu 2013, pravděpodobně ve vazbě na Registr osob ČR. Počty vzniků a zániků FOP a počty nezaniklých FOP viz v tab.č.1 a také v tab.č.2. Z celkového množství 3 372,9 tisíc nově založených FOP v období 1990 až 2016 jich zaniklo 1 321,5 tisíc, což je 39,2%, viz tab.č.3.

V březnu 2013 došlo k „čištění“ dat v RES a v tomto měsíci byl zařazen extrémní počet FOP do zaniklých, celkem jich bylo navíc, dle našeho odhadu, 61 870 ve srovnání se standardními hodnotami cca 4 000 měsíčních zániků FOP v roce 2013. Z důvodu eliminace zkreslení počítaných ukazatelů (roční míry zániků a hrubé podíly zániků), které mohou být způsobeny

zahrnutím extrémních zániků FOP v březnu 2013, byly tyto extrémní počty zániků odfiltrovány z časových řad zániků FOP.

7) FOP v regionech

Nejvíce nezaniklých FOP má sídlo v Praze, k 31.12.2017 to je cca 320,9 tisíc, což je 15,64% ze všech nezaniklých FOP ČR, viz kap.4.1, tab.č.13.

Roční míry vzniků FOP v regionech se pohybují blízko ročních měr jejich zániků, viz obr.24 a obr.č.25. **Negativní** je vývoj ročních měr v Karlovarském kraji, kde roční míra zániku je vyšší než roční míra vzniku FOP. V tomto směru pozitivně nevypadá ani vývoj v Ústeckém kraji, Plzeňském kraji a Moravskoslezském kraji, kde míra vzniku FOP klesla až na míru zániku. Nicméně z grafů je vidět, že dochází k určitému zlepšování.

U čtyřletých hrubých podílů vzniků a zániků vidíme, že jejich hodnoty jsou mírně odlišné v závislosti na regionu, viz tab.č.14. Dosahované hodnoty HHI indexů ukazují, že **ke koncentraci hrubých podílů vzniků i zániků v regionech nedochází.**

Pokles počtu nezaniklých FOP v letech 2013 až 2016 postihl **9 regionů**, nejvíce to bylo v Karlovarském kraji (-9,0%), Ústecký kraj (-4,7%), atd. Tato čísla v sobě obsahují i vliv extrémních zániků v březnu 2013. Na druhou stranu **nárůst** počtu nezaniklých FOP během období 2013 až 2016 nastal u 5 regionů, nejvíce v kraji Vysočina (+3,2%), dále v Olomouckém kraji (jen 0,7%), atd., podrobněji viz tab.č.14.

Pokud ale odfiltrujeme extrémní počet zániků FOP, který nastal v březnu 2013, pak k faktickému poklesu počtu nezaniklých FOP **došlo pouze u Karlovarského kraje**, viz tab.č.14, sloupec (3-k) oproti sloupci (3). Úpravou extrémních zániků FOP pro březen 2013 dochází ke změně v hodnotách zaniklých FOP a z tohoto hlediska se celkový pokles nezaniklých FOP v období 2013–2016 změní na jejich nárůst, konkrétně podíl zaniklých FOP k nově vzniklým FOP v období 2013- 2016 se změní ze 108,3% na 82,1%, viz tab.č.14, sloupce (3) a (3-k), hodnoty dole v řádku „Celkem ČR“.

Pro přesnost uvádíme, že filtrace extrémních počtů zániků FOP v březnu 2013 byla provedena také u výpočtů hrubých podílů zaniklých FOP.

U počtu **nezaniklých FOP v regionech ke koncentraci nedochází**, dosahované hodnoty HHI indexů jsou nízké, viz tab.č.14 a tab.č.5.

8) FOP v sekcích hlavní činnosti

Z pohledu hlavní činnosti podnikání, viz kap.4.2, je nejvíce FOP v sekci G) „Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba vozidel“, kde je jich cca 545,2 tisíc nezaniklých, což je cca 26,58% ze všech nezaniklých v ČR, viz tab.č.15. Následuje sekce M) „Profesní, vědecké a technické činnosti“ s celkem 378,2 tisíci nezaniklých FOP, což je cca 13,56% a dále sekce F) „Stavebnictví“ s 269,1 tisíci nezaniklých FOP, což je 13,12% ze všech nezaniklých FOP v ČR.

Roční míry vzniků i zániků FOP v sekcích se vzájemně velmi odlišují a to jak svými dosahovanými hodnotami, tak i tvarem časových průběhů, viz obr.č.28 a obr.č.29. Zajímavé se jeví průběhy u všech sekcí a také srovnání průběhů v sekcích pro FOP s obchodními společnostmi.

Zatímco v sekci „Ubytování, stravování a pohostinství“ u FOP došlo k výraznému nárůstu roční míry zániků, tak u obchodních společností v dané sekci došlo naopak k výraznému nárůstu roční míry vzniků, což pravděpodobně souvisí se zaváděním EET.

Podobně u sekce „“Zdravotní a sociální služby“. V této sekci došlo k výrazným nárůstům roční míry vzniků obchodních společností a následně, u fyzických osob podnikatelů, k výrazným nárůstům roční míry zániků, což souvisí s přesunem lékařských praxí do formy obchodních společností.

Dalším příkladem výrazných rozdílů mezi obchodními společnostmi a FOP v sekcích je sekce „Doprava a skladování“. Zatímco u této sekce u FOP převažuje míra ročních zániků nad roční mírou vzniků, tak u obchodních společností je tomu naopak, převažují roční míry vzniků nad roční mírou zániků. To platí i u sekce „Stavebnictví“, atd., viz grafy na obr.č.10 a obr.č.11 pro obchodní společnosti a grafy na obr.č.28 a obr.č.29 pro FOP.

U hrubých podílů vzniků a zániků za celé období 2013 až 2016 v sekcích pro FOP, viz tab.16, vidíme odlišnosti v jejich hodnotách mezi sekcemi.

Nejvyšší hodnoty hrubého podílu vzniku FOP v období 2013 až 2016 je u sekce „Kulturní, zábavní a rekreační činnosti“ s 4,6%, následuje sekce „Těžba a dobývání“ s 4,5% a dále sekce „Informační a komunikační činnosti“ a sekce „Zemědělství, lesnictví a rybářství“, obě s 4,1% hrubých podílů vzniku.

U hrubého podílu zániku FOP je nejvyšší hodnota 3,9% v sekci „Zdravotní a sociální služby“, dále 3,3% v sekci „Zásobování vodou, odpadní vody. Odpady,…“ a dále 3,2% u sekce „“Ubytování stravování a pohostinství“. Ostatní viz tab.č.16.

Ke **koncentraci nezaniklých FOP v sekcích ještě nedochází**, ale je již **blízko hranice pro mírnou koncentraci**, viz hodnoty jejich HHI indexů v tab.č.16 a stupnici HHI indexu v tab.č.5.

U hrubých podílů vzniků a zániků FOP ke koncentraci nedochází, viz hodnoty HHI indexů v tab.č.16 a stupnici HHI indexu v tab.č.5..

V kap.4.2.3 jsou uvedeny dva žebříčky setříděné podle počtu vzniklých a zaniklých FOP podle třídění v odvětví činnosti NACE první dva znaky k 31.12.2016, viz tab.č.17 a tab.č18. Dále jsou uvedeny i průběhy ročních počtů vzniklých a zaniklých u vybraných odvětví činností NACE první dva znaky, viz obr.č.32 až obr.č.34. Z těchto grafů jsou patrné vysoké zániky FOP v oborech „41- Výstavba budov“, „56 Stravování a pohostinství“, „86 Zdravotní péče“, „92- Činnosti heren, kasin a sázkových kanceláří“, atd. Naproti tomu výraznější počty vzniků můžeme vidět u odvětví „11- Výroba nápojů“, „62 Činnosti v oblasti informačních technologií“, „90- Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti“, „93-Sportovní, zábavní a rekreační činnosti“.

9) FOP v obcích a městech

Z pohledu podnikání FOP ve městech a obcích ČR, viz kap.4.3, je nejvíce nezaniklých obchodních společností ve velkých městech s počtem obyvatel nad 100 000. Jedná se o města: Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, Liberec a Olomouc. V těchto velkých městech má k 31.12.2016 je celkem cca 533,4 tisíc nezaniklých FOP, což je 26,00% ze všech nezaniklých FOP v ČR, viz tab.č.19. U těchto měst připadá v souhrnu kolem 2 300 nezaniklých FOP na 10 000 obyvatel, což je o 300 až 500 více než u ostatních kategorií měst a obcí, viz obr.č.35.

Roční míry vzniků FOP v obcích a městech jsou většinou vyšší než roční míry jejich zániků, viz obr.č.36. U obcí a měst v kategorii od 10 000 do 100 000 obyvatel (tj. u tří kategorií) ale dochází v posledních letech ke stagnaci i meziročním úbytkům počtu nezaniklých FOP, tj. roční míra zániků překrývá roční míru vzniků FOP v těchto tří kategorií.

Hrubé podíly vzniků FOP v jednotlivých kategoriích obcí a měst v období 2013 až 2016 jsou velmi blízko k hrubým podílům zániků, viz tab.č.20. **Ke koncentraci čtyřletých hrubých podílů vzniků a zániků v kategoriích obcí a měst nedochází**, odpovídající hodnoty HHI indexů jsou cca 1 000, což podle stupnice v tab.č.5 neznamená koncentraci.

U nezaniklých FOP v kategoriích měst a obcí taky ke koncentraci nedochází, hodnota HHI indexu je cca 1 300, která podle stupnice koncentrace v tab.č.5 neznamená koncentraci nezaniklých FOP v kategoriích obcí a měst. Nicméně hodnoty HHI indexů již **leží blízko hranice koncentrace mírné**.

2 Vývoj počtu ekonomických subjektů v letech 1990 až 2016

První náhled na vývoj počtu ekonomických subjektů od roku 1990 dává tabulka č.1, kde jsou uvedeny roční počty vzniků a zániků obchodních společností, fyzických osob podnikatelů, zahraničních osob a ostatních ekonomických subjektů. V následující tabulce č.2 jsou uvedeny meziroční změny počtu nezaniklých ekonomických subjektů.

V historii let 1990 až 2016 zaznamenán **největší** počet nově vzniklých ekonomických subjektů v roce 1991 (cca 681 tisíc) a **nejmenší** počet nově vzniklých ekonomických subjektů v roce 2005 (cca 82 tisíc). Počty nově založených ekonomických subjektů se pohybují od roku 2000 relativně stabilně kolem hodnoty 100 000 ročně s odchylkou +/- 15 000. Naproti tomu, roční hodnoty zániků ekonomických subjektů vykazují dlouhodobě mírné nárůsty, kde největší počet zaniklých subjektů byl v roce 1993 (cca 287 tisíc), v roce 2009 (cca 100 tisíc) a v roce 2013 (cca 154 tisíc). Důvody těchto vysokých počtů zániků byly zejména přeregistrace a aktualizace údajů u fyzických osob podnikatelů a u zahraničních osob. Časový vývoj vzniků a zániků ekonomických subjektů je znázorněn na obr.č.1. Zde je vidět dlouhodobý vývoj poklesu počtu nově vznikajících ekonomických subjektů a dlouhodobý vývoj nárůstu zániků.

Zde je nutné poznamenat, že záznamy v jednotlivých měsíčních dávkách RES se zpětně, ex-post nepatrně liší, pravděpodobně z důvodu průběžných aktualizací všech údajů podle získaných podkladů v čase.

Tab.č. 1: Vývoj počtu ekonomických subjektů evidovaných v RES

Vzniky a zániky ekonomických subjektů v ČR podle RES

Období	Obchodní společnosti (OS)				Fyz.osoby podnikatelé (FOP)				Zahraniční osoby (ZO)				Ostatní právnické osoby (PO)				Ekonomické subjekty celkem			
	Vzniklé	Zaniklé	Čistý přírůstek	Nezaniklé ke konci období	Vzniklé	Zaniklé	Čistý přírůstek	Nezaniklé ke konci období	Vzniklé	Zaniklé	Čistý přírůstek	Nezaniklé ke konci období	Vzniklé	Zaniklé	Čistý přírůstek	Nezaniklé ke konci období	Vzniklé	Zaniklé	Čistý přírůstek	Nezaniklé ke konci období
	(1)	(2)	(3) = = (1) - (2)	(4) = = kumul (3)	(5)	(6)	(7) = = (5) - (6)	(8) = = kumul (7)	(9)	(10)	(11) = = (9) - (10)	(12) = = kumul (11)	(13)	(14)	(15) = = (13) - (14)	(16) = = kumul (15)	(17) = =(1)+(5)+(9)+(13)	(18) = =(2)+(6)+(10)+(14)	(19) = = (17) - (18)	(20) = = kumul (19)
před r.1990	2 314	8	2 306	2 306	4 744	279	4 465	4 465	92	0	92	92	11 523	92	11 431	11 431	18 673	379	18 294	18 294
1990	4 130	69	4 061	6 367	304 157	8 683	295 474	299 939	278	1	277	369	13 646	282	13 364	24 795	322 211	9 035	313 176	331 470
1991	24 375	307	24 068	30 435	641 263	23 798	617 465	917 404	533	5	528	897	15 113	554	14 559	39 354	681 284	24 664	656 620	988 090
1992	25 191	1 019	24 172	54 607	236 788	94 767	142 021	1 059 425	1 074	64	1 010	1 907	14 913	1 641	13 272	52 626	277 966	97 491	180 475	1 168 565
1993	25 996	1 017	24 979	79 586	169 961	283 789	**-113 828**	945 597	2 012	139	1 873	3 780	14 312	1 770	12 542	65 168	212 281	286 715	**-74 434**	1 094 131
1994	24 222	963	23 259	102 845	188 953	16 804	172 149	1 117 746	4 184	255	3 929	7 709	10 249	2 131	8 118	73 286	227 608	20 153	207 455	1 301 586
1995	21 873	1 176	20 697	123 542	158 992	17 514	141 478	1 259 224	5 025	407	4 618	12 327	12 737	1 822	10 915	84 201	198 627	20 919	177 708	1 479 294
1996	19 784	1 423	18 361	141 903	138 498	25 877	112 621	1 371 845	3 762	768	2 994	15 321	8 957	1 689	7 268	91 469	171 001	29 757	141 244	1 620 538
1997	20 656	833	19 823	161 726	132 013	20 009	112 004	1 483 849	6 879	1 512	5 367	20 688	6 445	1 984	4 461	95 930	165 993	24 338	141 655	1 762 193
1998	19 945	992	18 953	180 679	121 186	16 459	104 727	1 588 576	9 863	1 850	8 013	28 701	6 993	2 896	4 097	100 027	157 987	22 197	135 790	1 897 983
1999	21 079	1 085	19 994	200 673	122 391	18 009	104 382	1 692 958	12 091	2 077	10 014	38 715	6 665	2 401	4 264	104 291	162 226	23 572	138 654	2 036 637
2000	17 212	1 236	15 976	216 649	85 983	25 266	60 717	1 753 675	1 962	1 040	922	39 637	7 877	2 204	5 673	109 964	113 034	29 746	83 288	2 119 925
2001	11 687	1 363	10 324	226 973	69 692	30 719	38 973	1 792 648	1 180	1 119	61	39 698	12 882	2 534	10 348	120 312	95 441	35 735	59 706	2 179 631
2002	11 247	2 268	8 979	235 952	69 234	24 805	44 429	1 837 077	1 712	1 398	314	40 012	12 358	2 380	9 978	130 290	94 551	30 851	63 700	2 243 331
2003	12 758	3 063	9 695	245 647	69 250	24 686	44 564	1 881 641	2 046	1 007	1 039	41 051	17 700	2 426	15 274	145 564	101 754	31 182	70 572	2 313 903
2004	15 973	3 142	12 831	258 478	58 885	43 100	15 785	1 897 426	2 908	931	1 977	43 028	8 768	2 090	6 678	152 242	86 534	49 263	37 271	2 351 174
2005	15 782	3 197	12 585	271 063	53 072	36 359	16 713	1 914 139	4 649	1 017	3 632	46 660	8 334	3 120	5 214	157 456	81 837	43 693	38 144	2 389 318
2006	18 639	3 517	15 122	286 185	55 714	37 273	18 441	1 932 580	5 471	913	4 558	51 218	7 822	1 530	6 292	163 748	87 646	43 233	44 413	2 433 731
2007	25 827	4 734	21 093	307 278	65 705	43 424	22 281	1 954 861	7 016	925	6 091	57 309	8 629	1 250	7 379	171 127	107 177	50 333	56 844	2 490 575
2008	24 821	4 728	20 093	327 371	75 637	49 803	25 834	1 980 695	10 645	1 507	9 138	66 447	9 413	1 170	8 243	179 370	120 516	57 208	63 308	2 553 883
2009	23 655	5 514	18 141	345 512	77 328	91 188	**-13 860**	1 966 835	11 465	1 782	9 683	76 130	9 263	1 328	7 935	187 305	121 711	99 812	21 899	2 575 782
2010	24 299	5 571	18 728	364 240	83 740	49 835	33 905	2 000 740	7 103	4 446	2 657	78 787	9 462	2 104	7 358	194 663	124 604	61 956	62 648	2 638 430
2011	22 965	5 775	17 190	381 430	82 543	40 924	41 619	2 042 359	8 760	9 354	**-594**	78 193	8 475	1 121	7 354	202 017	122 743	57 174	65 569	2 703 999
2012	23 240	5 943	17 297	398 727	71 587	42 957	28 630	2 070 989	7 496	10 197	**-2 701**	75 492	7 976	1 230	6 746	208 763	110 299	60 327	49 972	2 753 971
2013	23 609	5 968	17 641	416 368	63 149	109 162	**-46 013**	2 024 976	5 814	34 568	**-28 754**	46 738	8 725	4 593	4 132	212 895	101 297	154 291	**-52 994**	2 700 977
2014	25 544	5 733	19 811	436 179	57 308	48 925	8 383	2 033 359	5 230	5 276	**-46**	46 692	5 027	869	4 158	217 053	93 109	60 803	32 306	2 733 283
2015	27 273	7 294	19 979	456 158	58 386	49 866	8 520	2 041 879	5 678	4 542	1 136	47 828	6 115	776	5 339	222 392	97 452	62 478	34 974	2 768 257
2016	29 106	8 771	20 335	**476 493**	56 707	47 226	9 481	**2 051 360**	5 976	4 235	1 741	**49 569**	7 047	1 475	5 572	**227 964**	98 836	61 707	37 129	**2 805 386**
Celkem	563 202	86 709	**476 493**	-----	3 372 866	1 321 506	**2 051 360**	-----	140 904	91 335	**49 569**	-----	277 426	49 462	**227 964**	-----	4 354 398	1 549 012	**2 805 386**	-----

Meziroční změny počtů nezaniklých ekonomických subjektů (hodnoty ke konci období)										
Období	**Obchodní společnosti**		**Fyzické osoby-podnikatelé**		**Zahraniční osoby**		**Ostatní právnické osoby**		**Ekonomické subjekty celkem**	
	Počet nezaniklých (v tisících)	Meziroční změna	Počet nezaniklých (v tisících)	Meziroční změna	Počet nezaniklých (v tisících)	Meziroční změna	Počet nezaniklých (v tisících)	Meziroční změna	Počet nezaniklých (v tisících)	Meziroční změna
před r.1990	2,3		4,5		0,1		11,4		18,3	
1990	6,4	176,1%	299,9	6617,6%	0,4	301,1%	24,8	116,9%	331,5	1711,9%
1991	30,4	378,0%	917,4	205,9%	0,9	143,1%	39,4	58,7%	988,1	198,1%
1992	54,6	79,4%	1 059,4	15,5%	1,9	112,6%	52,6	33,7%	1 168,6	18,3%
1993	79,6	45,7%	945,6	**-10,7%**	3,8	98,2%	65,2	23,8%	1 094,1	**-6,4%**
1994	102,8	29,2%	1 117,7	18,2%	7,7	103,9%	73,3	12,5%	1 301,6	19,0%
1995	123,5	20,1%	1 259,2	12,7%	12,3	59,9%	84,2	14,9%	1 479,3	13,7%
1996	141,9	14,9%	1 371,8	8,9%	15,3	24,3%	91,5	8,6%	1 620,5	9,5%
1997	161,7	14,0%	1 483,8	8,2%	20,7	35,0%	95,9	4,9%	1 762,2	8,7%
1998	180,7	11,7%	1 588,6	7,1%	28,7	38,7%	100,0	4,3%	1 898,0	7,7%
1999	200,7	11,1%	1 693,0	6,6%	38,7	34,9%	104,3	4,3%	2 036,6	7,3%
2000	216,6	8,0%	1 753,7	3,6%	39,6	2,4%	110,0	5,4%	2 119,9	4,1%
2001	227,0	4,8%	1 792,6	2,2%	39,7	0,2%	120,3	9,4%	2 179,6	2,8%
2002	236,0	4,0%	1 837,1	2,5%	40,0	0,8%	130,3	8,3%	2 243,3	2,9%
2003	245,6	4,1%	1 881,6	2,4%	41,1	2,6%	145,6	11,7%	2 313,9	3,1%
2004	258,5	5,2%	1 897,4	0,8%	43,0	4,8%	152,2	4,6%	2 351,2	1,6%
2005	271,1	4,9%	1 914,1	0,9%	46,7	8,4%	157,5	3,4%	2 389,3	1,6%
2006	286,2	5,6%	1 932,6	1,0%	51,2	9,8%	163,7	4,0%	2 433,7	1,9%
2007	307,3	7,4%	1 954,9	1,2%	57,3	11,9%	171,1	4,5%	2 490,6	2,3%
2008	327,4	6,5%	1 980,7	1,3%	66,4	15,9%	179,4	4,8%	2 553,9	2,5%
2009	345,5	5,5%	1 966,8	**-0,7%**	76,1	14,6%	187,3	4,4%	2 575,8	0,9%
2010	364,2	5,4%	2 000,7	1,7%	78,8	3,5%	194,7	3,9%	2 638,4	2,4%
2011	381,4	4,7%	2 042,4	2,1%	78,2	**-0,8%**	202,0	3,8%	2 704,0	2,5%
2012	398,7	4,5%	2 071,0	1,4%	75,5	**-3,5%**	208,8	3,3%	2 754,0	1,8%
2013	416,4	4,4%	2 025,0	**-2,2%**	46,7	**-38,1%**	212,9	2,0%	2 701,0	**-1,9%**
2014	436,2	4,8%	2 033,4	0,4%	46,7	**-0,1%**	217,1	2,0%	2 733,3	1,2%
2015	456,2	4,6%	2 041,9	0,4%	47,8	2,4%	222,4	2,5%	2 768,3	1,3%
2016	476,5	4,5%	2 051,4	0,5%	49,6	3,6%	228,0	2,5%	2 805,4	1,3%

Tab.č. 2: Meziroční změny počtu nezaniklých ekonomických subjektů evidovaných v RES

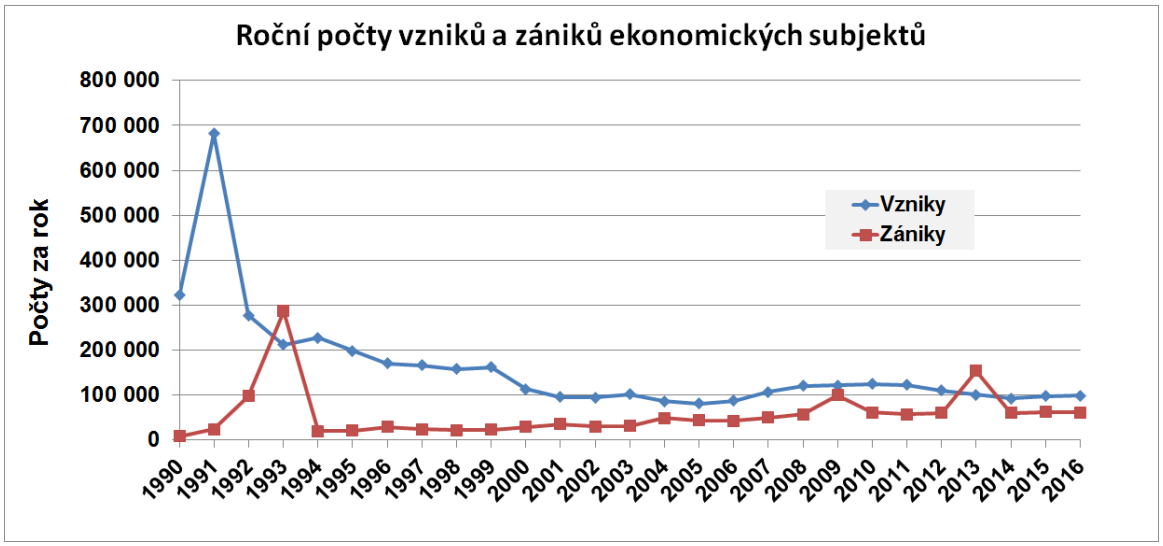

Obr.č. 1: Vývoj vzniků a zániků ekonomických subjektů

Bilance vzniků a zániků ekonomických subjektů ČR 1990 až 2016										
	Obchodní společnosti (OS)		Fyz.osoby podnikatelé (FOP)		Zahraniční osoby (ZO)		Ostatní právnické osoby (PO)		Ekonomické subjekty celkem	
	Počet	Podíl	Počet	Podíl	Počet	Podíl	Počet	Podíl	Počet	Podíl
Zaniklé	86 709	15,4%	1 321 506	39,2%	91 335	64,8%	49 462	17,8%	1 549 012	35,6%
Nezaniklé	476 493	84,6%	2 051 360	60,8%	49 569	35,2%	227 964	82,2%	2 805 386	64,4%
Vzniklé	563 202	100,0%	3 372 866	100,0%	140 904	100,0%	277 426	100,0%	4 354 398	100,0%

Tab.č. 3: Vzniky a zániky ekonomických subjektů v období 1990 až 2016

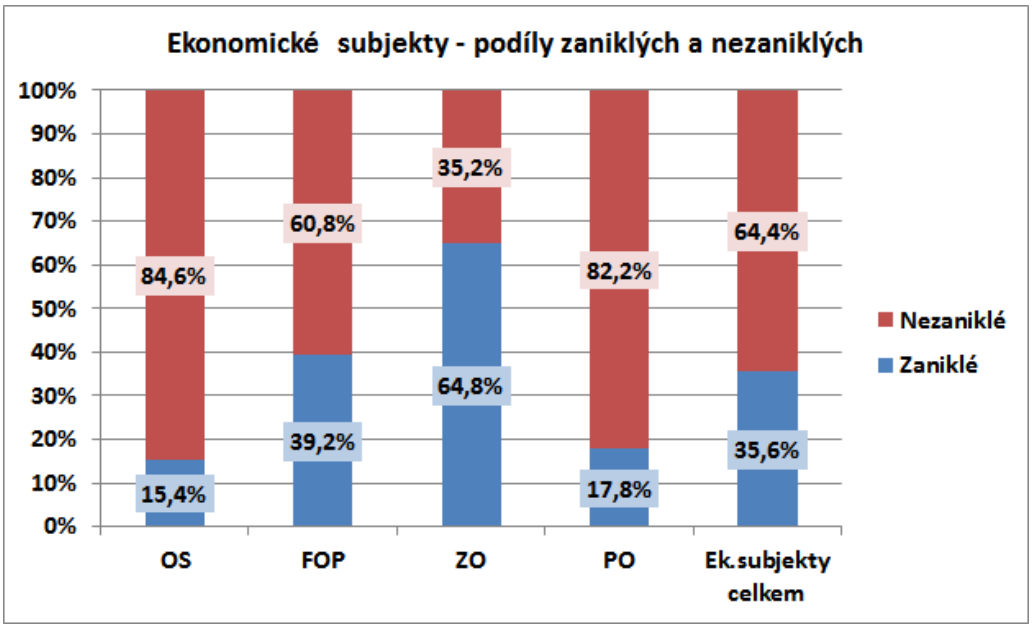

Obr.č. 2: Podíly vzniků a zániků ekonomických subjektů

3 Obchodní společnosti

V historii let 1992 až 2016 byl zaznamenán **největší** počet nově vzniklých obchodních společností v roce 2016 (cca 29 tisíc) a **nejmenší** počet nově vzniklých obchodních společností v roce 2002 (cca 11 tisíc), pomineme-li začátek vývoje v roce 1990. Naproti tomu, úbytky obchodních společností vykazují dlouhodobě vzrůstající hodnoty, kdy největší počet zániků byl zaznamenán v roce 2016 (cca 9 tisíc). Roční hodnoty vzniků a zániků ekonomických subjektů jsou uvedeny v tab.č.1. Počty nezaniklých obchodních společností ke konci roku jsou uvedeny v tab.č.2. Zde jsou spočteny i odpovídající meziroční změny. Roční hodnoty vzniků a zániků obchodních společností jsou uvedeny také graficky na obr.č.3 a měsíční hodnoty vzniků a zániků obchodních společností jsou uvedeny v grafu na obr.č.4.

Dlouhodobý průměr čistých přírůstků obchodních společností v letech 2006 až 2016 se pohybuje kolem 19 tisíc ročně.

V dalším grafu na obr.č.5 je ukázán vývoj poměru počtu zaniklých obchodních společností k počtu vzniklým obchodním společnostem v jednotlivých měsících. Z grafu je patrné, že poměr počtů zaniklých k vzniklým obchodním společnostem se mění v čase. V období 2001 až 2003 se tento poměr zvýšil z počáteční hodnoty cca 5% na cca 25% ke konci roku 2003. Od roku 2004 do roku 2016 se hodnota poměru postupně zvyšovala z 20% na cca 25% s rozptylem +/-5%. Příčin těchto změn poměru mezi vzniky a zániky je pravděpodobně celá řada, nicméně jednou z nich se jeví strukturální změny vyvolané postupným přechodem do standardní tržní ekonomiky.

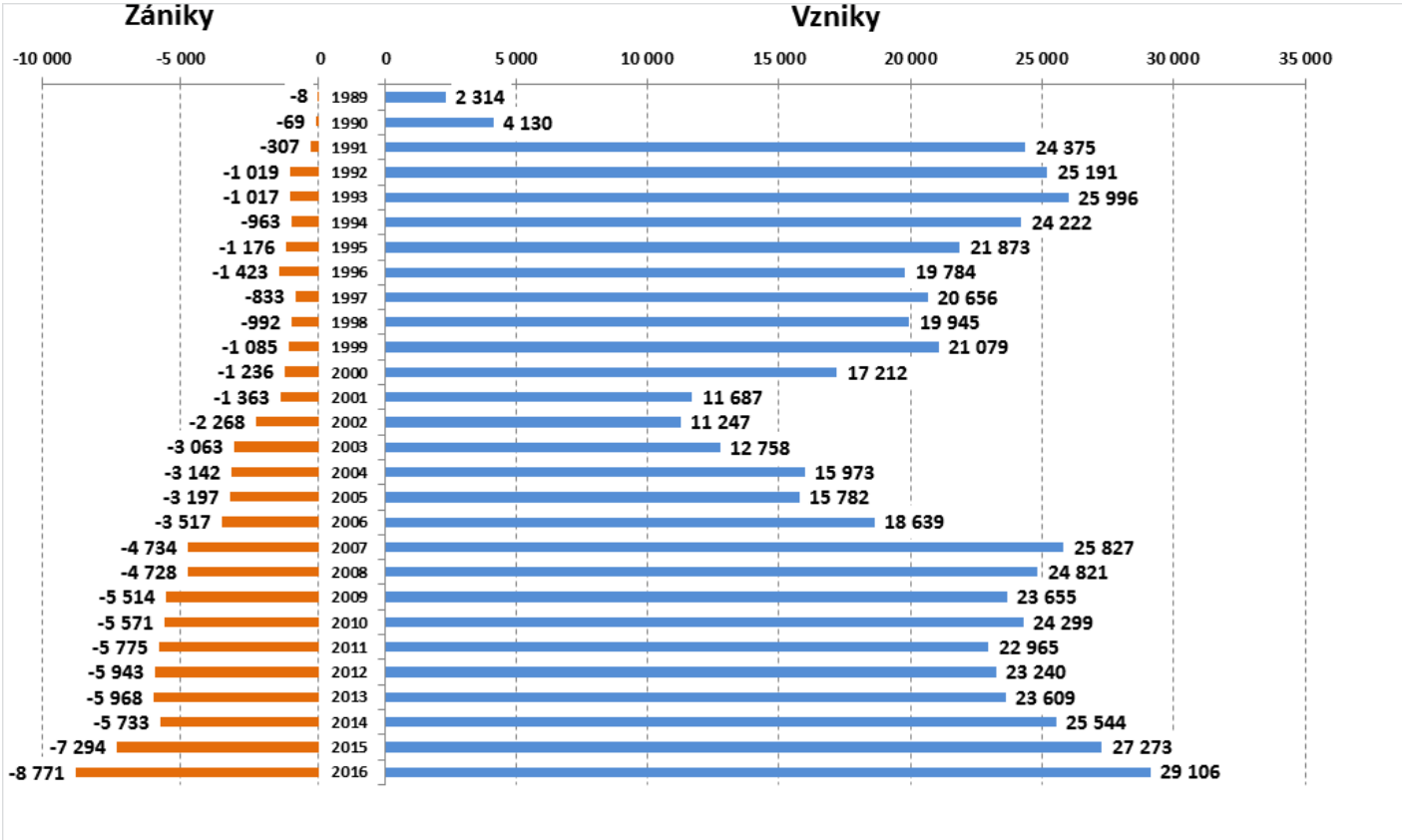

Obr.č. 3: Vývoj vzniků a zániků obchodních společností – roční hodnoty

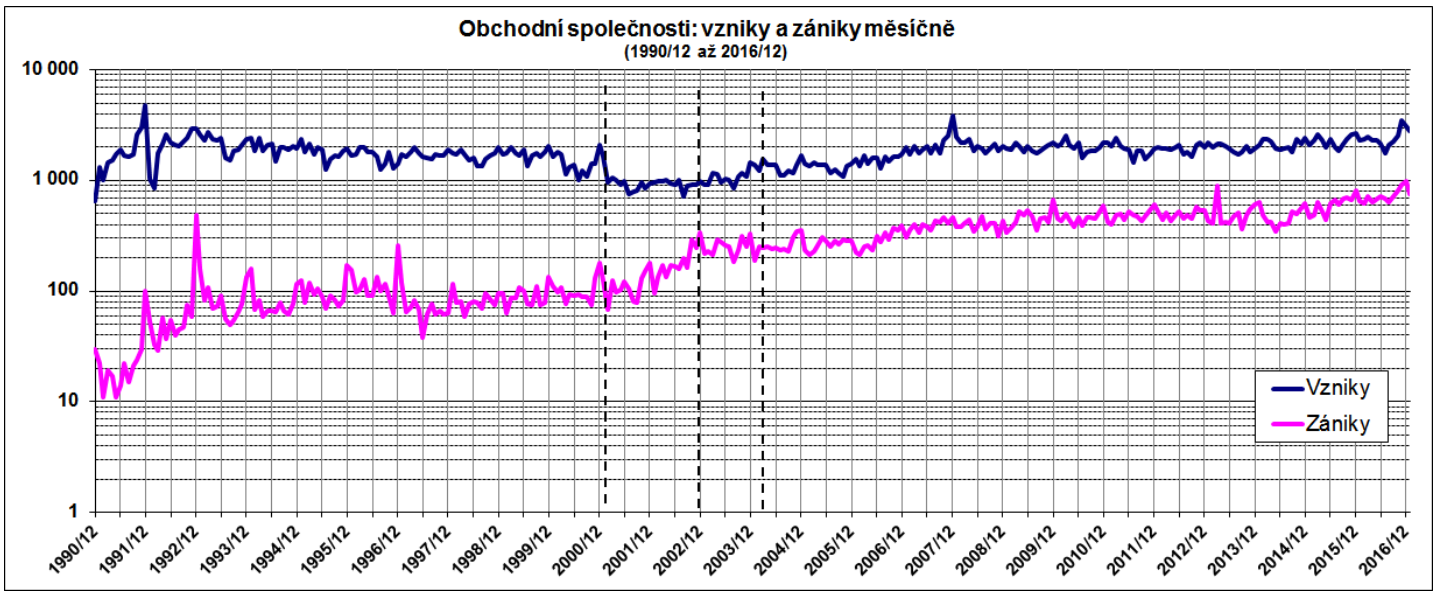

Obr.č. 4: Vývoj vzniků a zániků obchodních společností – měsíčně

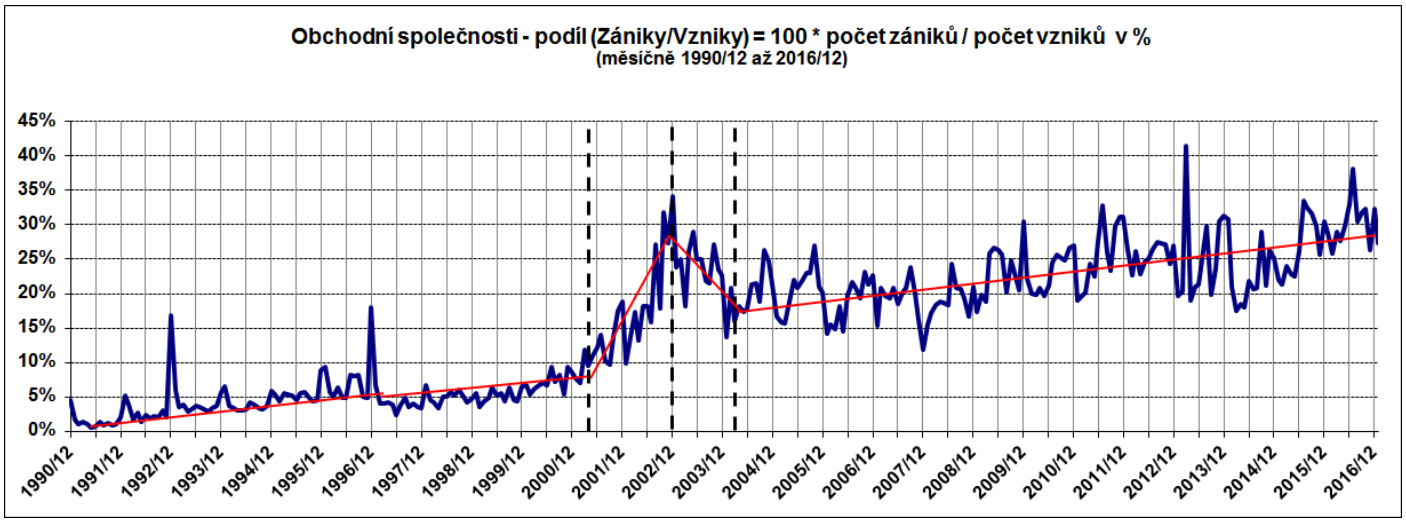

Obr.č. 5: Vývoj poměru zániky / vzniky obchodních společností – měsíčně

3.1 Obchodní společnosti v Praze a v krajích

Dlouhodobý vývoj počtů nezaniklých obchodních společností v Praze a krajích je uveden v tab.č.4. Zde jsou uvedeny počty nezaniklých obchodních společností vždy ke konci roku. Tyto hodnoty byly zjištěny z údajů v registru ekonomických subjektů z února 2017.

Z tabulky č.4 vyplývá, že největší počet nezaniklých obchodních společností ke konci roku 2016 byl změřen v Praze, kde jejich počet byl cca 210 tisíc, což je téměř 44% ze všech nezaniklých obchodních společností v ČR. Následuje Jihomoravský kraj s 11,44% a dále Středočeský kraj s 7,64%. Na druhou stranu nejmenší zastoupení obchodních společností má kraj Vysočina s celkem 9,5 tisíci nezaniklých obchodních společností, což je pouze 1,99% z celé ČR. Následuje Karlovarský kraj s 2,12% a dále Liberecký kraj s 2,59%.

Pro analýzu vývoje vzniků a zániků se místo absolutních hodnot jeví vhodnější zjišťovat veličiny poměřující počty vzniků a zániků k celkovým počtům v dané kategorii. Jedná se o identifikaci měr vzniků a zániků ve zvoleném čase a za zvolený časový interval (období). Pro vyhodnocení míry vzniků a zániků obchodních společností v jednotlivých regionech byly zvoleny tyto přístupy:

- vyhodnocení ročních měr vzniků a zániků a
- vyhodnocení hrubých podílů vzniků a zániků za celé období 2013 až 2016 a
- vyhodnocení stupně koncentrace vzniků a zániků a počtů nezaniklých subjektů

Nezaniklé obchodní společnosti v krajích	Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Vysočina	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Zlínský kraj	Moravskoslezský kraj	C e l k e m
1989	292	342	205	153	53	169	87	160	110	161	203	92	122	157	2 306
1990	2 045	668	335	212	113	393	284	346	261	242	551	189	362	366	6 367
1991	9 313	2 179	1 578	1 173	682	1 630	1 241	1 319	1 089	905	4 141	1 188	1 655	2 342	30 435
1992	16 693	4 261	2 882	2 188	1 141	3 108	2 246	2 513	2 091	1 618	6 881	2 103	2 747	4 135	54 607
1993	25 317	6 122	4 065	3 238	1 626	4 559	3 126	3 492	2 860	2 291	10 153	2 979	3 917	5 841	79 586
1994	33 683	7 874	5 092	4 196	2 049	5 877	3 983	4 384	3 593	2 865	13 041	3 725	4 942	7 541	102 845
1995	41 258	9 446	5 910	4 982	2 415	6 984	4 733	5 109	4 204	3 320	15 725	4 466	5 882	9 108	123 542
1996	47 651	10 891	6 677	5 679	2 763	8 032	5 337	5 857	4 795	3 801	18 129	5 167	6 673	10 451	141 903
1997	54 841	12 443	7 535	6 385	3 134	8 992	5 933	6 686	5 360	4 287	20 573	5 909	7 534	12 114	161 726
1998	62 207	13 954	8 415	7 071	3 481	9 943	6 480	7 314	5 875	4 678	22 805	6 554	8 219	13 683	180 679
1999	70 750	15 541	9 298	7 767	3 917	10 831	6 993	7 943	6 409	5 041	24 972	7 119	9 011	15 081	200 673
2000	76 900	16 842	10 035	8 404	4 315	11 547	7 437	8 515	6 840	5 380	26 951	7 622	9 610	16 251	216 649
2001	81 010	17 738	10 467	8 879	4 553	12 019	7 724	8 867	7 098	5 613	28 091	7 937	9 941	17 036	226 973
2002	85 286	18 491	10 704	9 210	4 762	12 452	7 929	9 098	7 279	5 772	29 136	8 106	10 157	17 570	235 952
2003	89 862	19 406	10 908	9 597	5 034	12 841	8 171	9 307	7 474	5 922	30 334	8 309	10 407	18 075	245 647
2004	95 315	20 549	11 428	10 183	5 416	13 365	8 514	9 698	7 800	6 182	31 735	8 729	10 768	18 796	258 478
2005	100 994	21 590	11 941	10 667	5 777	13 824	8 764	10 022	8 069	6 465	33 128	9 124	11 141	19 557	271 063
2006	108 196	22 859	12 412	11 233	6 247	14 404	9 053	10 302	8 327	6 748	34 841	9 594	11 558	20 411	286 185
2007	119 055	24 630	12 977	11 858	7 027	15 179	9 407	10 644	8 643	7 022	37 024	10 159	11 989	21 664	307 278
2008	129 482	26 175	13 436	12 490	7 799	15 856	9 753	11 028	9 052	7 301	38 929	10 747	12 439	22 884	327 371
2009	139 108	27 502	13 866	13 137	8 254	16 509	10 037	11 363	9 403	7 559	40 559	11 247	12 754	24 214	345 512
2010	149 338	28 760	14 220	13 702	8 618	17 100	10 309	11 722	9 794	7 826	42 437	11 742	13 180	25 492	364 240
2011	159 003	29 892	14 660	14 226	8 929	17 646	10 555	12 052	10 127	8 090	44 078	12 213	13 487	26 472	381 430
2012	168 697	31 109	15 078	14 718	9 173	18 085	10 876	12 376	10 447	8 264	45 764	12 646	13 877	27 617	398 727
2013	179 080	32 130	15 422	15 083	9 353	18 468	11 131	12 688	10 810	8 482	47 560	13 127	14 206	28 828	416 368
2014	189 859	33 323	15 656	15 636	9 597	18 969	11 459	13 144	11 222	8 787	49 878	13 738	14 656	30 255	436 179
2015	200 004	34 846	15 966	16 147	9 866	19 539	11 817	13 640	11 739	9 130	52 003	14 457	15 144	31 860	456 158
2016	209 479	36 386	16 494	16 733	10 116	20 001	12 331	14 127	12 301	9 490	54 391	15 328	15 739	33 577	476 493
2016 v %	**43,96%**	**7,64%**	3,46%	3,51%	**2,12%**	4,20%	**2,59%**	2,96%	2,58%	**1,99%**	**11,41%**	3,22%	3,30%	7,05%	100,00%

Tab.č. 4: Zastoupení nezaniklých obchodních společností v regionech

3.1.1 Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v krajích

Měřítkem roční míry vzniků a zániků obchodních společností byl zvolen podíl počtu vzniklých (resp. zaniklých) obchodních společností k průměrnému počtu nezaniklých obchodních společností v daném období. Tyto roční míry byly počítány pro každý měsíc od roku 1990 až do prosince 2016 podle následujících vzorců.

(1) $$M_{Vzniky}(T) = \sum_{i=T-11}^{T} Vzniky(i) \Big/ Avg\{Nezanikle(i)\}_{i=T-11}^{T}$$

(2) $$M_{Zaniky}(T) = \sum_{i=T-11}^{T} Zaniky(i) \Big/ Avg\{Nezanikle(i)\}_{i=T-11}^{T}$$

kde T je zvolený měsíc, $Vzniky(i)$ je zjištěný počet vzniků v i-tém měsíci a $Zaniky(i)$ je zjištěný počet zániků v i-tém měsíci, $Nezanikle(i)$ je zjištěný počet nezaniklých obchodních společností na **začátku** i-tého měsíce a $Avg\{\ \}$ je operátor výpočtu průměrné hodnoty z hodnot počtu nezaniklých obchodních společností zjištěných vždy na začátku měsíců.

Stručně řečeno: roční míra vzniků/zániků v čase T je dána jako poměr počtu vzniklých/zaniklých obchodních společností v daném období (v našem případě je délka období 12 měsíců) k průměrnému počtu nezaniklých společností v daném období, kdy průměr je počítán z hodnot nezaniklých obchodních společností vždy na začátcích měsíců v daném období.

Výsledky měření vývoje roční míry vzniků a zániků pro regiony jsou ve formě grafů na obr.č.6 a na obr.č.7. Za počátek časových průběhů byl zvolen prosinec 2006. Z těchto grafů jsou vcelku dobře patrné odlišnosti ve vývoji ročních měr vzniků a zániků obchodních společností v jednotlivých regionech.

V následujícím grafu na obr.č.8 jsou dále uvedeny hodnoty ročních měr vzniků a zániků v jednotlivých regionech, které byly změřeny ke dni 31.12.2016. Jsou to hodnoty, které můžeme odečíst i v grafech na obr.č.6 a č.7 na konci roku 2016.

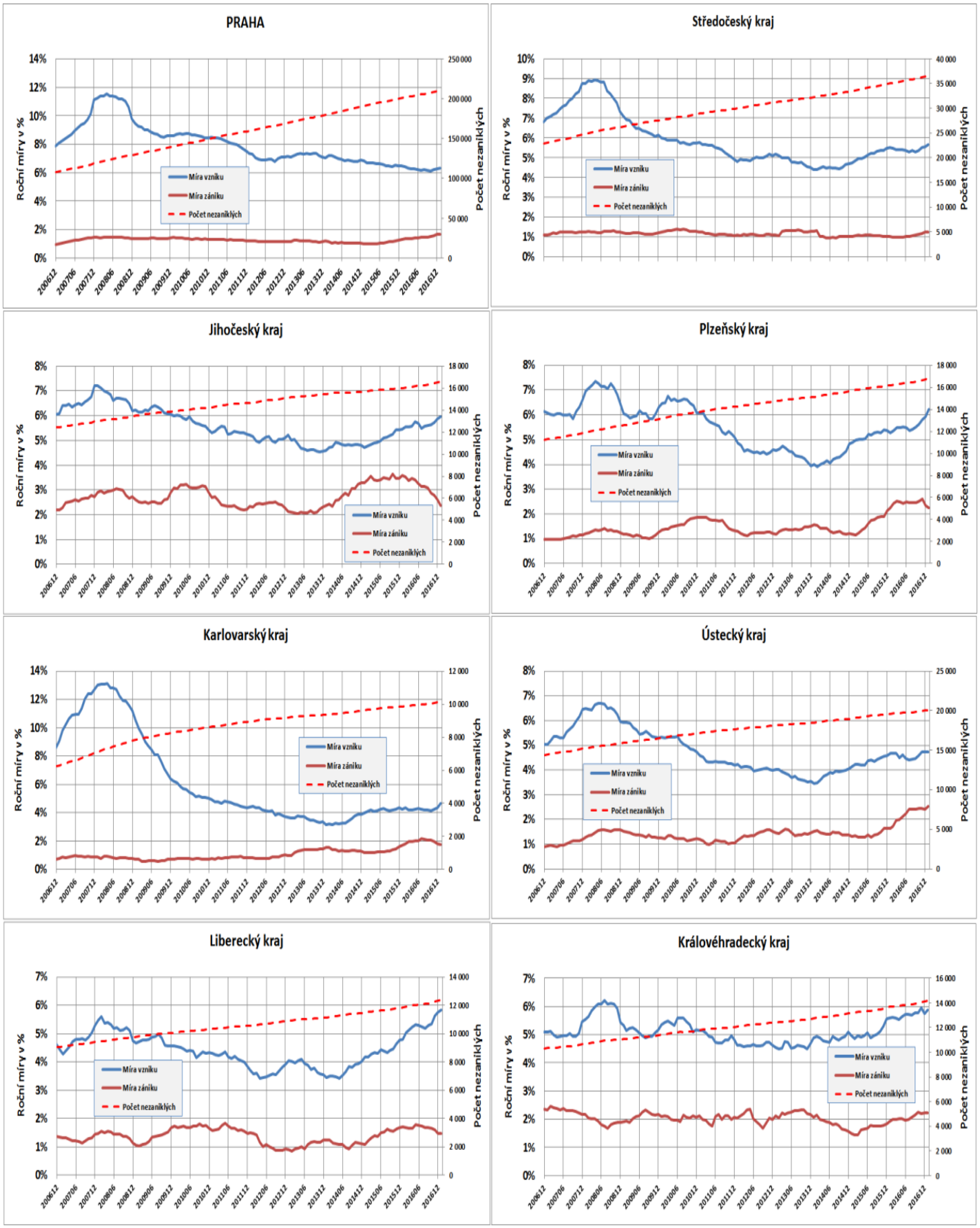

Obr.č. 6: Vývoj roční míry vzniků a zániků obchodních společností v regionech - měsíčně

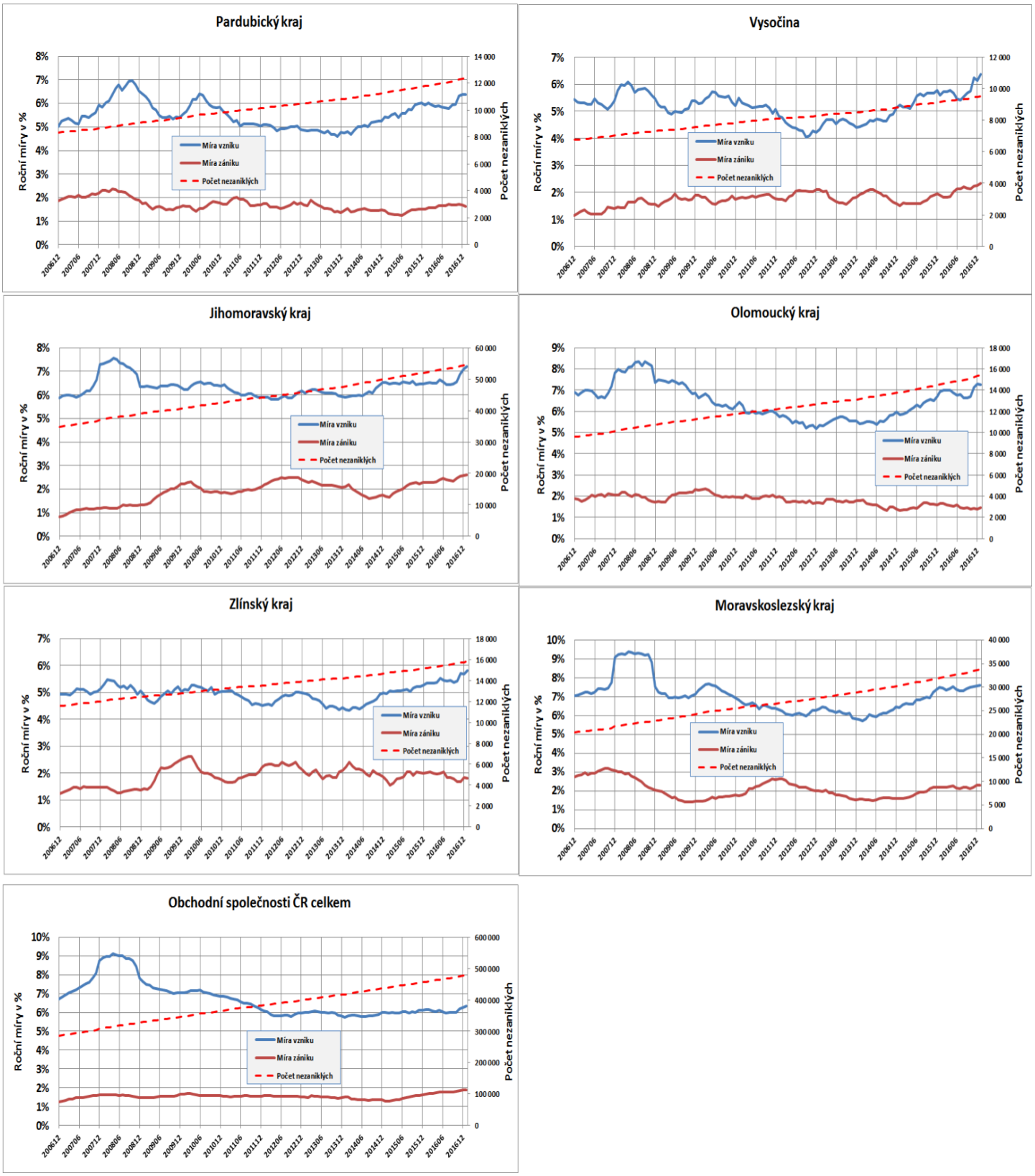

Obr.č. 7: Vývoj roční míry vzniků a zániků obchodních společností v regionech - měsíčně (pokr.)

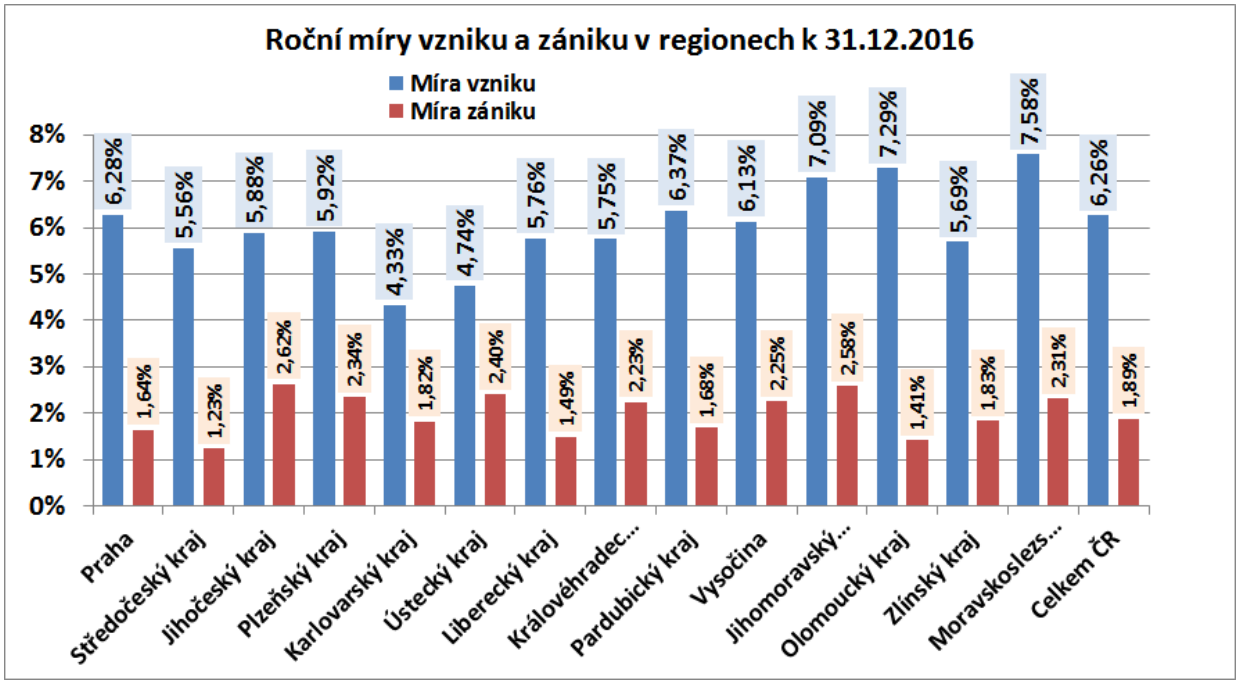

Obr.č. 8: Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v regionech k 31.12.2016

Roční míra vzniků obchodních společností k 31.12.2016

Z hodnot na obr.č.8 vidíme, že největší **roční míra vzniku** obchodních společností, která byla změřena u Moravskoslezského kraje je 7,58%. Následuje Olomoucký kraj s mírou vzniku 7,29% a dále to je Jihomoravský kraj s hodnotou 7,09%. Na druhé straně nejmenší míra vzniku obchodních společností je změřena u Karlovarského kraje s mírou vzniku 4,33%. Následuje Ústecký kraj s mírou vzniku 4,74% a Středočeský kraj s hodnotou 5,56%. Hodnota míry vzniků obchodních společností ke konci roku 2016 za celou ČR je 6,26%. Změřená směrodatná odchylka hodnot měr vzniků obchodních společností v krajích je 0,86%.

Roční míra zániků obchodních společností k 31.12.2016

Největší **roční míra zániku** ke dni 31.12.2016 byla změřena 2,62% u Jihočeského kraje a nejmenší hodnota 1,23% u Středočeského kraje. Za celou ČR je míra zániků obchodních společností ke konci roku 2016 na hodnotě 1,89%. Změřená směrodatná odchylka hodnot měr zániků obchodních společností v krajích je 0,44%.

Z porovnání ročních měr vzniků a zániků v krajích je zřejmé, že :

- míry vzniků jsou cca 3 krát vyšší než míry zániků a
- směrodatná odchylka měr vzniků je cca 2 krát vyšší než u zániků.

3.1.2 Čtyřleté míry vzniků a zániků obch. společností a míry koncentrace

Pro vyhodnocení a srovnání vzniků a zániků subjektů v jednotlivých regionech za období čtyř let 2013 až 2016 byly zvoleny ukazatele „**hrubý podíl vzniklých subjektů**“ a „**hrubý podíl zaniklých subjektů**“, které měří vcelku jednoduchým způsobem míru vzniků a míru zániků za celé zvolené období, v tomto případě čtyř let. Jejich výpočet můžeme ve zjednodušené formě vyjádřit následovně:

Hrubý podíl vzniků subjektů v regionu =

= Počet vzniklých subjektů v období 2013-2016 / Suma počátečních hodnot nezaniklých subjektů v období 2013-2016 v jednotlivých letech

Hrubý podíl zániků subjektů v regionu =

= Počet zaniklých subjektů v období 2013-2016 / Suma počátečních hodnot nezaniklých subjektů v období 2013-2016 v jednotlivých letech

Počtem vzniklých nebo zaniklých subjektů se rozumí celkové počty zjištěné za čtyřleté období od 1.1.2013 do 31.12.2016, což jsou tokové veličiny. Naproti tomu průměrné počáteční počty nezaniklých subjektů v období 2013 až 2016 v jednotlivých letech jsou stavové veličiny a byly vypočteny jako podíl :

Suma počátečních hodnot nezaniklých subjektů v regionu =

= počet nezaniklých subjektů v regionu k 1.1.2013 + k 1.1.2014 + k 1.1.2015 + k 1.11.2016

Další měřenou veličinou je **míra koncentrace**. A to jak počtů vzniklých, zaniklých a nezaniklých subjektů, tak i hrubých podílů změřených v jednotlivých regionech. Míry koncentrace byly nejprve změřeny pomocí Lorenzovy křivky, vyjadřující nerovnoměrnost rozložení počtu subjektů v jednotlivých kategoriích (zde v Praze a krajích). Nicméně pro analýzu byla zvolena jednodušší metoda měření nerovnoměrnosti rozložení pomocí tzv. Herfindahlova indexu koncentrace (také označován jako Herfindahl-Hirschman Index nebo **HHI Index**). HHI index je vypočten jako součet kvadrátů jednotlivých podílů změřených hodnot v regionech. Postup výpočtu HHI indexu byl následující.

Podíl hodnoty měřené veličiny n v i-té kategorii, označený jako s_i je vypočten podle vzorce

(3) $$s_i = 100 \times \frac{n_i}{\sum_{j=1}^{N} n_j}$$

kde n_j je hodnota měřené veličiny v j-té kategorii a N je celkový počet kategorií. Hodnota HHI indexu je pak dána jako součet kvadrátů výše vypočtených podílů, tj.:

(4) $$HHI = \sum_{j=1}^{N} s_j^2$$

Pro vyhodnocení stupně koncentrace subjektů v regionech na základě znalosti vypočtené hodnoty HHI indexu platí následující meze

- pokud hodnota HHI je ***menší než 1500***, pak ***ke koncentraci nedochází***,
- pokud hodnota HHI leží ***mezi 1500 až 2500***, pak je ***koncentrace mírná***,
- pokud hodnota HHI je ***větší než 2500***, pak je ***koncentrace vysoká***.

Tab.č. 5: Meze hodnot HHI indexu pro kategorizaci míry koncentrace

Meze pro kategorizaci míry koncentrace jsou převzaty z Federální obchodní komise USA z dokumentu „Horizontal Merger Guidelines“ na straně 19 na webu : https://www.justice.gov/sites/default/files/atr/legacy/2010/08/19/hmg-2010.pdf.

Pozn.: Stejné vzorce jsou použity i pro měření v sekcích NACE a v kategoriích obcí a měst s tím, že změřené veličiny pro regiony jsou nahrazeny změřenými veličinami pro sekce NACE resp. pro kategorie obcí a měst. Viz dále.

Základní údaje o vznicích a zánicích obchodních společností v Praze a v krajích za celé 4 leté období 2013 až 2016 jsou uvedeny v tab.č.6 a také na obr.č.9.

Z hlediska absolutních počtů jsou největší počty vzniklých i zaniklých obchodních společností v Praze. Je to dáno tím, že v Praze má sídlo nejvíc obchodních společností. Na konci roku 2016 to bylo cca 209 tisíc nezaniklých obchodních společností, což je 44% ze všech nezaniklých v ČR. Tomu odpovídá i příslušná hodnota HHI indexu ve výši 2265, což podle výše uvedené klasifikační stupnice znamená mírnou koncentraci nezaniklých obchodních společností v regionech, ale už docela blízko hranice pro vysokou koncentraci. Koncentrace nezaniklých obchodních společností se ale postupně mírně zvyšuje, což je patrné z hodnot HHI indexů, které se zvyšují z hodnoty 2135, změřené k 31.12.2012, až na hodnotu 2265 k 31.12.2016.

Z hlediska **hrubého podílu vzniklých** obchodních společností je největší hodnota 28,0% dosahována v Moravskoslezském kraji a také v Praze s hodnotu 7,0%. Nejmenší hodnoty **hrubého podílu vzniklých** obchodních společností dosahuje Karlovarský kraj s 4,0% a také Ústecký kraj se 4,3%. Ostatní hodnoty viz tab.č.6 a také obr.č.9.

Tab.č. 6: Vzniky a zániky obchodních společností v regionech za poslední 4 roky

Vzniky a zániky ek. subjektů v regionech 2013 až 2016	Obchodní společnosti (4 leté období)											
REGION	Vzniklé v období 2013 až 2016	Zaniklé v období 2013 až 2016	Podíl zaniklých na vzniklých	Nezaniklé k 31.12.2012	Nezaniklé k 31.12.2013	Nezaniklé k 31.12.2014	Nezaniklé k 31.12.2015	Nezaniklé k 31.12.2016	Změna počtu nezaniklých 2016 /2012 v %	Hrubý podíl vzniklých v období 4 let (2013 až 2016)	Hrubý podíl zaniklých v v období 4 let (2013 až 2016)	Podíl nezaniklých v regionu k 31.12.2016
	(1)	(2)	(3) = (2) / (1)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9) = ((8)-(4))/(4)	(10) = (1) / ((4)+(5)+(6)+(7))	(11) = (2) / ((4)+(5)+(6)+(7))	(12) = (8)/(Celkem ČR(8))
Praha	50 461	9 679	19,2%	168 697	179 080	189 859	200 004	209 479	24,2%	6,8%	1,3%	44,0%
Středočeský kraj	6 794	1 517	22,3%	31 109	32 130	33 323	34 846	36 386	17,0%	5,2%	1,2%	7,6%
Jihočeský kraj	3 251	1 835	56,4%	15 078	15 422	15 656	15 966	16 494	9,4%	5,2%	3,0%	3,5%
Plzeňský kraj	3 149	1 134	36,0%	14 718	15 083	15 636	16 147	16 733	13,7%	5,1%	1,8%	3,5%
Karlovarský kraj	1 534	591	38,5%	9 173	9 353	9 597	9 866	10 116	10,3%	4,0%	1,6%	2,1%
Ústecký kraj	3 230	1 314	40,7%	18 085	18 468	18 969	19 539	20 001	10,6%	4,3%	1,8%	4,2%
Liberecký kraj	2 093	638	30,5%	10 876	11 131	11 459	11 817	12 331	13,4%	4,6%	1,4%	2,6%
Královéhradecký kraj	2 777	1 026	36,9%	12 376	12 688	13 144	13 640	14 127	14,1%	5,4%	2,0%	3,0%
Pardubický kraj	2 537	683	26,9%	10 447	10 810	11 222	11 739	12 301	17,7%	5,7%	1,5%	2,6%
Vysočina	1 897	671	35,4%	8 264	8 482	8 787	9 130	9 490	14,8%	5,5%	1,9%	2,0%
Jihomoravský kraj	12 972	4 345	33,5%	45 764	47 560	49 878	52 003	54 391	18,9%	6,6%	2,2%	11,4%
Olomoucký kraj	3 537	855	24,2%	12 646	13 127	13 738	14 457	15 328	21,2%	6,6%	1,6%	3,2%
Zlínský kraj	3 004	1 142	38,0%	13 877	14 206	14 656	15 144	15 739	13,4%	5,2%	2,0%	3,3%
Moravskoslezský kraj	8 296	2 336	28,2%	27 617	28 828	30 255	31 860	33 577	21,6%	7,0%	2,0%	7,0%
Celkem ČR	**105 532**	**27 766**	**26,3%**	**398 727**	**416 368**	**436 179**	**456 158**	**476 493**	**19,5%**	**6,2%**	**1,6%**	**100,0%**
HHI index :	**2 610**	**1 705**	**767**	**2 135**	**2 188**	**2 229**	**2 255**	**2 265**	**715**	**733**	**755**	**2 265**

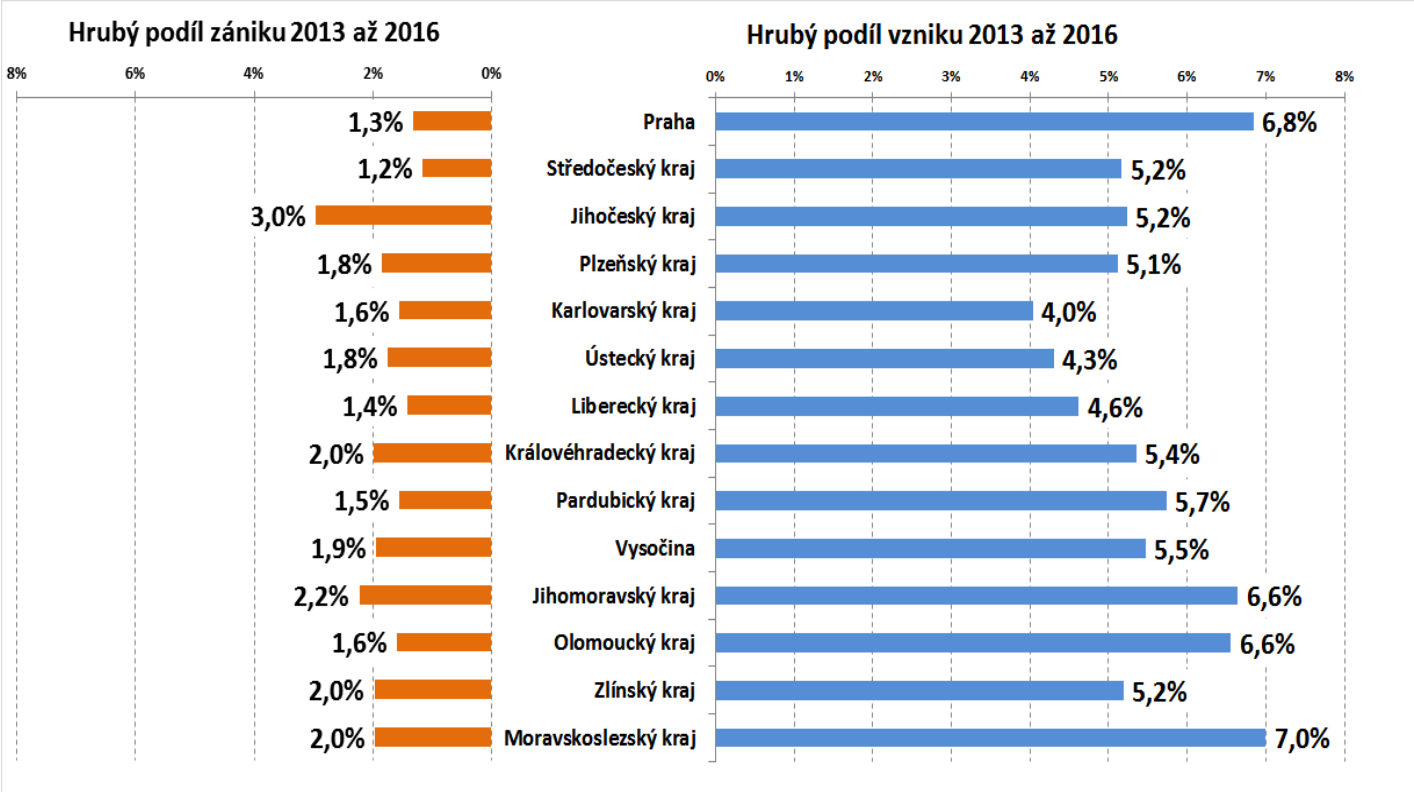

Obr.č. 9: Hrubé podíly vzniků a zániků obchodních společností v regionech za poslední 4 roky

Z hlediska **míry zániků za čtyřleté období** je největší hrubý podíl zaniklých obchodních společností v Jihočeském kraji s hodnotou 3,0% a nejmenší hrubý podíl zaniklých obchodních společností je ve Středočeském kraji s hodnotou 1,2%.

Na celostátní úrovni je hrubý podíl **vzniklých** obchodních společností v regionech na úrovni 6,2% se směrodatnou odchylkou +/- 0,90% a hrubý podíl **zaniklých** obchodních společností na úrovni 1,6% se směrodatnou odchylkou +/- 0,43%.

Z hlediska hrubých podílů vzniků a zániků v posledních čtyřech letech jako celku je zřejmé, že hrubý podíl vzniků nových obchodních společností 6,2% výrazně převažuje nad hrubým podílem zániků 1,6%. Nové obchodní společnosti stále více vznikají než zanikají a výsledkem tohoto procesu je nárůst počtu nezaniklých obchodních společností z cca 399 tisíc k 31.12.2012 na cca 476 tisíc k 31.12.2016, tj. nárůst o cca 19,5% za poslední čtyři roky.

Z porovnání čtyřletých hrubých podílů vzniků a zániků v regionech vyplývá, že :

- hrubý podíl vzniků je 3,8 krát vyšší než hrubý podíl zániků a
- směrodatná odchylka podílů vzniků je 2,1 krát vyšší než u podílů zániků.

3.2 Obchodní společnosti v sekcích hlavní činnosti

Dlouhodobý vývoj počtů nezaniklých obchodních společností v sekcích NACE je uveden v tab.č.7. Hodnoty byly zjištěny z údajů v registru ekonomických subjektů z února 2017.

Z tabulky vyplývá, že největší počet nezaniklých obchodních společností ke konci roku 2016 byl změřen v sekci G) „Velkoobchod a maloobchod, opravy motorových vozidel“, kde jejich počet je cca 145 tisíc, což je téměř 31% ze všech nezaniklých obchodních společností v ČR. Následuje sekce L) „Činnosti v oblasti nemovitostí“ s cca 15% a dále sekce M) „Profesní, vědecké a technické činnosti“ s cca 14%.

Na druhou stranu nejmenší zastoupení obchodních společností má sekce O) „Veřejná správa, obrana a soc.pojištění“ s celkem pouze 14 nezaniklými obchodními společnostmi. Tento nízký počet je dán tím, že se jedná o sekci, v které obchodní společnosti nepodnikají. Následuje sekce B) „Těžba a dobývání“, kde ke konci roku podnikalo jen cca 400 obchodních společností a dále sekce K) „Peněžnictví a pojišťovnictví“ s cca 3 tisíci nezaniklými obchodními společnostmi. Podrobněji viz tab.č.7.

V dalších kapitolách 3.2.1 a 3.2.2 následují údaje z vyhodnocení ročních měr vzniků a zániků a také vyhodnocení měr vzniků a zániků za období čtyř let 2013 až 2016 a jejich koncentrace.

Nezaniklé obchodní společnosti v sekcích NACE	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016 v %
A) Zemědělství, lesnictví a rybářství	835	919	1 586	2 301	3 309	3 791	4 135	4 540	4 876	5 175	5 466	5 711	5 860	5 992	6 141	6 340	6 505	6 656	6 915	7 228	7 766	8 537	8 965	9 342	9 863	10 453	11 208	12 302	2,58%
B) Těžba a dobývání	20	28	77	135	194	235	256	278	296	312	318	335	343	342	342	349	350	346	351	357	354	363	363	377	391	387	400	405	0,08%
C) Zpracovatelský průmysl	359	1 017	4 899	8 965	12 316	15 198	17 645	19 659	21 760	23 647	25 423	27 069	28 135	28 943	29 670	30 776	31 775	32 897	34 225	35 677	37 142	38 757	40 156	41 384	42 691	44 398	46 050	48 095	10,09%
D) Výroba a rozvod el., plynu, tepla a klim. vzduchu	19	31	77	144	205	301	374	440	494	545	585	626	662	691	720	745	786	865	998	1 167	1 653	1 995	2 020	2 053	2 059	2 073	2 087	2 078	0,44%
E) Zásobování vodou, odpadní vody, odpady, sanace	48	69	186	297	473	652	774	878	962	1 073	1 177	1 253	1 299	1 330	1 360	1 414	1 456	1 546	1 658	1 844	2 077	2 373	2 562	2 721	2 871	3 063	3 223	3 417	0,72%
F) Stavebnictví	98	573	2 912	5 418	7 305	8 900	10 199	11 340	12 680	14 282	15 954	17 119	18 032	18 819	19 769	21 011	22 278	23 763	25 676	27 909	30 042	32 035	33 693	35 303	37 509	38 889	40 366	41 571	8,72%
G) Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba mot.vozidel	317	1 195	9 921	19 605	30 389	40 189	49 459	56 762	64 201	71 391	79 552	84 997	87 955	90 021	92 107	95 305	98 103	101 476	105 426	109 724	113 505	117 912	122 135	126 917	131 633	136 586	141 029	145 474	30,53%
H) Doprava a skladování	21	158	782	1 434	1 988	2 465	2 897	3 317	3 776	4 224	4 659	5 020	5 301	5 498	5 735	6 134	6 513	6 944	7 439	7 963	8 436	8 816	9 240	9 675	9 978	10 373	10 993	11 493	2,41%
I) Ubytování, stravování a pohostinství	19	170	1 068	1 908	2 805	3 616	4 261	4 977	5 720	6 469	7 272	7 973	8 398	8 793	9 236	9 890	10 561	11 336	12 151	13 069	14 038	14 957	15 736	16 663	17 550	18 679	19 884	21 911	4,60%
J) Informační a komunikační činnosti	55	250	1 056	1 727	2 352	2 951	3 482	4 004	4 550	5 050	5 603	6 188	6 575	6 889	7 224	7 655	8 097	8 618	9 215	9 819	10 583	11 125	11 616	12 062	12 322	13 055	13 922	14 668	3,08%
K) Peněžnictví a pojišťovnictví	69	115	406	625	821	1 070	1 288	1 469	1 612	1 762	1 917	2 022	2 069	2 112	2 123	2 152	2 164	2 205	2 316	2 371	2 444	2 488	2 577	2 705	2 776	2 907	3 014	3 085	0,65%
L) Činnosti v oblasti nemovitostí	291	546	1 684	3 068	4 731	7 181	9 103	11 222	14 123	16 778	19 268	21 779	23 769	26 339	29 168	32 138	35 463	39 771	47 462	52 923	56 714	60 591	63 689	65 510	66 814	68 318	70 017	71 651	15,04%
M) Profesní, vědecké a technické činnosti	94	756	3 998	6 057	8 404	10 761	13 120	15 476	17 811	20 063	22 389	24 518	25 881	26 940	28 230	29 958	31 558	33 420	35 971	38 416	40 567	42 708	45 045	48 229	52 188	57 073	61 797	66 852	14,03%
N) Administartivní a podpůrné činnosti	37	358	1 030	1 472	2 053	2 609	3 126	3 683	4 226	4 813	5 541	6 055	6 381	6 651	6 858	7 116	7 408	7 737	8 161	8 672	8 999	9 327	9 988	10 444	10 724	11 205	11 663	11 971	2,51%
O) Veřejná správa, obrana, soc.pojištění	1	1	4	5	6	9	11	10	11	12	12	14	14	15	15	14	12	13	13	14	18	17	16	16	16	15	15	14	0,00%
P) Vzdělávání	4	33	116	232	349	463	551	663	1 084	1 188	1 279	1 382	1 460	1 527	1 613	1 755	1 908	2 089	2 292	2 532	2 709	2 868	3 076	3 257	3 395	3 611	3 849	3 987	0,84%
Q) Zdravotní a sociální péče	0	16	59	273	537	765	884	965	1 044	1 105	1 154	1 211	1 267	1 308	1 416	1 530	1 685	1 819	2 034	2 383	2 827	3 411	4 327	5 596	6 846	7 964	8 985	9 375	1,97%
R) Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	5	74	315	509	770	1 001	1 191	1 344	1 551	1 750	1 935	2 127	2 258	2 377	2 497	2 659	2 818	2 948	3 114	3 307	3 458	3 599	3 687	3 759	3 830	3 995	4 210	4 394	0,92%
S) Ostatní činnosti	14	58	259	432	579	688	786	876	949	1 040	1 169	1 250	1 314	1 365	1 423	1 537	1 623	1 736	1 861	1 996	2 180	2 361	2 539	2 714	2 912	3 135	3 446	3 750	0,79%
Celkem	2 306	6 367	30 435	54 607	79 586	102 845	123 542	141 903	161 726	180 679	200 673	216 649	226 973	235 952	245 647	258 478	271 063	286 185	307 278	327 371	345 512	364 240	381 430	398 727	416 368	436 179	456 158	476 493	100,00%

Tab.č. 7: Zastoupení nezaniklých obchodních společností v sekcích NACE

3.2.1 Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v sekcích

Grafy časových vývojů ročních měr vzniků a zániků obchodních společností v sekcích jsou uvedeny na obr.č. 10 a na obr.č.11. Výpočty jsou provedeny podle vzorců (1) a (2) a jsou vypočteny pro každý měsíc od roku 1990 až do prosince 2016. Výsledky měření vývoje roční míry vzniku a zániku pro sekce jsou vyneseny do grafů, kde za počátky průběhů byl zvolen prosinec 2006.

Grafy ročních měr vzniků a zániků vcelku jasně ukazují odlišný individuální vývoj v každé sekci, zejména u roční míry vzniků obchodních společností (viz modrá čára v grafech). Za pozornost stojí vývoj téměř u všech sekcí, což by ale vyžadovalo detailnější analýzu příčin pro každou sekci. Nicméně zde upozorňujeme na v současnosti vzrůstající míru vzniků v sekci A) „Zemědělství,lesnictví a rybářství“, v sekci I) „Ubytování, stravování a pohostinství“ a také v sekci C) „Zpracovatelský průmysl“.

Zajímavý, z pohledu do minulosti, je také vývoj v sekcích D) „Výroba a rozvod elektřiny,…“, a v sekci Q) „Zdravotní a sociální péče“.

Za pozornost stojí i srovnání mezi mírami vzniků obchodních společností a mírami zániků u fyzických osob podnikatelů v některých sekcích.

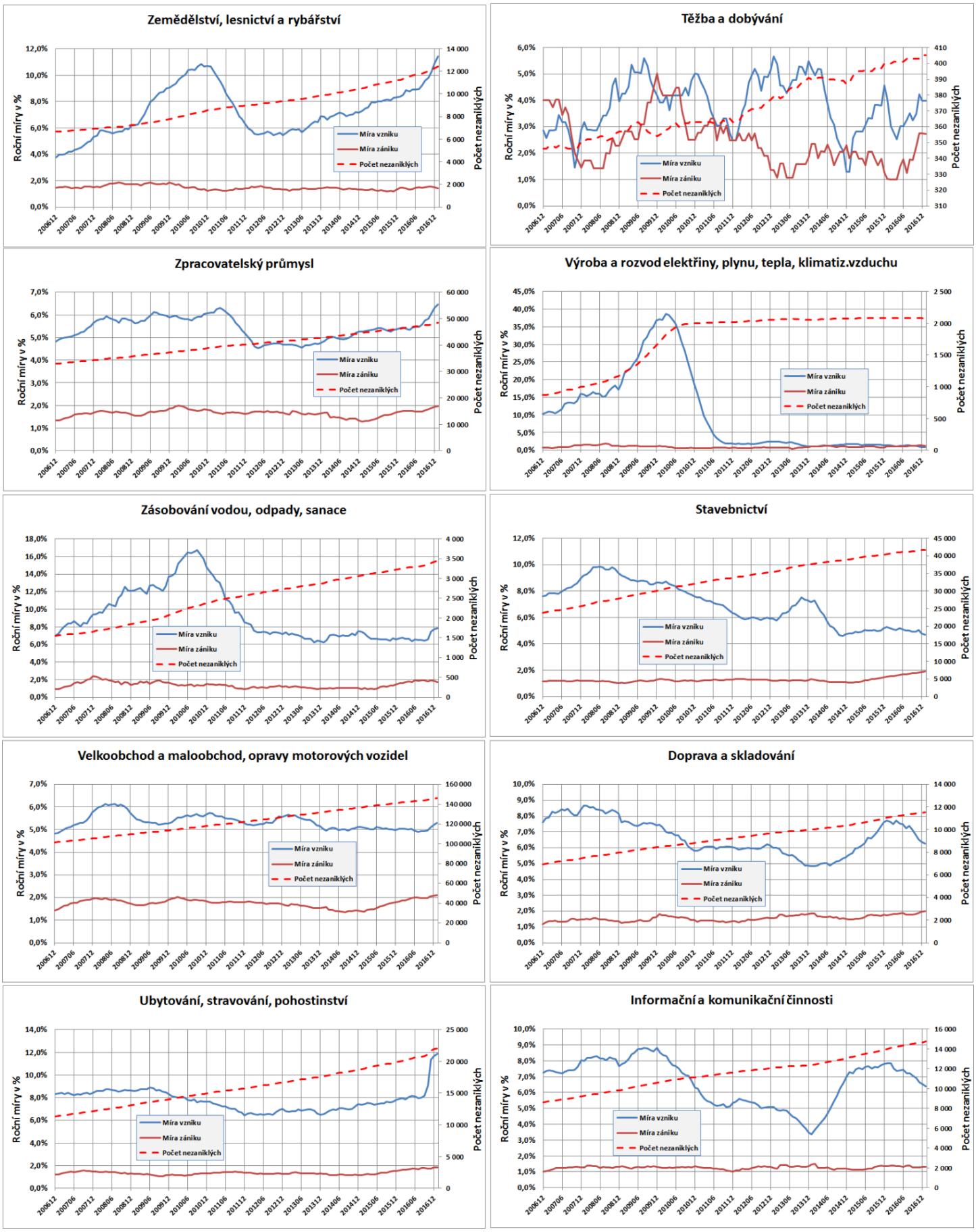

Obr.č. 10: Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v sekcích

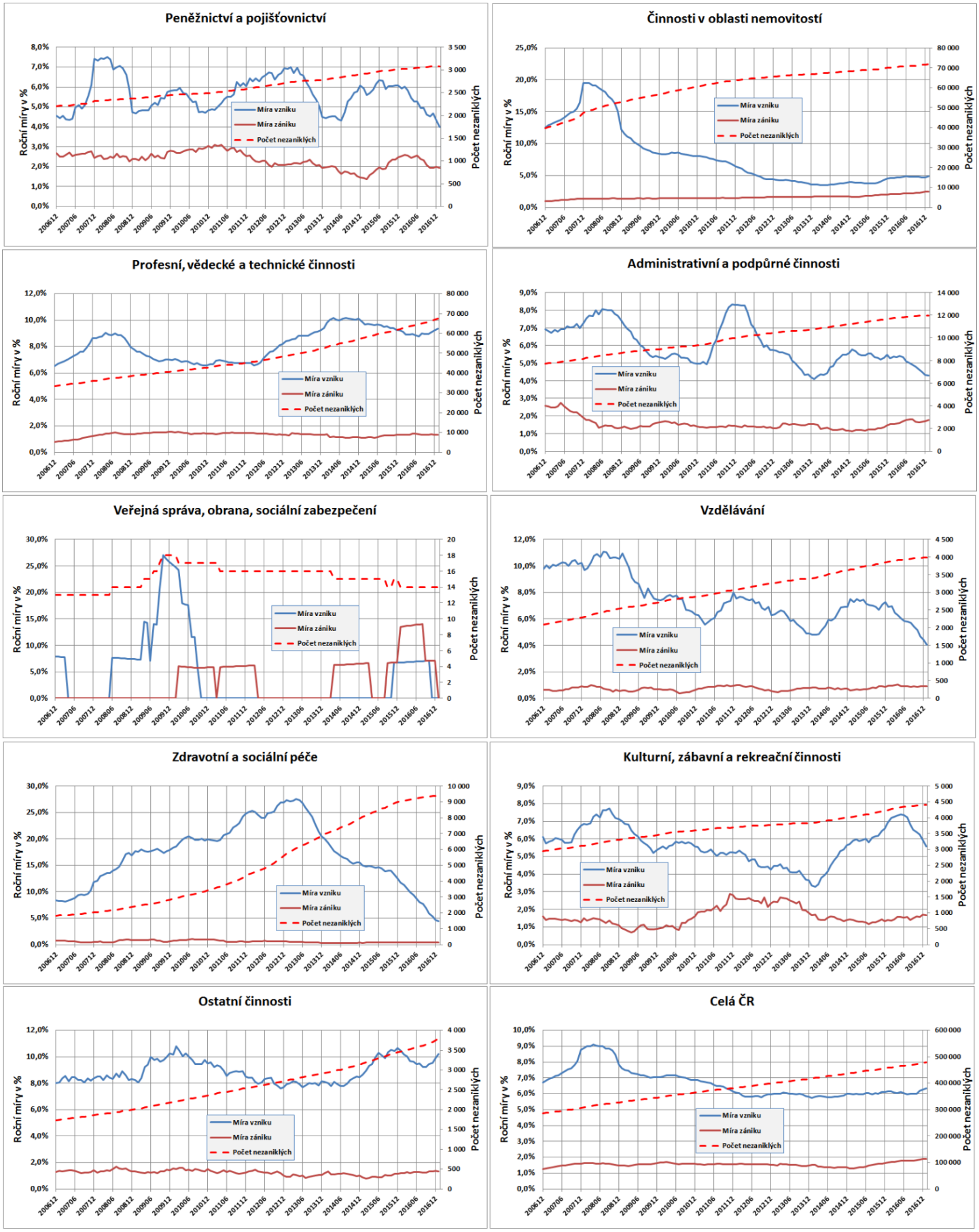

Obr.č. 11: Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v sekcích (pokr.)

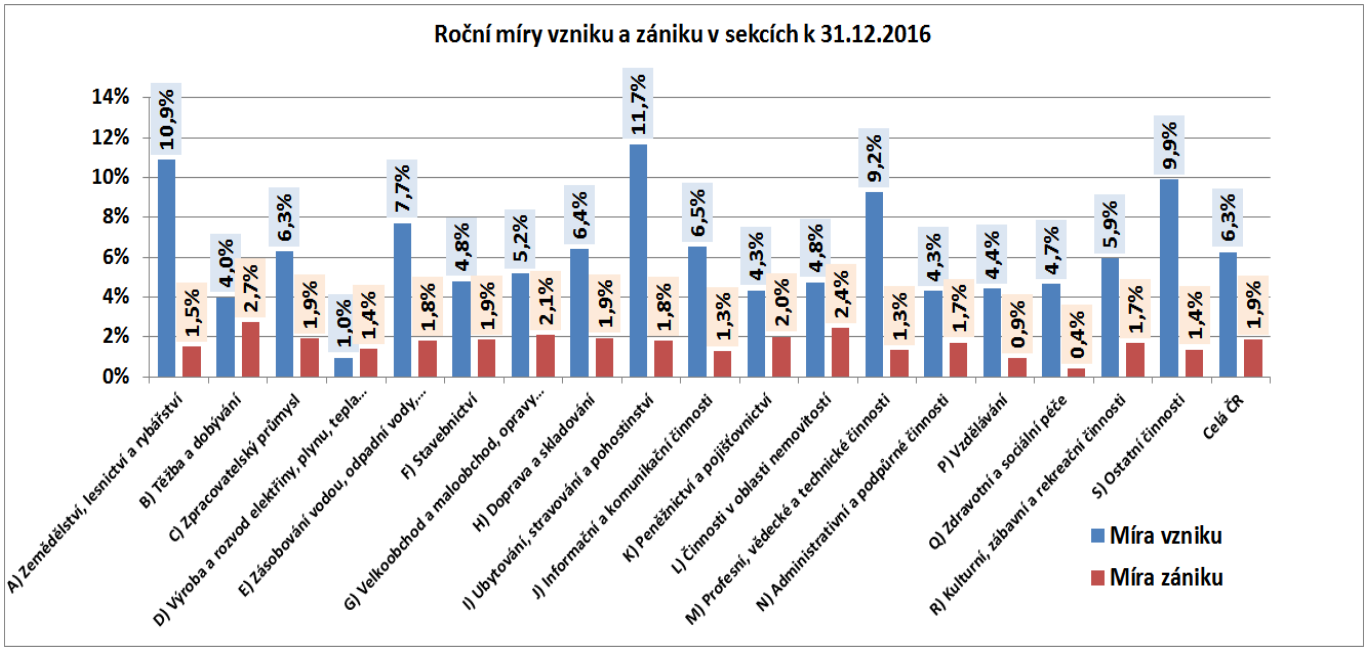

Obr.č. 12: Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v sekcích k 31.12.2016

V grafu na obr.č.12 jsou uvedeny hodnoty ročních měr vzniků a zániků v jednotlivých sekcích ke dni 31.12.2016. Jsou to hodnoty, které můžeme odečíst i v grafech na obr.č.10 a č.11 na konci roku 2016.Z celkového pohledu jsou na obr.č.12 patrné výrazné rozdíly u měr vzniků mezi jednotlivými sekcemi. Pro míry zániku tyto rozdíly nejsou až tak výrazné.

Roční míry vzniků k 31.12.2016

Nejvyšší hodnoty **roční míry vzniků** 11,7% je dosaženo v sekci I) „Ubytování, stravování, pohostinství,..“. Dále je to 10,9% v sekci A) Zemědělství, rybářství, lesnictví“ a 9,9% v sekci S) „Ostatní činnosti“ a také 9,2% v sekci M) „Profesní, vědecké a technické činnosti“. Nejmenší roční míru vzniku 1,0% vykazuje sekce D) „Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla,..“. Hodnota míry vzniků obchodních společností v sekcích ke konci roku 2016 za celou ČR je 6,3% se směrodatnou odchylkou +/-2,7%, což je vyšší hodnota než u krajů, kde směrodatná odchylka byla jen +/-0,86%.

Roční míry zániků k 31.12.2016

Nejnižší hodnota **roční míry zániků** je v sekci Q) „Zdravotní a sociální péče“, kde bylo změřeno pouze 0,4%. Za celou ČR je roční míra zániků obchodních společností ke konci roku 2016 na hodnotě 1,9% se směrodatnou odchylkou +/-0,52%, což je srovnatelná hodnota se směrodatnou odchylkou u krajů, která je +/-0,44%.

Z porovnání ročních měr vzniků a zániků v sekcích je zřejmé, že :

- roční míry vzniků jsou cca 3 krát vyšší než roční míry zániků a
- směrodatná odchylka ročních měr vzniků je cca 5 krát vyšší než u zániků.

3.2.2 Čtyřleté míry vzniků a zániků obch. společností a míry koncentrace

Základní údaje o vznicích a zánicích obchodních společností v sekcích za poslední 4 leté období 2013 až 2016 jsou uvedeny v tab.č.8 a také na obr.č.13.

Z hlediska absolutních počtů jsou největší počty vzniklých i zaniklých obchodních společností v sekci G) „Velkoobchod a maloobchod, opravy..“. Na konci roku 2016 bylo v sekci G) cca 145 tisíc nezaniklých obchodních společností, což je cca 30,5% ze všech nezaniklých v ČR. Tomu odpovídá i příslušná hodnota HHI indexu ve výši 1590, což podle uvedené stupnice HHI indexu (viz tab.č.5) znamená mírnou koncentraci nezaniklých obchodních společností v sekcích ke konci roku 2016. **Koncentrace** nezaniklých obchodních společností v sekcích se ale postupně **velmi mírně zmenšuje**, což je patrné z hodnot HHI indexů, které se snižují z hodnoty 1666, změřené k 31.12.2012, až na hodnotu 1590 k 31.12.2016.

Z hlediska **hrubého podílu vzniklých** obchodních společností za čtyřleté období je největší hodnota 13,3% dosahována v sekci Q) „Zdravotní a sociální péče“ a také 9,8% v sekci M) „Profesní, vědecké a technické činnosti“. Nejmenší hodnota 1,3% hrubého podílu vzniklých obchodních společností je v sekci D) „Výroba a rozvod elektřiny,…“ a také v sekci O) „Veřejná správa a obrana“, kde míra hrubého podílu vzniklých obchodních společností má hodnotu 1,6%. Ostatní hodnoty hrubého podílu vzniklých obchodních společností viz tab.č.8 a také obr.č.13.

Z hlediska **hrubého podílu zániků** obchodních společností za čtyřleté období je největší hrubý podíl zaniklých obchodních společností 4,8% v sekci O) „Veřejná správa a obrana“ což je ale zkreslující, protože procentní základ je velmi malé číslo (cca 15 společností), viz tab.č.8. Dále následuje sekce B) „Těžba a dobývání“ s 2,1%. Nejmenší hrubý podíl zaniklých obchodních společností 0,4% je v sekci Q) „Zdravotní a sociální péče“, pomineme-li sekci T), pro kterou byla v datech nalezena pouze jedna obchodní společnost.

Na celostátní úrovni je hrubý podíl vzniklých obchodních společností v sekcích na úrovni 6,2% se směrodatnou odchylkou +/- 2,78% a hrubý podíl zaniklých obchodních společností na úrovni 1,6% se směrodatnou odchylkou +/- 0,85%.

Z porovnání čtyřletých měr vzniků a zániků v sekcích vyplývá, že :

- hrubý podíl vzniků je 3,8 krát vyšší než hrubý podíl zániků a
- směrodatná odchylka podílů vzniků je 3,3 krát vyšší než u podílů zániků.

Tab.č. 8: Vzniky a zániky obchodních společností v sekcích za poslední 4 roky

Vzniky a zániky ek. subjektů v sekcích NACE (2013 až 2016)	Obchodní společnosti (4 leté období)											
Sekce	Vzniklé v období 2013 až 2016	Zaniklé v období 2013 až 2016	Podíl zaniklých na vzniklých	Nezaniklé k 31.12.2012	Nezaniklé k 31.12.2013	Nezaniklé k 31.12.2014	Nezaniklé k 31.12.2015	Nezaniklé k 31.12.2016	Změna počtu nezaniklých 2016/2012 v %	Hrubý podíl vzniklých v období 4 let (2013 až 2016)	Hrubý podíl zaniklých v období 4 let (2013 až 2016)	Podíl nezaniklých v sekcích NACE k 31.12.2016
	(1)	(2)	(3) = (2) / (1)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9) = ((8)-(4))/(4)	(10) = (1) / ((4)+(5)+(6)+(7))	(11) = (2) / ((4)+(5)+(6)+(7))	(12) = (6)/(Celkem ČR(6))
A: Zemědělství, lesnictví a rybářství	3 553	593	16,7%	9 342	9 863	10 453	11 208	12 302	31,7%	8,7%	1,5%	2,6%
B: Těžba a dobývání	60	32	53,3%	377	391	387	400	405	7,4%	3,9%	2,1%	0,1%
C: Zpracovatelský průmysl	9 657	2 946	30,5%	41 384	42 691	44 398	46 050	48 095	16,2%	5,5%	1,7%	10,1%
D: Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klim. vzduchu	109	84	77,1%	2 053	2 059	2 073	2 087	2 078	1,2%	1,3%	1,0%	0,4%
E: Zásobování vodou; odpadní vody; odpady; sanace	860	164	19,1%	2 721	2 871	3 063	3 223	3 417	25,6%	7,2%	1,4%	0,7%
F: Stavebnictví	8 489	2 221	26,2%	35 303	37 509	38 889	40 366	41 571	17,8%	5,6%	1,5%	8,7%
G: Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba mot. vozidel	27 914	9 357	33,5%	126 917	131 633	136 586	141 029	145 474	14,6%	5,2%	1,7%	30,5%
H: Doprava a skladování	2 557	739	28,9%	9 675	9 978	10 373	10 993	11 493	18,8%	6,2%	1,8%	2,4%
I: Ubytování, stravování a pohostinství	6 349	1 101	17,3%	16 663	17 550	18 679	19 884	21 911	31,5%	8,7%	1,5%	4,6%
J: Informační a komunikační činnosti	3 291	685	20,8%	12 062	12 322	13 055	13 922	14 668	21,6%	6,4%	1,3%	3,1%
K: Peněžnictví a pojišťovnictví	608	228	37,5%	2 705	2 776	2 907	3 014	3 085	14,0%	5,3%	2,0%	0,6%
L: Činnosti v obalsti nemovitostí	11 550	5 409	46,8%	65 510	66 814	68 318	70 017	71 651	9,4%	4,3%	2,0%	15,0%
M: Profesní, vědecké a technické činnosti	21 532	2 909	13,5%	48 229	52 188	57 073	61 797	66 852	38,6%	9,8%	1,3%	14,0%
N: Administrativní a podpůrné činnosti	2 188	661	30,2%	10 444	10 724	11 205	11 663	11 971	14,6%	5,0%	1,5%	2,5%
O: Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1	3	-	16	16	15	15	14	-12,5%	1,6%	4,8%	-
P: Vzdělávání	849	119	14,0%	3 257	3 395	3 611	3 849	3 987	22,4%	6,0%	0,8%	0,8%
Q: Zdravotní a sociální péče	3 896	117	3,0%	5 596	6 846	7 964	8 985	9 375	67,5%	13,3%	0,4%	2,0%
R: Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	885	250	28,2%	3 759	3 830	3 995	4 210	4 394	16,9%	5,6%	1,6%	0,9%
S: Ostatní činnosti	1 184	148	12,5%	2 713	2 911	3 134	3 445	3 749	38,2%	9,7%	1,2%	0,8%
T: Činnosti domácností jako zaměstnavatelů	0	0	-	1	1	1	1	1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Celkem ČR	**105 532**	**27 766**	**26,3%**	**398 727**	**416 368**	**436 179**	**456 158**	**476 493**	**19,5%**	**6,2%**	**1,6%**	**100,0%**
Herfindahlův index koncentrace v sekcích :	**1 469**	**1 843**	**755**	**1 666**	**1 651**	**1 632**	**1 609**	**1 590**	**536**	**630**	**669**	**1 590**

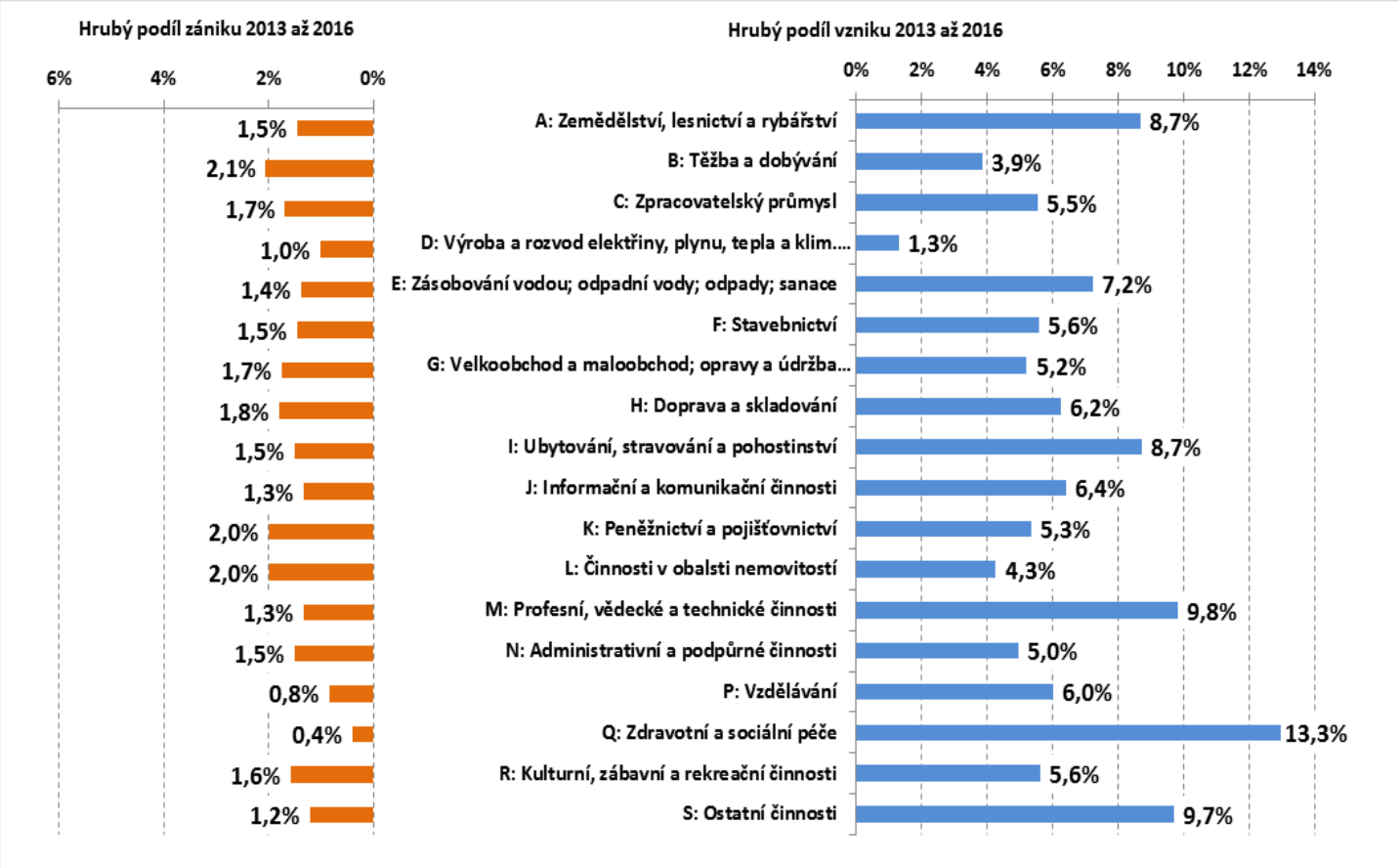

Obr.č. 13: Hrubé podíly vzniků a zániků obchodních společností v sekcích za poslední 4 roky

3.2.3 Kde obchodní společnosti vznikají a zanikají

V této kapitole uvedeme žebříčky počtu vzniklých a zaniklých obchodních společností setříděné podle prvních dvou znaků NACE. Jedná se o trochu detailnější pohled na absolutní počty vzniků a zániků obchodních společností ve srovnání s předchozí kapitolou, v které byla pozornost soustředěna na sekce NACE. Dále jsou uvedeny i časové průběhy absolutních počtů vzniků a zániků obchodních společností ve vybraných oborech NACE pro první dva znaky.

V tab. č.9 jsou absolutní počty vzniků a zániků za období 2013 až 2016, tj. za poslední čtyři roky. Hodnoty jsou setříděné sestupně podle počtu vzniklých obchodních společností v prvních deseti oborech NACE první dva znaky. Z této tabulky vyplývá, že nejvíce obchodních společností vzniklo v oboru 46-Velkoobchod kromě motorových vozidel. Dále následuje obor 74-Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti. Dále následuje obor 68-„Činnosti v oblasti nemovitostí“ a dále obor 56-„Stravování a pohostinství“.

V tab. č.10 jsou uvedeny hodnoty vzniklých a zaniklých obchodních společností setříděné sestupně podle počtu zaniklých obchodních společností. Nejvíce zaniklých obchodních společností z období 2013 až 2016 vykázal obor 68-„Činnosti v oblasti nemovitostí“, dále následují obory 46-„Velkoobchod kromě motorových vozidel“ a 47-„Maloobchod kromě motorových vozidel“.

V následujících obr.č.14, obr.č.15 a obr.č.16 je uvedeno několik vybraných grafů pro vývoj ročních počtů vzniklých a zaniklých obchodních společností, počínaje rokem 2006.

Obchodní společnosti									
	Odvětví NACE první dva znaky	Vzniklé v období 2013 až 2016		Zaniklé v období 2013 až 2016		Nezaniklé k 31.12.2012	Nezaniklé k 31.12.2016	Změna počtu nezaniklých 2016/2012 v %	Podíl nezaniklých v sekcích NACE k 31.12.2016
		(1)	(2) = (1)/(Celkem ČR(1))	(3)	(4) = (3)/(Celkem ČR(3))	(5)	(6)	(7) = ((6)-(5)) / (5)	(8) = (6)/(Celkem ČR(6))
1	46: Velkoobchod, kromě motorových vozidel	23 537	22,30%	5 380	19,38%	82 491	100 648	22,01%	21,12%
2	74: Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	16 512	15,65%	1 063	3,83%	16 111	31 560	95,89%	6,62%
3	68: Činnosti v oblasti nemovitostí	11 550	10,94%	5 409	19,48%	65 510	71 651	9,37%	15,04%
4	56: Stravování a pohostinství	5 772	5,47%	831	2,99%	12 849	17 790	38,45%	3,73%
5	43: Specializované stavební činnosti	5 464	5,18%	1 066	3,84%	19 022	23 420	23,12%	4,92%
6	86: Zdravotní péče	3 770	3,57%	113	0,41%	5 411	9 068	67,58%	1,90%
7	01: Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	3 342	3,17%	524	1,89%	8 258	11 076	34,12%	2,32%
8	41: Výstavba budov	2 976	2,82%	1 110	4,00%	15 051	16 917	12,40%	3,55%
9	47: Maloobchod, kromě motorových vozidel	2 975	2,82%	3 596	12,95%	37 489	36 868	-1,66%	7,74%
10	49: Pozemní a potrubní doprava	2 239	2,12%	560	2,02%	7 436	9 115	22,58%	1,91%
11	Celkem prvních deset odvětví v pořadí	78 137	74,04%	19 652	70,78%	269 628	328 113	21,69%	68,86%
12	Zbývající	27 395	25,96%	8 114	29,22%	129 099	148 380	14,94%	31,14%
13	Celkem ČR	**105 532**	**100,00%**	**27 766**	**100,00%**	**398 727**	**476 493**	**19,50%**	**100,00%**

Tab.č. 9: Odvětví NACE 2 znaky setříděné podle vzniků obchodních společností

Obchodní společnosti									
	Odvětví NACE první dva znaky	Vzniklé v období 2013 až 2016		Zaniklé v období 2013 až 2016		Nezaniklé k 31.12.2012	Nezaniklé k 31.12.2016	Změna počtu nezaniklých 2016/2010 v %	Podíl nezaniklých ve všech NACE2 k 31.12.2016
		(1)	(2) = (1)/(Celkem ČR(1))	(3)	(4) = (3)/(Celkem ČR(3))	(5)	(6)	(7) = ((6)-(5)) / (5)	(8) = (6)/(Celkem ČR(6))
1	68: Činnosti v oblasti nemovitostí	11 550	10,94%	5 409	19,48%	65 510	71 651	9,37%	15,04%
2	46: Velkoobchod, kromě motorových vozidel	23 537	22,30%	5 380	19,38%	82 491	100 648	22,01%	21,12%
3	47: Maloobchod, kromě motorových vozidel	2 975	2,82%	3 596	12,95%	37 489	36 868	-1,66%	7,74%
4	41: Výstavba budov	2 976	2,82%	1 110	4,00%	15 051	16 917	12,40%	3,55%
5	43: Specializované stavební činnosti	5 464	5,18%	1 066	3,84%	19 022	23 420	23,12%	4,92%
6	74: Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	16 512	15,65%	1 063	3,83%	16 111	31 560	95,89%	6,62%
7	56: Stravování a pohostinství	5 772	5,47%	831	2,99%	12 849	17 790	38,45%	3,73%
8	70: Činnosti vedení podniků; poradenství v oblasti řízení	847	0,80%	597	2,15%	7 994	8 244	3,13%	1,73%
9	25: Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě str	2 082	1,97%	579	2,09%	8 704	10 207	17,27%	2,14%
10	49: Pozemní a potrubní doprava	2 239	2,12%	560	2,02%	7 436	9 115	22,58%	1,91%
11	Celkem prvních deset odvětví v pořadí	73 954	70,08%	20 191	72,72%	272 657	326 420	19,72%	68,50%
12	Zbývající	31 578	29,92%	7 575	27,28%	126 070	150 073	19,04%	31,50%
13	Celkem ČR	**105 532**	**100,00%**	**27 766**	**100,00%**	**398 727**	**476 493**	**19,50%**	**100,00%**

Tab.č. 10: Odvětví NACE 2 znaky setříděné podle zániků obchodních společností

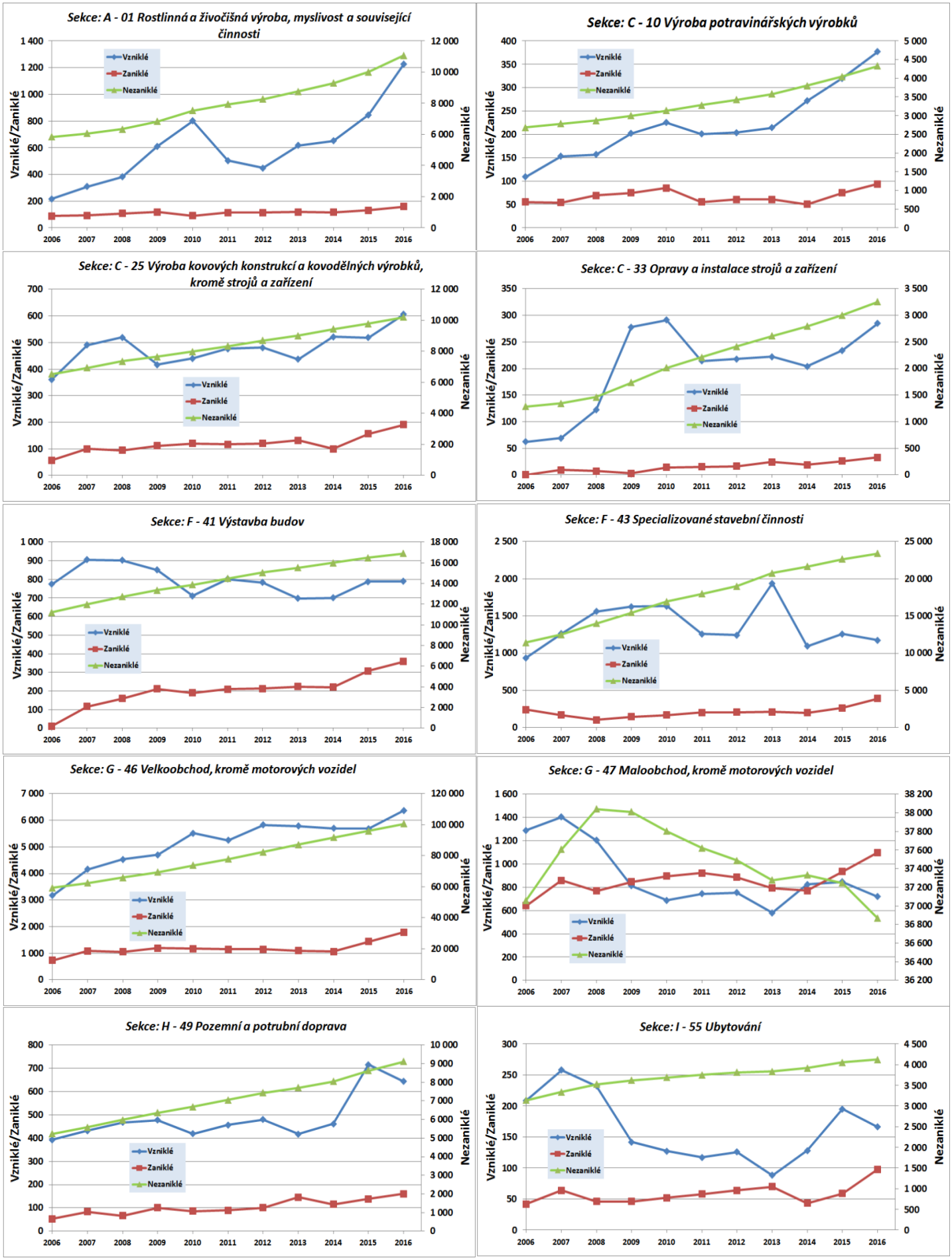

Obr.č. 14: Roční počty obchodních společností ve vybraných odvětvích NACE

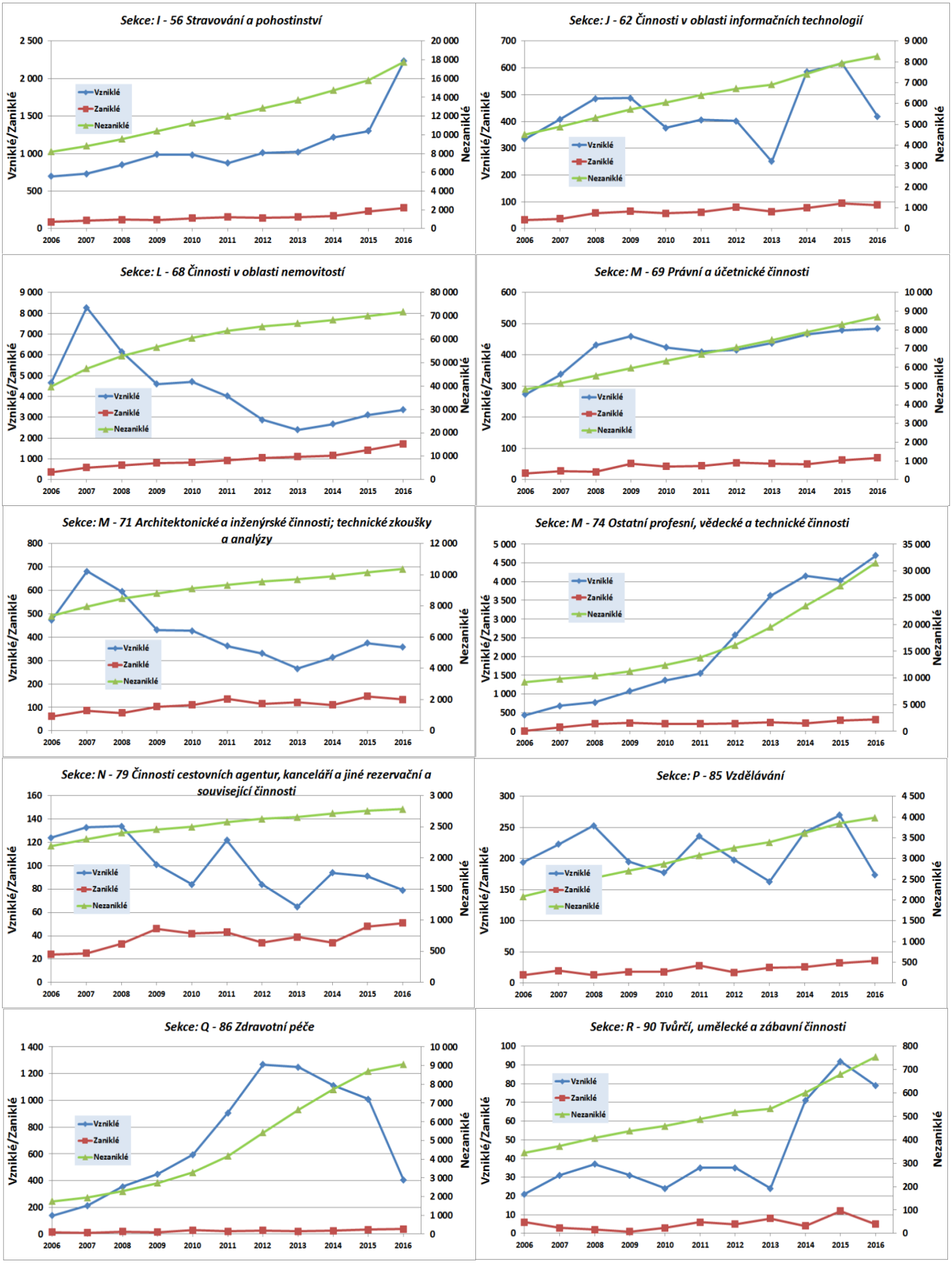

Obr.č. 15: Roční počty obchodních společností ve vybraných odvětvích NACE (pokr.1)

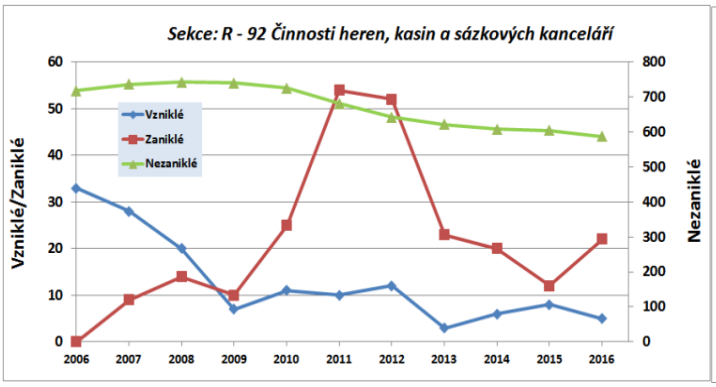

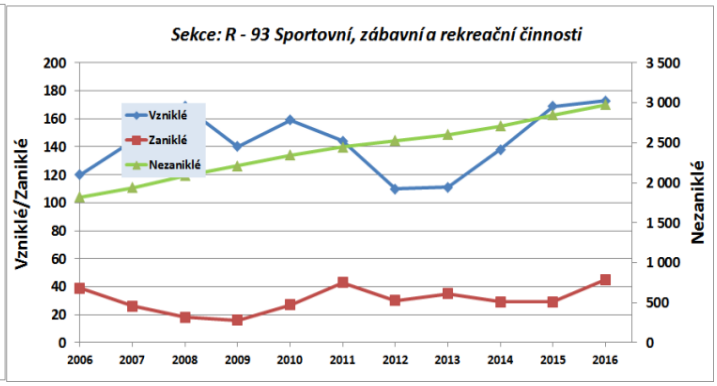

Obr.č. 16: Roční počty obchodních společností ve vybraných odvětvích (pokr.2)

3.3 Obchodní společnosti v obcích a městech

Dlouhodobý vývoj počtů nezaniklých obchodních společností v obcích je uveden v tab. č.11. Hodnoty byly zjištěny z údajů v registru ekonomických subjektů z února 2017. Pro analýzu byly obce rozděleny do deseti kategorií podle počtu obyvatel v obci/městě. Tato kategorizace je shodná s kategorizací používanou v Českém statistickém úřadu.

Z tab. č.11 vyplývá ta skutečnost, že výrazně největší počet nezaniklých obchodních společností ke konci roku 2016 byl změřen ve velkých městech s počtem obyvatel nad 100 tisíc, kde počet obchodních společností je cca 281 tisíc, což je 58,69% ze všech nezaniklých obchodních společností v ČR zjištěných k31.12.2016. Následuje kategorie obcí s počtem obyvatel od 20 do 50 tisíc s 8,86% ze všech nezaniklých obchodních společností v ČR a dále pak kategorie obcí s počtem od 50 do 100 tisíc obyvatele, kde je 6,92% ze všech nezaniklých obchodních společností v ČR k 31.12.2016.

Na druhou stranu nejmenší zastoupení obchodních společností mají nejmenší obce, tj. kategorie s počtem do 200 obyvatel, kde je pouze 0,53% ze všech nezaniklých obchodních společností. Další hodnoty viz tab. č.11. Zde jsou uvedeny i počty obcí a měst v jednotlivých kategoriích a také souhrnný počet obyvatel ke konci 2016 v těchto kategoriích.

Pro srovnání výskytu nezaniklých obchodních společností v jednotlivých kategoriích byl zvolen ukazatel „Počet nezaniklých obchodních společností na 10 tisíc obyvatel“ ke dni 31.12.2016. Změřené hodnoty tohoto ukazatele jsou v tabulce č.11 na poslední řádce a také ve formě grafu na obr.č.17. Největší hodnota, 1 216 nezaniklých obchodních společností na 10 tisíc obyvatel, je dosažena u velkých měst s počtem obyvatel nad 100 000. Od této kategorie se hodnota ukazatele postupně snižuje až na 140 nezaniklých obchodních společností na 10 tisíc obyvatel u kategorie obcí s počtem obyvatel do 200. Podrobněji viz obr.č.17.

V dalších kapitolách 3.3.1 a 3.3.2 následují údaje z vyhodnocení ročních měr vzniků a zániků a z vyhodnocení měr vzniků a zániků za období čtyř let a jejich koncentrace.

Nezaniklé obchodní společnosti v obcích a městech podle kategorie počtu obyvatel	1) do 199 obyvatel	2) od 200 do 499 obyvatel	3) od 500 do 999 obyvatel	4) od 1 000 do 1 999 obyvatel	5) od 2 000 do 4 999 obyvatel	6) od 5 000 do 9 999 obyvatel	7) od 10 000 do 19 999 obyvatel	8) od 20 000 do 49 999 obyvatel	9) od 50 000 do 99 999 obyvatel	10) od 100 000 obyvatel	11) subjekty s nedohledatelnou kategorií	C e l k e m
1989	36	203	286	215	192	154	235	303	173	508	1	2 305
1990	57	255	386	349	408	332	518	666	662	2 733	1	6 366
1991	146	738	1 189	1 422	1 900	1 733	2 158	3 527	3 147	14 474	1	30 434
1992	282	1 304	2 187	2 562	3 501	3 379	3 964	6 321	5 619	25 488	0	54 607
1993	459	2 000	3 119	3 706	5 042	4 782	5 572	9 002	7 913	37 991	0	79 586
1994	592	2 497	3 957	4 604	6 402	6 076	7 081	11 639	10 058	49 939	0	102 845
1995	695	2 929	4 657	5 492	7 642	7 196	8 353	13 853	11 867	60 858	0	123 542
1996	802	3 359	5 313	6 255	8 809	8 227	9 556	16 009	13 555	70 018	0	141 903
1997	903	3 796	6 001	7 114	9 948	9 288	10 752	18 136	15 290	80 498	0	161 726
1998	999	4 198	6 667	7 928	11 065	10 249	11 833	20 097	16 903	90 740	0	180 679
1999	1 096	4 562	7 376	8 743	12 171	11 282	12 916	21 947	18 428	102 152	0	200 673
2000	1 181	4 929	8 045	9 438	13 119	12 107	13 846	23 509	19 646	110 829	0	216 649
2001	1 255	5 161	8 462	9 893	13 776	12 638	14 408	24 471	20 380	116 529	0	226 973
2002	1 307	5 341	8 821	10 242	14 236	13 015	14 841	25 190	20 889	122 070	0	235 952
2003	1 372	5 567	9 220	10 712	14 817	13 449	15 233	25 879	21 316	128 082	0	245 647
2004	1 455	5 878	9 758	11 325	15 586	14 107	15 943	27 041	22 076	135 309	0	258 478
2005	1 552	6 199	10 236	11 827	16 285	14 672	16 568	28 190	22 763	142 771	0	271 063
2006	1 626	6 551	10 773	12 436	17 091	15 249	17 276	29 496	23 543	152 144	0	286 185
2007	1 735	6 969	11 470	13 169	18 040	15 923	18 140	31 225	24 558	166 049	0	307 278
2008	1 841	7 335	12 141	13 929	19 019	16 549	18 989	32 844	25 607	179 117	0	327 371
2009	1 936	7 705	12 677	14 545	19 826	17 201	19 685	34 048	26 665	191 224	0	345 512
2010	2 018	8 028	13 234	15 141	20 736	17 827	20 384	35 198	27 652	204 022	0	364 240
2011	2 094	8 286	13 722	15 694	21 511	18 353	20 973	36 204	28 499	216 094	0	381 430
2012	2 176	8 613	14 174	16 247	22 332	18 945	21 564	37 179	29 310	228 187	0	398 727
2013	2 206	8 882	14 603	16 762	23 006	19 434	22 151	38 075	30 140	241 109	0	416 368
2014	2 279	9 246	15 100	17 387	23 921	20 102	22 873	39 300	31 003	254 968	0	436 179
2015	2 402	9 684	15 694	18 217	24 899	20 828	23 714	40 710	31 929	268 081	0	456 158
2016	2 522	10 147	16 468	19 084	26 026	21 631	24 510	42 234	32 951	280 920	0	476 493
2016 v %	**0,53%**	2,13%	3,46%	4,01%	5,46%	4,54%	5,14%	8,86%	6,92%	**58,96%**	0,00%	100,00%
Počet obcí/měst v kategorii	1 444	1 998	1 378	745	417	141	69	44	12	6		6 254
Počet obyvatel v kategoprii	180 093	651 475	973 247	1 042 569	1 262 911	964 031	970 075	1 324 522	874 462	2 310 458		10 553 843
Počet nezaniklých obch.spol. na 10000 obyvatel	**140**	**156**	**169**	**183**	**206**	**224**	**253**	**319**	**377**	**1 216**		**451**

Tab.č. 11: Zastoupení nezaniklých obchodních společností v obcích a městech

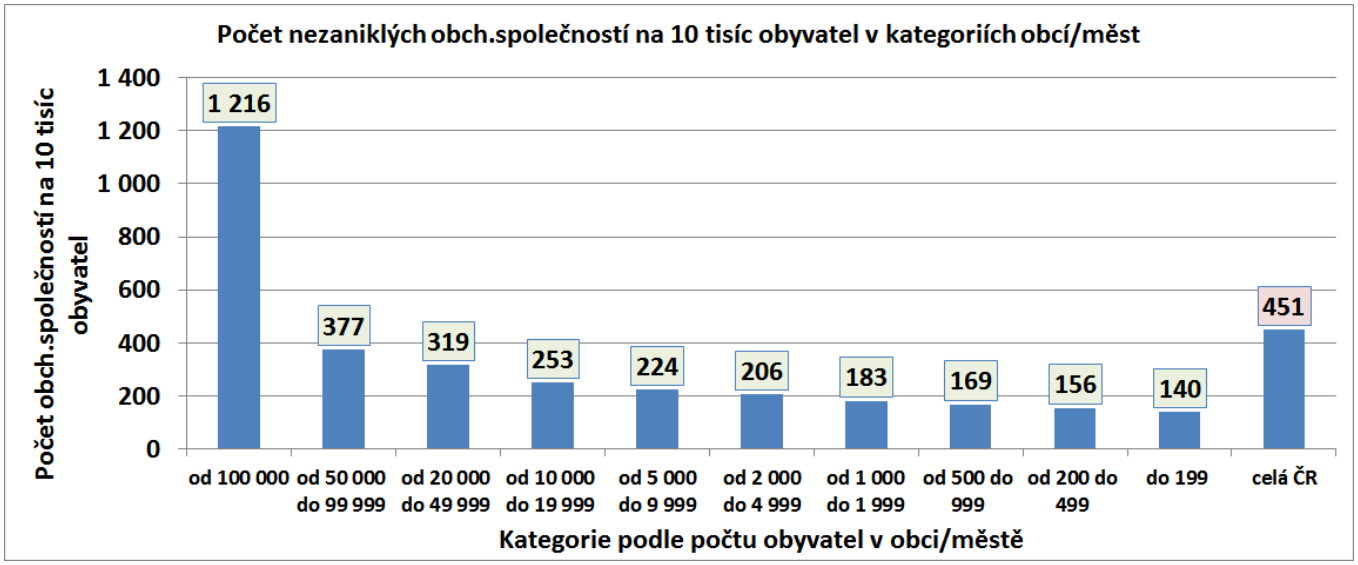

Obr.č. 17: Počty nezaniklých obchodních společností na 10 tisíc obyvatel v obcích a městech

3.3.1 Roční míry vzniků a zániků obch. společností u obcí a měst

Grafy časových vývojů ročních měr vzniků a zániků obchodních společností v obcích a městech jsou uvedeny na obr.č.18. Výpočet je proveden podle vzorců (1) a (2). Vypočteny jsou pro každý měsíc od roku 1990 až do prosince 2016. Výsledky měření vývoje roční míry vzniku a zániku pro sekce jsou zaneseny do grafů, kde za počátky průběhů byl zvolen prosinec 2006. Grafy ročních měr vzniků a zániků vcelku ukazují na jejich víceméně podobný vývoj v každé kategorii obcí a měst a to jak ve tvaru průběhů, tak i v dosahovaných hodnotách.

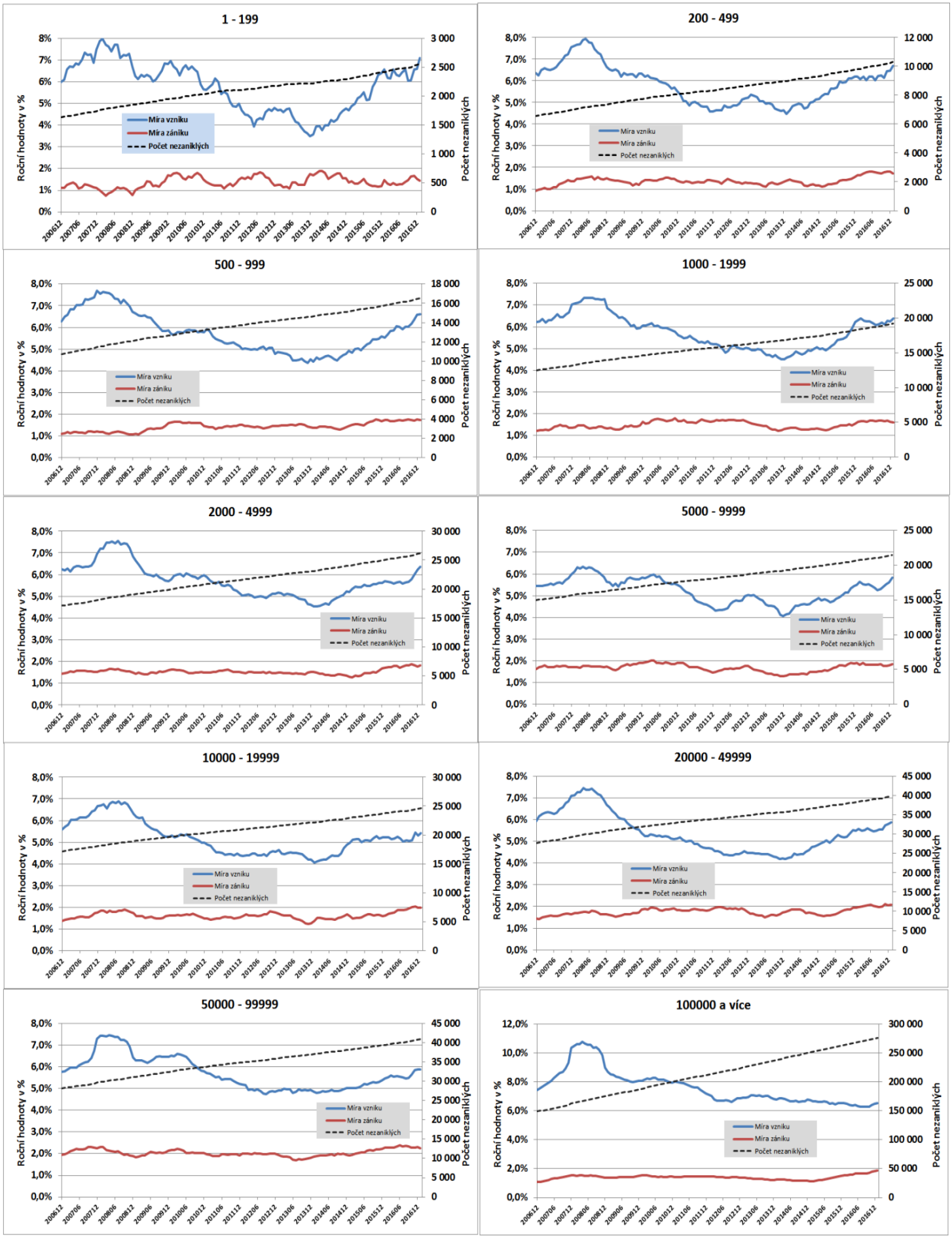

Obr.č. 18: Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v obcích a městech od r.2006

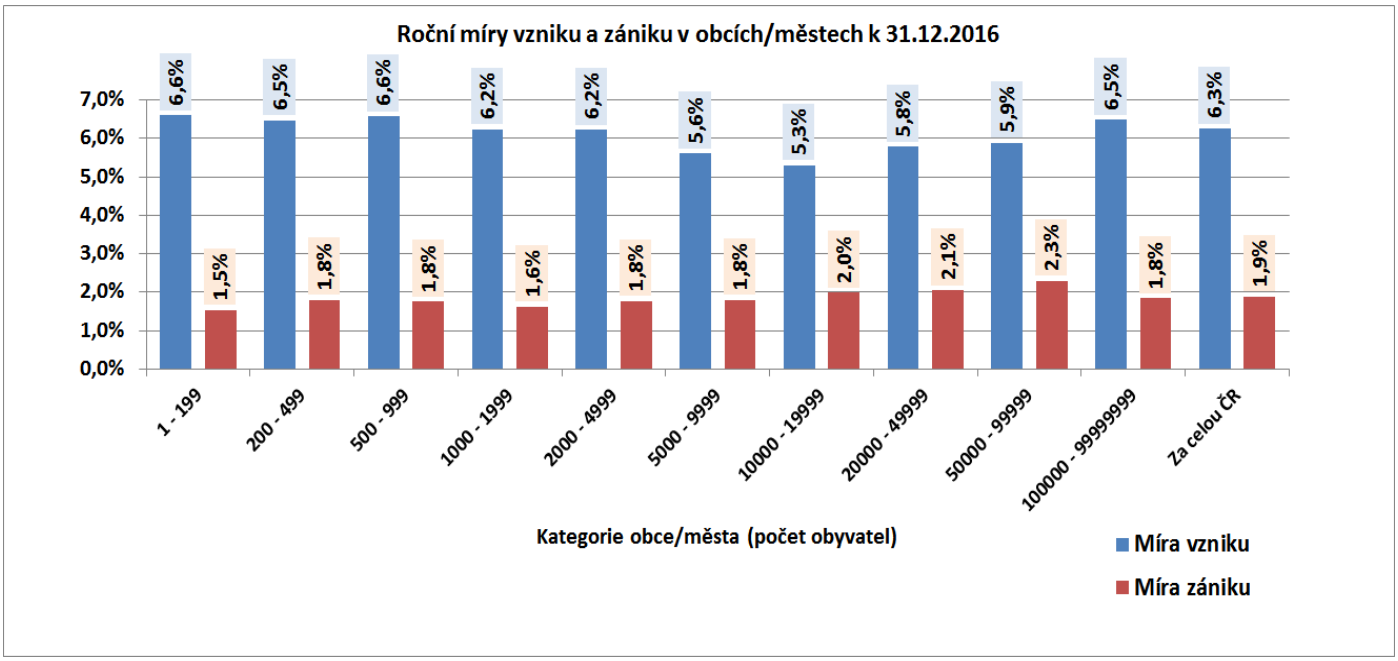

Obr.č. 19: Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v obcích k 31.12.2016

V grafu na obr.č.19 jsou uvedeny hodnoty ročních měr vzniků a zániků v jednotlivých kategoriích obcí a měst ke dni 31.12.2016. Jsou to hodnoty, které můžeme odečíst i v grafech na obr.č.18 na konci roku 2016.

Z celkového pohledu na obr.č.19 můžeme říci, že ke konci roku 2016 jsou roční míry vzniku i zániku vcelku rovnoměrně rozložené napříč kategoriemi obcí a měst a že nedochází k jejich vzájemným výrazným odlišnostem v dosahovaných hodnotách.

Za celou ČR je **roční míra vzniků** obchodních společností v obcích ke konci 2016 na hodnotě 6,3% se směrodatnou odchylkou +/-0,4% a **roční míra zániků** je na hodnotě 1,9% se směrodatnou odchylkou +/-0,2%.

Z porovnání ročních měr vzniků a ročních měr zániků obchodních společností v kategoriích obcí a měst pak plyne, že :

- míry vzniků jsou cca 3 krát vyšší než míry zániků a
- směrodatná odchylka měr vzniků je cca 2 krát vyšší než měr zániků.

3.3.2 Čtyřleté míry vzniků a zániků obch. společností a míry koncentrace

Základní údaje o vznicích a zánicích obchodních společností ve zvolených kategoriích obcí a měst za 4 leté období 2013 až 2016 jsou uvedeny v tab.č.12. Z hlediska absolutních počtů jsou největší počty vzniklých i zaniklých obchodních společností v kategorii obcí a měst s jejich počtem obyvatel nad 100 000. Na konci roku 2016 bylo v této kategorii cca 276 tisíc nezaniklých obchodních společností, což je cca 57,8% ze všech nezaniklých v ČR ke konci roku 2016. Příslušná hodnota HHI indexu ve výši 3 598 znamená, podle klasifikační stupnice hodnot HHI indexu (viz tab.č.5), vysokou koncentraci nezaniklých obchodních společností v kategoriích měst a obcí. **Vysoká koncentrace** nezaniklých obchodních společností v obcích a městech se navíc postupně **mírně zvyšuje**, což je patrné z hodnot HHI indexů, které se zvyšují z hodnoty 3 428, změřené k 31.12.2012, až na hodnotu 3 598 k 31.12.2016.

Z hlediska **hrubého podílu vzniklých** obchodních společností za čtyřleté období je největší hodnota 6,8% dosahována v kategorii obcí a měst s jejich počtem obyvatel nad 100 000. Dále následuje 5,8% v kategorii obcí a měst s počtem obyvatel od 200 do 499. Nejmenší hodnota 5,0% hrubého podílu vzniklých obchodních společností je v kategorii obcí a měst s počtem obyvatel od 10 000 do 19 999. Ostatní hodnoty hrubého podílu vzniklých obchodních společností viz tab.č.12. Ze změřené hodnoty HHI indexu 1008 pro hrubý podíl vzniklých obchodních společností v obcích a městech ve čtyřletém období 2013 až 2016 vyplývá, že ke koncentraci míry vzniků nedochází. Pravděpodobně z důvodu již proběhlé koncentrace v minulosti, o čemž svědčí stávající vysoká koncentrace nezaniklých obchodních společností v kategoriích měst a obcí.

Z hlediska **hrubého podílu zaniklých** obchodních společností je největší hrubý podíl zaniklých obchodních společností 2,1% v kategorii s počtem obyvatel od 50 000 do 99 999. Následuje 1,9% v kategorii s počtem obyvatel od 20 000 do 49 999. Naproti tomu nejmenší hrubý podíl zaniklých obchodních společností 1,5% je v kategorii s počtem obyvatel od 1 000 do 1 999 a také v kategorii s počtem obyvatel od 100 000, tj. ve velkých městech, viz tab.č.12. Ze změřené hodnoty HHI indexu 1 013 pro hrubý podíl zaniklých obchodních společností v obcích a městech ve čtyřletém období 2013 až 2016 vyplývá, že ani ke koncentraci míry zániků nedochází.

Na celostátní úrovni je hrubý podíl vzniklých obchodních společností v sekcích na úrovni 6,2% se směrodatnou odchylkou +/- 0,48% a hrubý podíl zaniklých obchodních společností na úrovni 1,6% se směrodatnou odchylkou +/- 0,19%. Z porovnání čtyřletých měr vzniků a zániků v sekcích vyplývá, že :

- hrubý podíl vzniků je 3,8 krát vyšší než hrubý podíl zániků a
- směrodatná odchylka podílů vzniků je 2,5 krát vyšší než u podílů zániků.

Vzniky a zániky ek. subjektů v obcích a městech 2013 až 2016	Obchodní společnosti (4 leté období)													
kategorie obcí/měst podle počtu obyvatel	Počet obcí/měst k 31.12.2016	Počet obyvatel k 31.12.2014	Vzniklé v období 2013 až 2016	Zaniklé v období 2013 až 2016	Podíl zaniklých na vzniklých	Nezaniklé k 31.12.2012	Nezaniklé k 31.12.2013	Nezaniklé k 31.12.2014	Nezaniklé k 31.12.2015	Nezaniklé k 31.12.2016	Změna počtu nezaniklých 2016 /2012 v %	Hrubý podíl vzniklých v období 2013 až 2016	Hrubý podíl zaniklých v v období 2013 až 2016	Podíl nezaniklých k 31.12.2016
	(a)	(b)	(1)	(2)	(3) = (2) / (1)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8) = (4) + (1) - (2)	(9) = ((8)-(4))/(4)	(10) = (1) / ((5)+(6)+(7)+(8))	(11) = (2) / ((5)+(6)+(7)+(8))	(12) = (8)/(Celkem ČR(8))
1 - 199	1 449	180 093	499	145	29,1%	2 191	2 224	2 297	2 420	2 545	16,2%	5,5%	1,6%	0,5%
200 - 499	2 006	654 936	2 115	571	27,0%	8 681	8 952	9 316	9 760	10 225	17,8%	5,8%	1,6%	2,1%
500 - 999	1 365	962 262	3 279	973	29,7%	14 175	14 607	15 108	15 707	16 481	16,3%	5,5%	1,6%	3,5%
1000 - 1999	747	1 041 459	3 874	1 031	26,6%	16 304	16 819	17 450	18 287	19 147	17,4%	5,6%	1,5%	4,0%
2000 - 4999	415	1 256 370	5 230	1 558	29,8%	22 393	23 058	23 968	24 933	26 065	16,4%	5,5%	1,7%	5,5%
5000 - 9999	141	964 589	4 006	1 334	33,3%	18 743	19 233	19 896	20 617	21 415	14,3%	5,1%	1,7%	4,5%
10000 - 19999	69	971 012	4 510	1 564	34,7%	21 564	22 151	22 873	23 714	24 510	13,7%	5,0%	1,7%	5,1%
20000 - 49999	43	1 279 132	7 555	2 779	36,8%	34 918	35 736	36 901	38 243	39 694	13,7%	5,2%	1,9%	8,3%
50000 - 99999	14	1 026 108	8 131	3 218	39,6%	35 880	36 978	38 133	39 355	40 793	13,7%	5,4%	2,1%	8,6%
100000 a více	5	2 202 314	66 333	14 593	22,0%	223 878	236 610	250 237	263 122	275 618	23,1%	6,8%	1,5%	57,8%
Celkem ČR	**6 254**	**10 538 275**	**105 532**	**27 766**	**26,3%**	**398 727**	**416 368**	**436 179**	**456 158**	**476 493**	**19,5%**	**6,2%**	**1,6%**	**100,0%**
HHI index :		**1 212**	**4 146**	**3 114**	**1 026**	**3 428**	**3 496**	**3 551**	**3 582**	**3 598**	**1 028**	**1 008**	**1 013**	**3 598**

Tab.č. 12: Obchodní společnosti v obcích a městech za poslední 4 roky

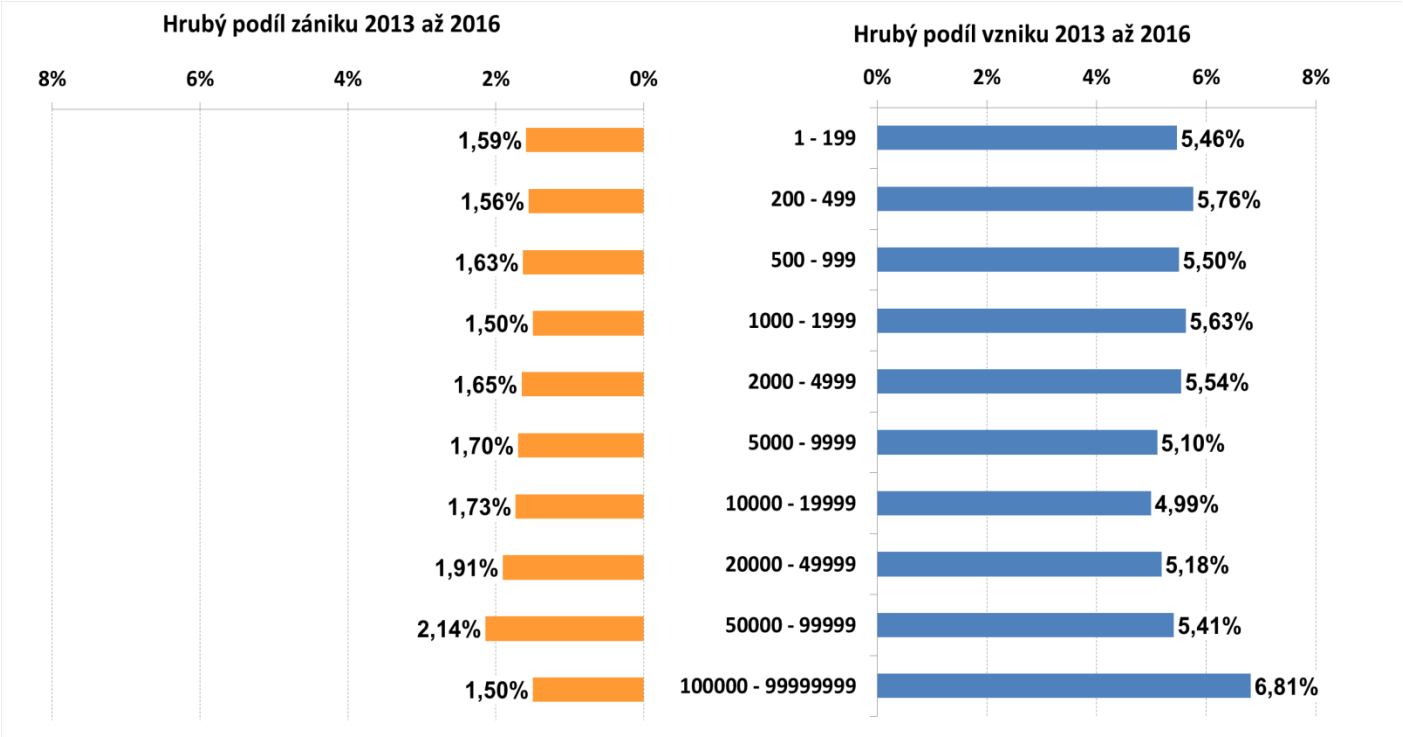

Obr.č. 20: Hrubé podíly vzniků a zániků obch. společností v obcích/městech za poslední 4 roky

4 Fyzické osoby - podnikatelé

Roční vývoj počtu fyzických osob podnikatelů (dále také označovány jako **FOP**) v letech 1990 až 2016 je uveden v tabulce č.1. V této kategorii subjektů byl v historii let 1990 až 2016 zaznamenán absolutně největší počet **nově vzniklých** FOP v roce 1991 (cca 641 tisíc). Jedná se o zcela extrémní hodnotu, která vznikla těsně po změně režimu v ČR. V počátečním období 1990 až 1992 vzniklo celkem cca 1 182 tisíc nových FOP. Naproti tomu, k největším **úbytkům** FOP došlo v období 1992 až 1993 (celkem cca 379 tisíc), ale také v roce 2009 (cca 91 tisíc) a v roce 2013 (cca 109 tisíc). Tato vysoká čísla úbytků podnikajících fyzických osob souvisí s „čištěním“ databází RES, zejména o osoby, které neobnovily své registrace. Dalším důvodem zániku je oznámení FOP o ukončení činnosti. Vysoké počty zániků v sobě zahrnují i zpřesnění databází RES podle Registru osob (ROS). Z dlouhodobějšího hlediska se roční počty nově vzniklých FOP snižují a roční počty zaniklých FOP se naopak mírně zvyšují. Celkové počty čistých ročních přírůstků FOP se tak postupně snižují, viz tab.č.1, tj. již nedochází k výraznému kvantitativnímu rozšiřování podnikání FOP, nýbrž ke změně struktury a zaměření podnikání FOP.

Roční hodnoty vzniků a zániků FOP jsou uvedeny v tab.č.1 a také v grafu na obr.č.21. Měsíční počty vzniků a zániků FOP jsou uvedeny v grafu na obr.22. V grafu na obr.č.23 je ukázán i vývoj poměru počtu zaniklých k počtu vzniklým FOP. Zde je patrné, že v období 2000 až 2004 došlo k postupnému nárůstu měsíčních poměrů zániků k vznikům z hodnoty cca 10% v období do roku 1999 na hodnotu téměř 80% v posledních letech, což svědčí i o zvyšující se „úmrtnosti“ subjektů, jejíž trend je patrný i z grafu na obr.č.22.

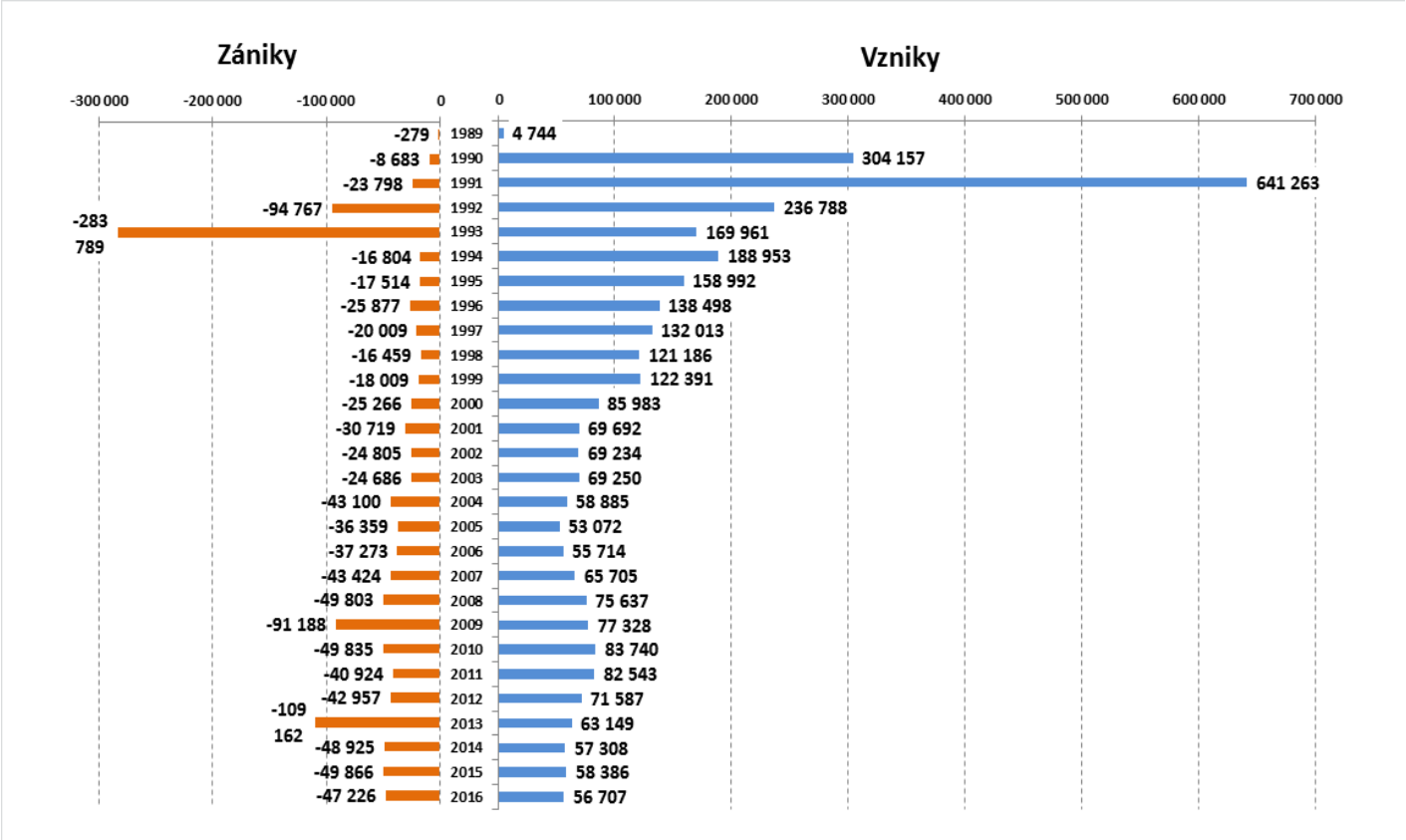

Obr.č. 21: Vývoj vzniků a zániků FOP – roční hodnoty

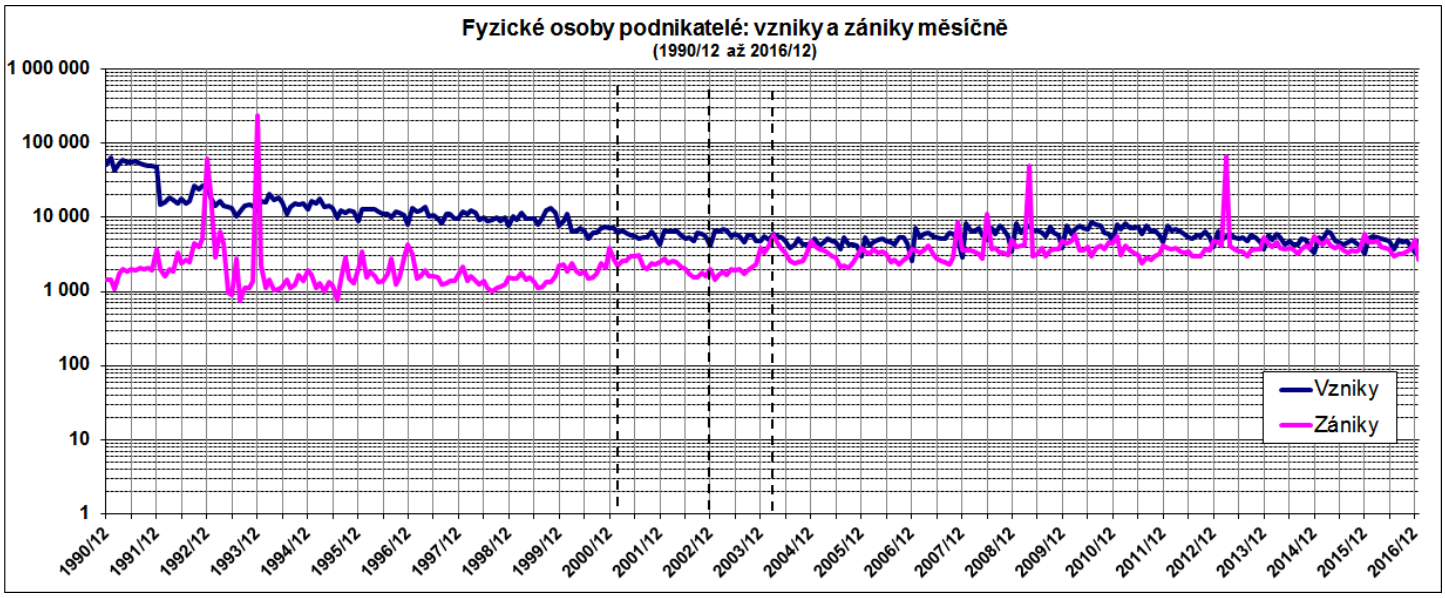

Obr.č. 22: Vývoj vzniků a zániků FOP – měsíčně

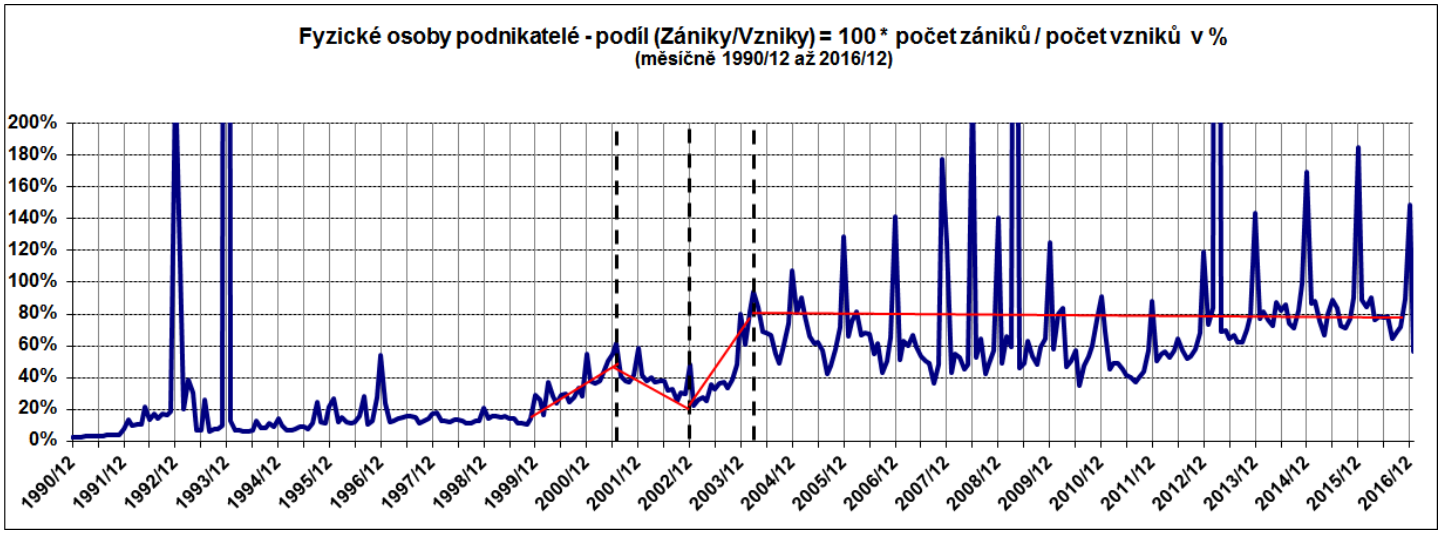

Obr.č. 23: Vývoj poměru zániky/vzniky FOP – měsíčně

4.1 Fyzické osoby podnikatelé v Praze a v krajích

Dlouhodobý vývoj počtů nezaniklých fyzických osob podnikatelů v Praze a krajích je uveden v tab.č.13. Zde jsou uvedeny počty nezaniklých FOP vždy ke konci roku. Tyto hodnoty byly zjištěny z údajů v registru ekonomických subjektů z února 2017. Z tabulky vyplývá, že největší počet nezaniklých FOP ke konci roku 2016 byl změřen v Praze, kde jejich počet je cca 321 tisíc, což je 15,64% ze všech nezaniklých FOP v ČR k 31.12.2016. Následuje Středočeský kraj s 12,86% a dále Jihomoravský kraj s 10,98%. Na druhou stranu nejmenší zastoupení FOP k 31.12.2016 má Karlovarský kraj s celkem 56,6 tisíci nezaniklých FOP, což je pouze 2,76% z celku. Následuje kraj Vysočina s 4,40% a dále Liberecký kraj s 4,59%.

Podobně jako u analýzy vývoje vzniků a zániků obchodních společností se místo jejich absolutních hodnot jeví vhodnější zjišťovat veličiny poměřující počty vzniků a zániků FOP k celkovým počtům v dané kategorii, v tomto případě v Praze a v krajích. Jedná se o identifikaci měr vzniků a zániků ve zvoleném čase a za zvolený časový interval (období). Pro vyhodnocení míry vzniků a zániků fyzických osob podnikatelů v Praze a v jednotlivých krajích bylo zvoleno:

- vyhodnocení ročních měr vzniků a zániků a
- vyhodnocení hrubých podílů vzniků a zániků za celé období 2013 až 2016 a
- vyhodnocení stupně koncentrace vzniků a zániků a počtů nezaniklých subjektů

Nezaniklé fyzické osoby podnikatelé v krajích	Praha	Středočeský kraj	Jihočeský kraj	Plzeňský kraj	Karlovarský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Královéhradecký kraj	Pardubický kraj	Vysočina	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Zlínský kraj	Moravskoslezský kraj	C e l k e m
1989	192	839	19	504	1 148	314	17	18	11	113	378	14	882	16	4 465
1990	49 956	32 971	18 905	16 608	11 615	24 028	17 450	20 768	15 561	10 118	29 462	15 264	13 478	23 755	299 939
1991	164 654	102 634	52 676	49 078	30 548	69 332	47 403	58 400	45 229	30 648	89 497	53 564	46 595	77 146	917 404
1992	197 551	115 471	57 133	58 199	33 321	82 075	56 914	61 821	45 925	34 333	105 184	59 660	55 425	96 413	1 059 425
1993	153 703	117 081	60 478	49 125	29 447	64 541	47 235	52 842	40 796	37 967	100 312	55 613	52 349	84 108	945 597
1994	179 545	138 276	70 876	58 086	34 858	78 288	55 457	62 270	48 331	44 873	116 346	65 059	62 926	102 555	1 117 746
1995	198 397	156 254	79 597	65 772	39 642	89 164	62 490	69 321	54 842	50 759	132 291	71 141	71 931	117 623	1 259 224
1996	212 386	170 814	85 228	72 709	43 475	97 352	66 722	75 477	60 650	55 838	145 562	76 657	79 278	129 697	1 371 845
1997	227 473	185 070	92 718	78 996	47 055	105 487	71 764	81 188	65 478	60 713	157 733	82 855	85 672	141 647	1 483 849
1998	243 419	197 995	98 875	84 443	49 980	112 882	76 230	86 540	70 040	65 096	169 931	89 136	91 714	152 295	1 588 576
1999	259 981	210 947	105 115	90 308	52 782	120 319	80 659	91 833	74 827	69 325	181 293	94 774	97 367	163 428	1 692 958
2000	268 957	219 208	109 304	93 844	54 341	124 378	83 442	95 001	77 831	71 738	187 480	98 090	100 528	169 533	1 753 675
2001	273 664	224 924	112 027	96 080	55 383	126 782	85 269	96 853	80 020	73 377	192 149	100 047	102 443	173 630	1 792 648
2002	279 942	231 637	114 826	98 691	56 562	129 598	87 023	99 039	82 288	75 457	197 121	102 295	104 755	177 843	1 837 077
2003	285 513	238 389	117 763	101 464	57 839	132 828	89 021	101 222	84 458	77 616	202 269	104 483	106 915	181 861	1 881 641
2004	287 189	241 679	118 683	102 439	58 182	133 872	89 772	102 029	85 200	78 692	204 212	104 846	107 451	183 180	1 897 426
2005	291 095	244 526	119 621	103 565	58 655	135 002	90 545	102 869	86 241	79 190	206 532	104 818	107 761	183 719	1 914 139
2006	294 621	247 187	120 893	104 789	59 127	135 965	91 493	103 768	87 145	80 216	208 879	105 342	108 423	184 732	1 932 580
2007	297 939	249 897	122 361	106 064	59 554	137 397	92 415	105 002	88 212	81 467	211 992	106 144	109 126	187 291	1 954 861
2008	298 190	253 459	124 397	107 930	60 218	139 383	93 755	106 609	89 783	83 131	215 508	107 510	110 464	190 358	1 980 695
2009	302 243	252 624	123 413	108 223	60 207	137 892	93 447	104 543	88 705	82 038	211 670	104 980	107 527	189 323	1 966 835
2010	308 000	257 430	125 991	110 838	61 085	138 740	94 702	106 272	90 274	83 843	215 897	106 871	109 255	191 542	2 000 740
2011	316 591	263 902	128 302	113 086	61 914	140 833	96 198	108 201	92 116	85 598	220 782	108 955	111 267	194 614	2 042 359
2012	321 650	267 948	130 136	114 102	62 227	142 080	97 447	110 041	93 828	87 437	224 214	110 424	113 002	196 453	2 070 989
2013	313 159	259 859	127 580	111 365	57 748	135 281	92 951	108 060	92 332	87 115	221 527	110 165	111 560	196 274	2 024 976
2014	315 545	261 287	128 100	111 599	57 352	135 223	93 186	108 636	93 066	88 077	222 665	110 606	111 779	196 238	2 033 359
2015	317 989	262 425	128 654	111 869	56 862	135 281	93 763	109 551	93 770	89 404	223 804	110 719	112 492	195 296	2 041 879
2016	320 902	263 800	129 213	111 939	56 612	135 376	94 142	110 280	94 415	90 211	225 165	111 151	112 762	195 392	2 051 360
2016 v %	**15,64%**	**12,86%**	6,30%	5,46%	**2,76%**	6,60%	**4,59%**	5,38%	4,60%	**4,40%**	**10,98%**	5,42%	5,50%	9,52%	100,00%

Tab.č. 13: Zastoupení nezaniklých FOP v regionech

4.1.1 Roční míry vzniků a zániků FOP v Praze a v krajích

Měřítkem roční míry vzniků a zániků FOP byl zvolen podíl počtu vzniklých (nebo zaniklých) FOP k průměrnému počtu nezaniklých FOP v daném období. Tyto roční míry byly počítány pro každý měsíc od roku 1990 až do prosince 2016 podle vzorců (1) a (2) uvedené v předchozí kapitole 3.1.1.

Výsledky měření vývoje roční míry vzniku a zániku pro regiony jsou ve formě grafů na obr.č.24 a obr.č.25. Za počátek časových průběhů byl zvolen prosinec 2006. Z těchto grafů jsou vcelku dobře patrné odlišnosti ve vývoji ročních měr vzniků a zániků FOP v jednotlivých regionech. Jako negativní můžeme vnímat vývoj v Karlovarském kraji, kde v poslední době roční míra zániku převyšuje roční míru vzniku. Nicméně pokles roční míry vzniku až na úroveň roční míry zániku postihl i jiné kraje, viz časové průběhy pro Plzeňský kraj, Ústecký kraj, Olomoucký kraj a Moravskoslezský kraj, atd.

Na dalším obr.č.26 jsou ukázány změřené roční míry vzniku a zániku v jednotlivých regionech k pevně zvolenému dni 31.12.2016. Hodnoty v tomto grafu odpovídají hodnotám, které jsou uvedeny v časových vývojích v předchozích grafech ke dni 31.12.2016.

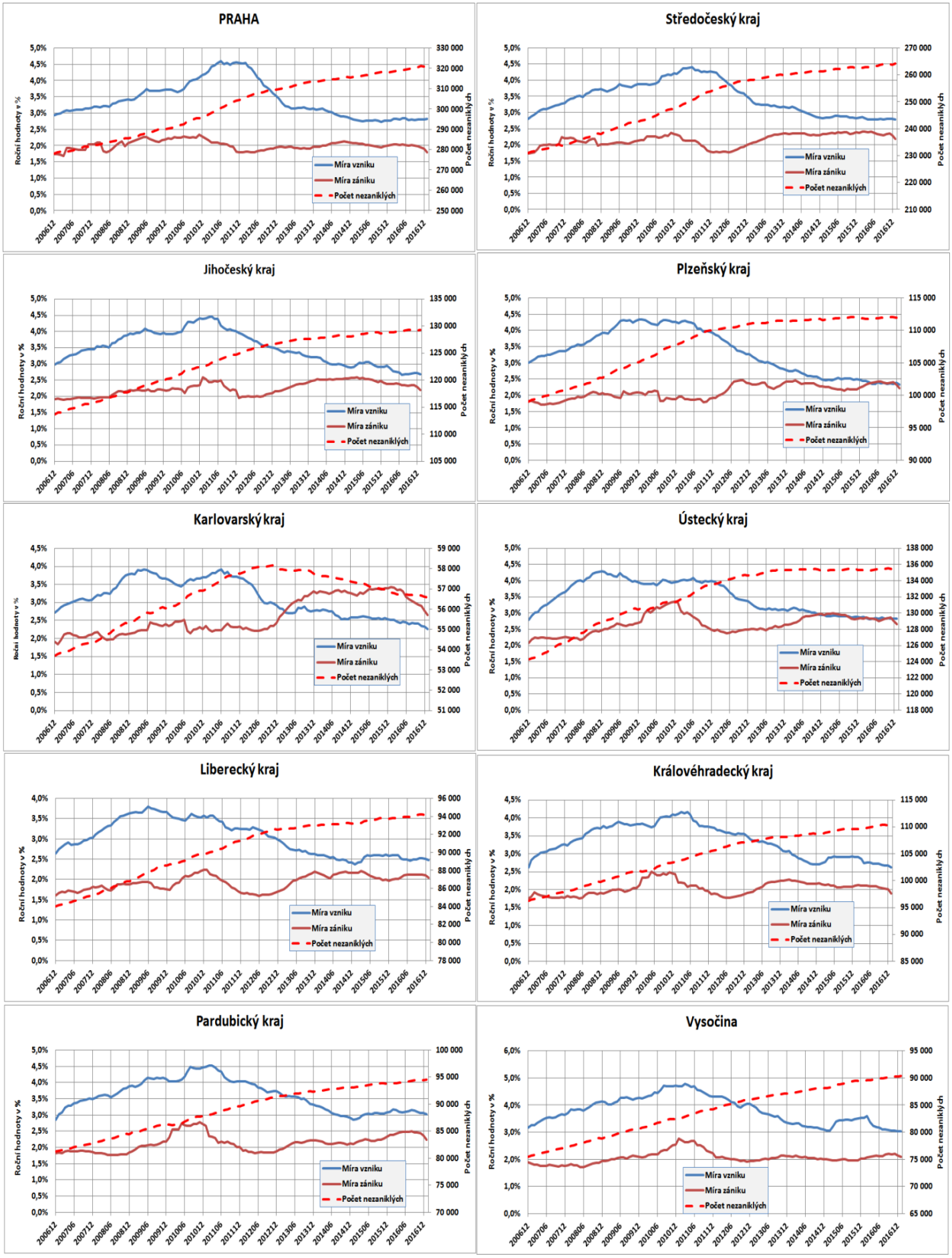

Obr.č. 24: Roční míry vzniků a zániků FOP v regionech - měsíčně

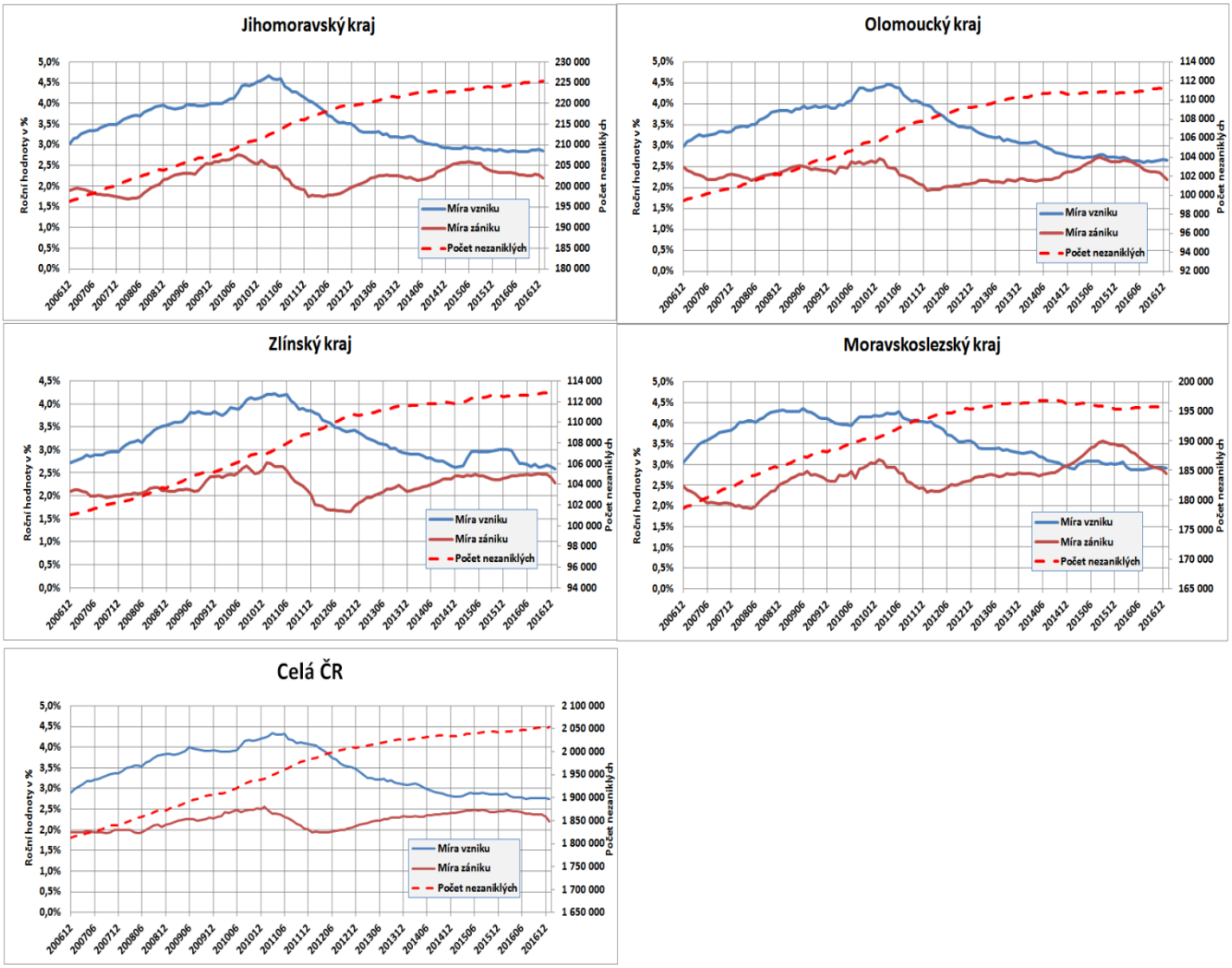

Obr.č. 25: Roční míry vzniků a zániků FOP v regionech - měsíčně (pokr.)

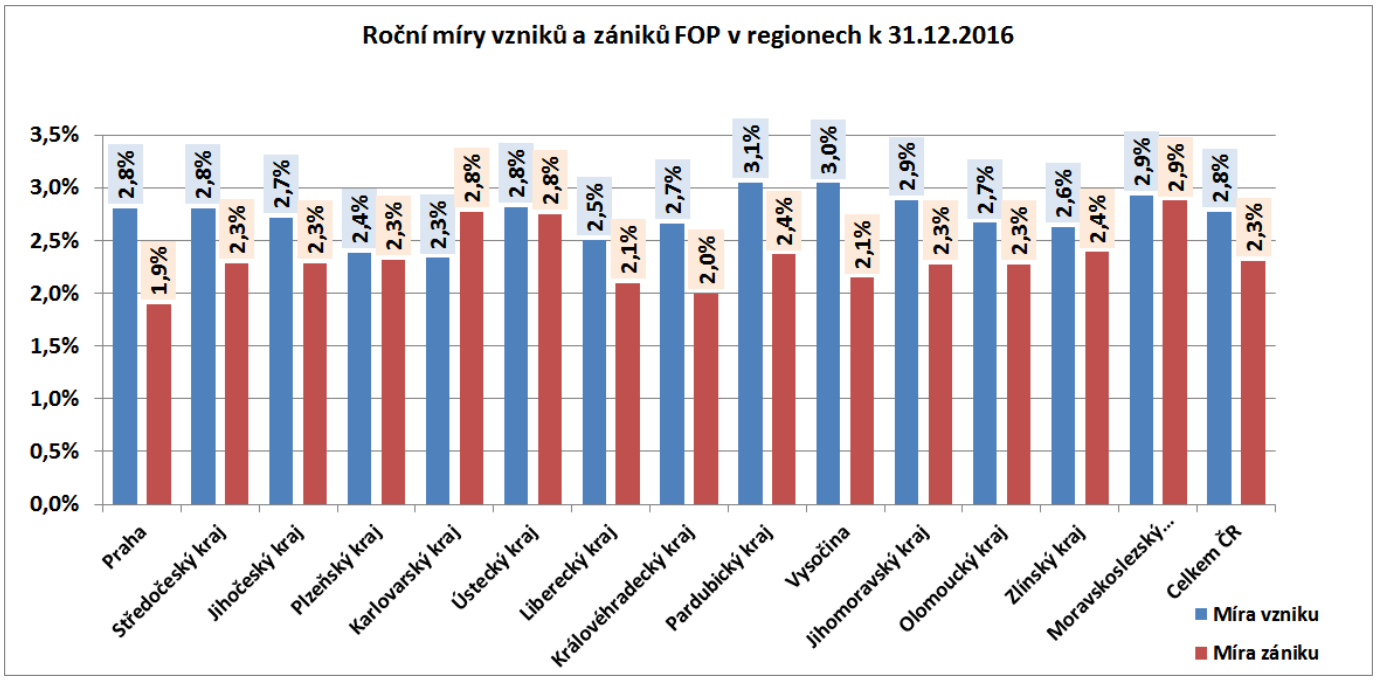

Obr.č. 26: Roční míry vzniků a zániků FOP v regionech k 31.12.2016

Roční míra vzniků FOP k 31.12.2016

Z hodnot na obr.č.26 vidíme, že největší **roční míra vzniků** FOP 3,1% byla změřena u Pardubického kraje. Následuje kraj Vysočina kraj s mírou vzniku 3,0% a dále to je Moravskoslezský kraj s hodnotou 2,9%. Na druhé straně nejmenší míra vzniku fyzických osob podnikatelů je změřena u Karlovarského kraje s mírou vzniku 2,3%. Následuje Plzeňský kraj s mírou vzniku 2,4% a Liberecký kraj s hodnotou 2,5%. Hodnota míry vzniků FOP ke konci roku 2016 za celou ČR je 2,8%**.** Změřená směrodatná odchylka hodnot měr vzniků FOP v krajích je 0,2%.

Roční míra zániků FOP k 31.12.2016

Největší **roční míra zániků** FOP ke dni 31.12.2016 byla změřena 2,9% u Moravskoslezského kraje a nejmenší hodnota 1,9% v Praze. Za celou ČR je míra zániků FOP ke konci roku 2016 na hodnotě 2,3%. Změřená směrodatná odchylka hodnot měr zániků fyzických osob podnikatelů v krajích je 0,3%.

Z porovnání ročních měr vzniků a zániků FOP v regionech je zřejmé, že :

- míry vzniků jsou cca 1,3 krát vyšší než míry zániků a
- směrodatná odchylka měr vzniků je naopak o čtvrtinu nižší než u zániků.

4.1.2 Čtyřleté míry vzniků a zániků FOP a míry koncentrace

Podobně jako u obchodních společností byly pro vyhodnocení a srovnání vzniků a zániků FOP v jednotlivých regionech za období čtyř let 2013 až 2016 zvoleny ukazatele „**hrubý podíl vzniklých subjektů**“ a „**hrubý podíl zaniklých subjektů**“. Výsledky měření hrubých podílů a dalších veličin pro regiony jsou uvedeny v tab.č.14.

Z hlediska absolutních počtů jsou největší počty vzniklých i zaniklých FOP v Praze. Na konci roku 2016 bylo v Praze cca 321 tisíc nezaniklých FOP, což je 15,6% ze všech nezaniklých v ČR k 31.12.2016. Ke koncentraci počtu nezaniklých FOP v regionech nedochází, neboť příslušná hodnota HHI indexu je jen ve výši 892, což je podle stupnice v tab.č.5 hodnota, která nesignalizuje koncentraci FOP v regionech. Hodnota HHI indexu se dlouhodobě zvyšuje, ale velmi nepatrně. Zvýšení HHI indexu z hodnoty 889 k 31.12.2012 na hodnotu 892 k 31.12.2016 je zanedbatelné.

Z hlediska počtů vzniklých a zaniklých FOP v období 2013 až 2016 je jejich celková bilance pasivní. Celkem za tyto 4 roky vzniklo 235 550 fyzických osob podnikatelů, ale zaniklo jich 255 179, tj. zaniklých FOP je o 19 629 více než nově vzniklých. Pokud toto saldo vztáhneme k celkovému počtu nezaniklých fyzických osob podnikatelů tak se jedná o pokles jejich počtu o cca 1% za celé 4 roky.

Zde musíme upozornit, že v březnu 2013 došlo k „čištění“ dat v RES a v tomto měsíci byl zařazen extrémní počet FOP do zaniklých, celkem jich bylo dle našeho odhadu 61 870. Tento počet zaniklých FOP nebyl vyvolán ekonomickými důvody, ale víceméně administrativními důvody, pravděpodobně z důvodu narovnání konzistence mezi RES a Registrem osob, který je základním registrem.

Z důvodu eliminace zkreslení počítaných ukazatelů, které mohou být způsobeny zahrnutím extrémních zániků FOP v březnu 2013, byly tyto extrémní počty zániků odfiltrovány z časových řad zániků FOP.

Tím dochází ke změně v hodnotách zaniklých FOP a z tohoto hlediska se pokles nezaniklých FOP v období 2013–2016 mění na jejich nárůst, konkrétně podíl zaniklých FOP k nově vzniklým FOP v období 2013- 2016 se změní ze 108,3% na 82,1%, viz tab.č.14, sloupce (3) a (3-k).

Filtrace extrémních počtů zániků FOP v březnu 2013 byla provedena u výpočtů hrubých podílů zaniklých FOP.

Z hlediska **hrubého podílu vzniklých** FOP je největší hodnota 3,3% dosahována v kraji Vysočina a také v Pardubickém kraji s hodnotu 3,1%. Nejmenší hodnoty **hrubého podílu vzniklých** FOP 2,5% dosahují Plzeňský kraj, Karlovarský kraj a Liberecký kraj. Ostatní hodnoty viz tab.č.14 a také obr.č.27. Zde je vcelku zřejmé, že hodnoty hrubých podílů vzniků v jednotlivých regionech mají velmi podobné hodnoty kolem celostátního průměru 2,9%. Směrodatná odchylka jejich hodnot je +/-0,21%.

U **hrubého podílu zaniklých** FOP je v Karlovarském kraji dosažena hodnota 3,1%. Dále následuje Moravskoslezský kraj s 3,0% a Ústecký kraj s 2,8%. Nejmenší hodnoty **hrubého podílu zaniklých** FOP 2,0% dosahuje Praha. Následuje Liberecký kraj, Královéhradecký kraj a Vysočina s hodnotu 2,1%. Z tab.č.14 a obr.č.27 je vidět, že hodnoty hrubých podílů zániků FOP v jednotlivých regionech mají podobné hodnoty kole celostátního průměru 2,4%. Směrodatná odchylka jejich hodnot je +/-0,34%.

Ke zvýšené koncentraci hrubých podílů vzniků i zániků v regionech ale nedochází, protože změřené hodnoty HHI indexů leží kolem hodnoty 890, což je dosti vzdálená hodnota od dolní meze 1 500 pro mírně zvýšenou koncentraci, viz tab.č.5.

Z porovnání čtyřletých hrubých podílů vzniků a zániků FOP v regionech vyplývá, že :

- hrubý podíl vzniků je 1,2 krát vyšší než hrubý podíl zániků a
- směrodatná odchylka podílů vzniků je 0,6 směrodatné odchylky podílů zániků.

Tab.č. 14: Vzniky a zániky FOP v regionech za poslední 4 roky

Vzniky a zániky ek. subjektů v regionech 2013 až 2016	Fyzické osoby podnikatelé (4 leté období)													
REGION	Vzniklé v období 2013 až 2016	Zaniklé v období 2013 až 2016	Zaniklé v březnu 2013 z důvodu čištění dat	Podíl zaniklých na vzniklých	Podíl zaniklých (upravené) na vzniklých	Nezaniklé k 31.12.2012	Nezaniklé k 31.12.2013	Nezaniklé k 31.12.2014	Nezaniklé k 31.12.2015	Nezaniklé k 31.12.2016	Změna počtu nezaniklých 2016 /2012 v %	Hrubý podíl vzniklých v období 4 let (2013 až 2016)	Hrubý podíl zaniklých v v období 4 let (2013 až 2016)	Podíl nezaniklých v regionu k 31.12.2016
	(1)	(2)	(k)	(3) = (2) / (1)	(3-k) = ((2) - (k)) / (1)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8) = (4) + (1) - (2)	(9) = ((8)-(4))/(4)	(10) = (1) / ((4)+(5)+(6)+(7))	(11) = ((2)-(k)) / ((4)+(5)+(6)+(7))	(12) = (8)/(Celkem ČR(8))
Praha	36 521	37 269	12 189	102,0%	68,7%	321 650	313 159	315 545	317 989	320 902	-0,2%	2,9%	2,0%	15,6%
Středočeský kraj	30 510	34 658	10 219	113,6%	80,1%	267 948	259 859	261 287	262 425	263 800	-1,5%	2,9%	2,3%	12,9%
Jihočeský kraj	15 139	16 062	3 549	106,1%	82,7%	130 136	127 580	128 100	128 654	129 213	-0,7%	2,9%	2,4%	6,3%
Plzeňský kraj	11 326	13 489	3 135	119,1%	91,4%	114 102	111 365	111 599	111 869	111 939	-1,9%	2,5%	2,3%	5,5%
Karlovarský kraj	5 886	11 501	4 166	195,4%	124,6%	62 227	57 748	57 352	56 862	56 612	-9,0%	2,5%	3,1%	2,8%
Ústecký kraj	15 928	22 632	7 427	142,1%	95,5%	142 080	135 281	135 223	135 281	135 376	-4,7%	2,9%	2,8%	6,6%
Liberecký kraj	9 484	12 789	4 912	134,8%	83,1%	97 447	92 951	93 186	93 763	94 142	-3,4%	2,5%	2,1%	4,6%
Královéhradecký kraj	12 437	12 198	2 937	98,1%	74,5%	110 041	108 060	108 636	109 551	110 280	0,2%	2,9%	2,1%	5,4%
Pardubický kraj	11 510	10 923	2 517	94,9%	73,0%	93 828	92 332	93 066	93 770	94 415	0,6%	3,1%	2,3%	4,6%
Vysočina	11 503	8 729	1 393	75,9%	63,8%	87 437	87 115	88 077	89 404	90 211	3,2%	3,3%	2,1%	4,4%
Jihomoravský kraj	26 473	25 522	4 741	96,4%	78,5%	224 214	221 527	222 665	223 804	225 165	0,4%	3,0%	2,3%	11,0%
Olomoucký kraj	12 422	11 695	1 194	94,1%	84,5%	110 424	110 165	110 606	110 719	111 151	0,7%	2,8%	2,4%	5,4%
Zlínský kraj	12 535	12 775	2 352	101,9%	83,2%	113 002	111 560	111 779	112 492	112 762	-0,2%	2,8%	2,3%	5,5%
Moravskoslezský kraj	23 876	24 937	1 144	104,4%	99,7%	196 453	196 274	196 238	195 296	195 392	-0,5%	3,0%	3,0%	9,5%
Celkem ČR	**235 550**	**255 179**	**61 870**	**108,3%**	**82,1%**	**2 070 989**	**2 024 976**	**2 033 359**	**2 041 879**	**2 051 360**	**-0,9%**	**2,9%**	**2,4%**	**100,0%**
HHI index :	**902**	**884**	**-**	**759**	**-**	**889**	**889**	**890**	**891**	**892**	**715**	**718**	**728**	**892**

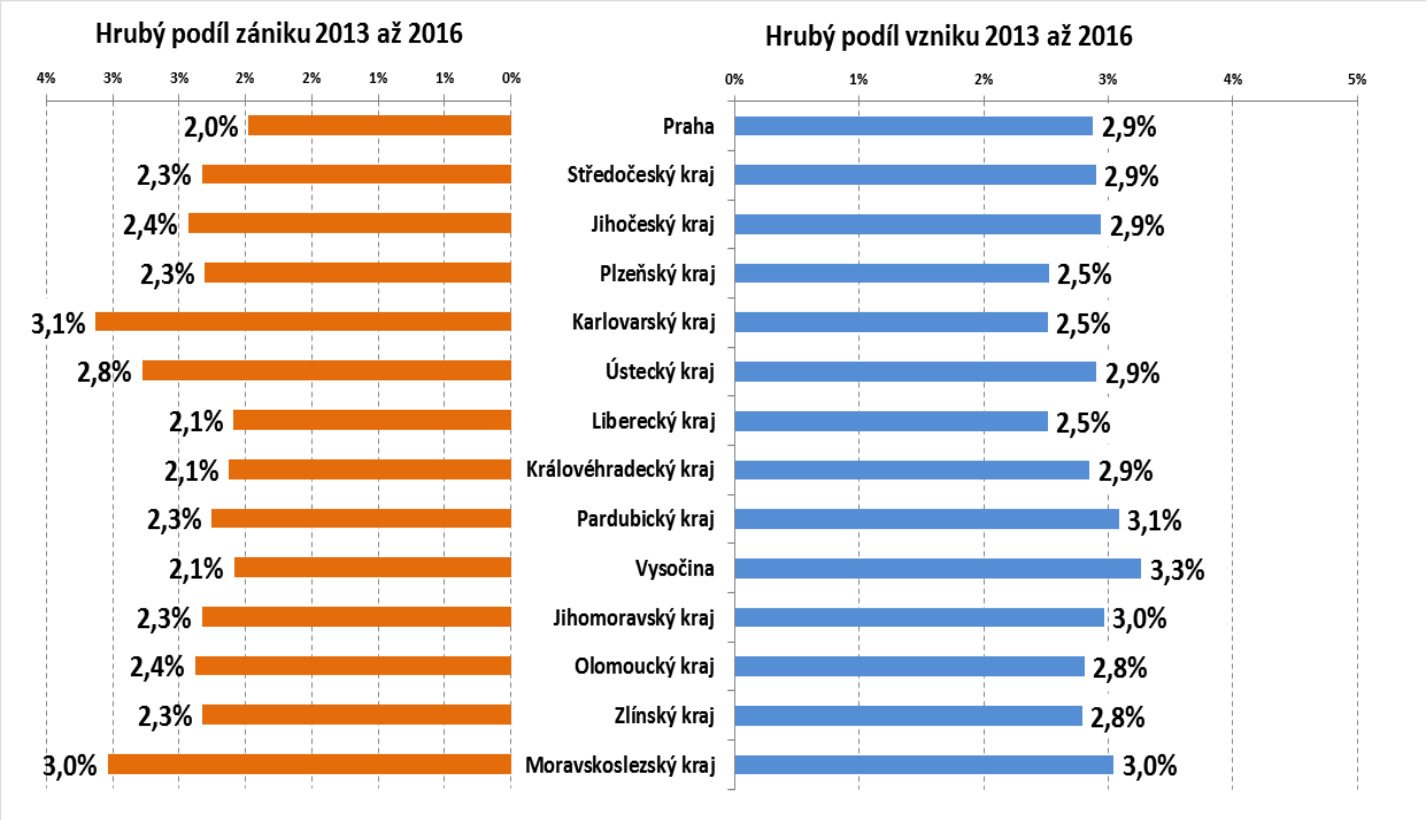

Obr.č. 27: Hrubé podíly vzniků a zániků FOP v regionech za poslední 4 roky

4.2 Fyzické osoby podnikatelé v sekcích hlavní činnosti

Dlouhodobý vývoj počtů nezaniklých fyzických osob podnikatelů v sekcích NACE je uveden v tab.č.15. Hodnoty byly zjištěny z údajů v registru ekonomických subjektů z února 2017. V této tabulce vidíme, že největší počet nezaniklých FOP ke konci roku 2016 vykazuje sekce G) „Velkoobchod a maloobchod, opravy mot. vozidel“, kde jejich počet je cca 545 tisíc, což je 26,58% ze všech nezaniklých FOP v ČR. Následuje sekce M) „Profesní, vědecké a technické činnosti“ s cca 278 tisíci nezaniklých FOP, tj. 13,56% a dále sekce F) „Stavebnictví“ s cca 269 tisíci nezaniklých FOP, tj. cca 13,12%. Na druhou stranu nejmenší zastoupení obchodních společností má sekce O) „Veřejná správa, obrana, soc.pojištění“ s celkem pouze 96 nezaniklými FOP (konkrétně se jedná z velké části o požárně bezpečnostní techniky). Následuje sekce B) „Těžba a dobývání“, kde ke konci roku podnikalo jen cca 365 podnikatelů a dále sekce E) „Zásobování vodou, odpadní vody,..“ s cca 7 tisíci nezaniklými fyzickými osobami podnikateli. Podrobněji viz tab.č.15.

V dalších kapitolách 4.2.1 a 4.2.2 následují údaje z vyhodnocení ročních měr vzniků a zániků a také vyhodnocení měr vzniků a zániků za období čtyř let a jejich koncentrace.

Nezaniklé fyzické osoby podnikatelé v sekcích NACE	A) Zemědělství, lesnictví a rybářství	B) Těžba a dobývání	C) Zpracovatelský průmysl	D) Výroba a rozvod el., plynu, tepla a klim. vzduchu	E) Zásobování vodou, odpadní vody, odpady, sanace	F) Stavebnictví	G) Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba mot.vozidel	H) Doprava a skladování	I) Ubytování, stravování a pohostinství	J) Informační a komunikační činnosti	K) Peněžnictví a pojišťovnictví	L) Činnosti v oblasti nemovitostí	M) Profesní, vědecké a technické činnosti	N) Administartivní a podpůrné činnosti	O) Veřejná správa, obrana, soc.pojištění	P) Vzdělávání	Q) Zdravotní a sociální péče	R) Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	S) Ostatní činnosti	C e l k e m
1989	101	20	1 385	15	11	1 384	408	47	358	39	23	12	247	152	0	10	6	18	229	4 465
1990	7 337	239	71 390	1 484	908	59 980	47 488	8 921	19 865	4 815	3 232	1 355	42 206	10 363	90	3 271	776	3 030	13 186	299 936
1991	40 401	579	191 794	3 604	2 181	151 466	179 724	34 224	61 599	13 132	9 846	3 642	134 453	32 103	1 553	10 264	2 794	8 696	35 334	917 389
1992	74 189	441	198 775	4 656	2 636	157 059	220 248	40 839	70 483	16 131	13 343	5 118	150 713	33 187	1 222	11 344	6 044	9 928	43 050	1 059 406
1993	87 801	323	151 803	5 288	2 835	121 980	218 688	37 996	60 792	14 560	16 722	6 110	124 802	20 093	262	8 680	15 201	9 127	42 515	945 578
1994	98 864	298	167 584	6 092	3 219	138 150	287 613	41 511	70 336	16 842	21 815	7 205	145 020	23 719	246	10 024	19 289	10 801	49 102	1 117 730
1995	108 956	305	180 347	6 615	3 561	153 067	341 599	45 313	77 762	18 686	25 864	8 154	163 082	26 770	214	11 118	20 797	12 247	54 759	1 259 216
1996	113 687	302	191 341	7 086	3 855	168 401	378 935	49 068	85 137	20 372	29 810	9 009	177 852	29 351	201	12 274	21 633	13 687	59 840	1 371 841
1997	117 273	312	202 528	7 524	4 120	185 440	414 338	52 746	92 326	22 194	34 468	10 001	191 772	32 358	185	13 649	22 332	15 112	65 164	1 483 842
1998	120 078	324	213 570	7 930	4 383	202 048	445 143	55 489	98 995	24 074	39 373	11 162	204 633	35 408	175	15 293	22 960	16 575	70 958	1 588 571
1999	122 029	329	222 667	8 316	4 642	215 497	472 183	58 056	104 912	25 989	56 408	12 429	216 118	38 727	168	16 819	23 434	18 022	76 208	1 692 953
2000	122 462	330	230 040	8 584	4 872	224 125	489 086	59 892	109 027	27 781	58 609	13 343	223 631	40 271	161	18 211	23 927	19 057	80 262	1 753 671
2001	123 563	338	235 223	8 814	5 065	231 472	496 308	60 875	112 170	29 202	59 251	14 958	227 097	40 996	146	19 579	24 461	19 862	83 264	1 792 644
2002	124 790	346	239 875	9 068	5 301	238 610	503 187	61 995	115 256	30 739	60 711	16 542	235 144	42 096	143	20 798	25 023	20 828	86 622	1 837 074
2003	125 868	350	244 256	9 271	5 487	246 804	509 503	63 248	118 292	32 094	62 272	18 243	243 959	42 165	130	22 237	25 497	21 683	90 280	1 881 639
2004	125 022	350	243 948	9 421	5 677	251 680	507 320	63 820	120 589	32 810	64 163	19 465	248 579	40 706	118	23 125	25 798	22 070	92 764	1 897 425
2005	124 414	358	243 077	9 534	5 886	254 990	508 203	64 279	122 471	33 528	68 583	20 773	251 141	39 553	115	23 992	25 930	22 502	94 810	1 914 139
2006	124 313	357	242 203	9 652	6 153	259 013	509 352	64 534	123 858	34 375	72 755	22 004	254 331	38 363	113	24 952	26 115	23 038	97 099	1 932 580
2007	125 364	355	242 669	9 827	6 446	264 833	513 506	64 814	125 087	35 433	71 626	23 369	257 407	37 943	109	25 941	26 314	23 658	100 160	1 954 861
2008	127 127	358	242 984	10 210	6 636	270 544	516 838	64 668	125 758	36 472	76 925	24 351	258 921	37 949	109	26 589	26 483	24 159	103 614	1 980 695
2009	84 267	366	244 260	11 317	6 771	275 075	525 400	64 143	127 120	38 129	79 030	25 045	261 527	38 000	104	27 058	26 574	24 676	107 973	1 966 835
2010	87 686	379	246 836	12 554	6 937	278 410	537 698	63 920	128 454	39 830	73 777	25 755	268 060	38 189	93	27 632	26 655	25 406	112 469	2 000 740
2011	90 757	384	250 409	12 659	7 048	281 719	549 211	63 562	129 275	40 744	80 626	26 487	272 969	38 822	101	28 171	26 678	26 220	116 517	2 042 359
2012	92 931	389	251 741	14 573	7 019	282 564	557 294	62 710	129 515	41 398	86 805	26 695	276 706	38 853	99	28 581	26 431	27 063	119 622	2 070 989
2013	92 112	336	243 596	16 043	6 807	273 589	544 521	58 664	126 281	41 404	88 573	26 344	270 098	37 212	99	28 583	23 411	27 224	120 079	2 024 976
2014	93 427	348	244 624	16 100	6 744	271 914	545 612	57 924	124 678	42 364	90 916	26 348	272 537	37 552	97	29 096	22 915	28 011	122 152	2 033 359
2015	97 232	356	245 430	16 119	6 652	270 330	545 411	57 253	122 806	43 586	92 563	26 209	275 216	37 836	97	29 637	22 412	28 955	123 779	2 041 879
2016	98 841	365	247 299	16 102	6 579	269 147	545 241	56 885	121 716	44 972	93 810	26 193	278 238	38 093	96	30 151	22 235	29 869	125 528	2 051 360
2016 v %	4,82%	0,02%	12,06%	0,78%	0,32%	**13,12%**	**26,58%**	2,77%	5,93%	2,19%	4,57%	1,28%	**13,56%**	1,86%	0,00%	1,47%	1,08%	1,46%	6,12%	100,00%

Tab.č. 15: Zastoupení nezaniklých FOP v sekcích NACE

4.2.1 Roční míry vzniků a zániků FOP v sekcích hlavní činnosti

Grafy časových vývojů ročních měr vzniků a zániků FOP v sekcích jsou uvedeny na obr.č. 28 a na obr.č.29. Výpočet je proveden podle vzorců (1) a (2). Vypočteny jsou pro každý měsíc od roku 1990 až do prosince 2016. Výsledky měření vývoje roční míry vzniku a zániku pro sekce jsou zaneseny do grafů, kde za počátky průběhů byl zvolen prosinec 2006.

Grafy ročních měr vzniků a zániků vcelku jasně ukazují odlišný individuální vývoj v každé sekci. A to jak u ročních měr vzniků (modrá čára) tak i ročních měr zániků (červená čára). Za pozornost stojí vývoj téměř u všech sekcí, což by vyžadovalo detailnější analýzu příčin pro každou sekci. Nicméně zde upozorňujeme na v současnosti vzrůstající roční míru vzniků v sekci C) „Zpracovatelský průmysl“, v sekci H) „Doprava a skladování“ a také v sekci J) „Informační a komunikační činnosti“.

Dlouhodobě roční míra zániku převládá nad roční mírou vzniku u sekcí E) „Zásobování vodou, odpady, sanace“, F) „Stavebnictví“, H) „Doprava a skladování“, I) „Ubytování, stravování, pohostinství“ a Q) „Zdravotní a sociální péče“.

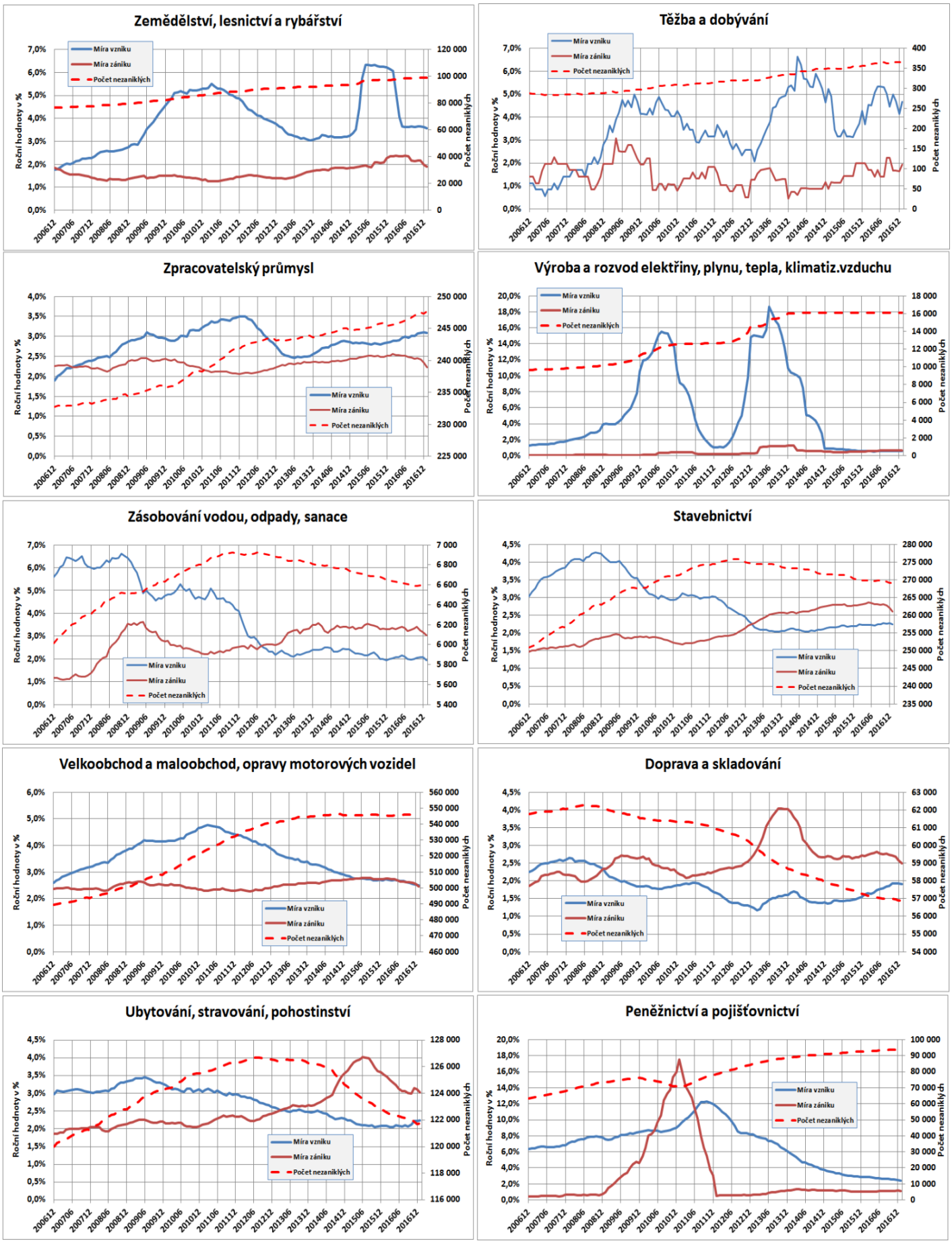

Obr.č. 28: Roční míry vzniků a zániků FOP v sekcích od r.2006

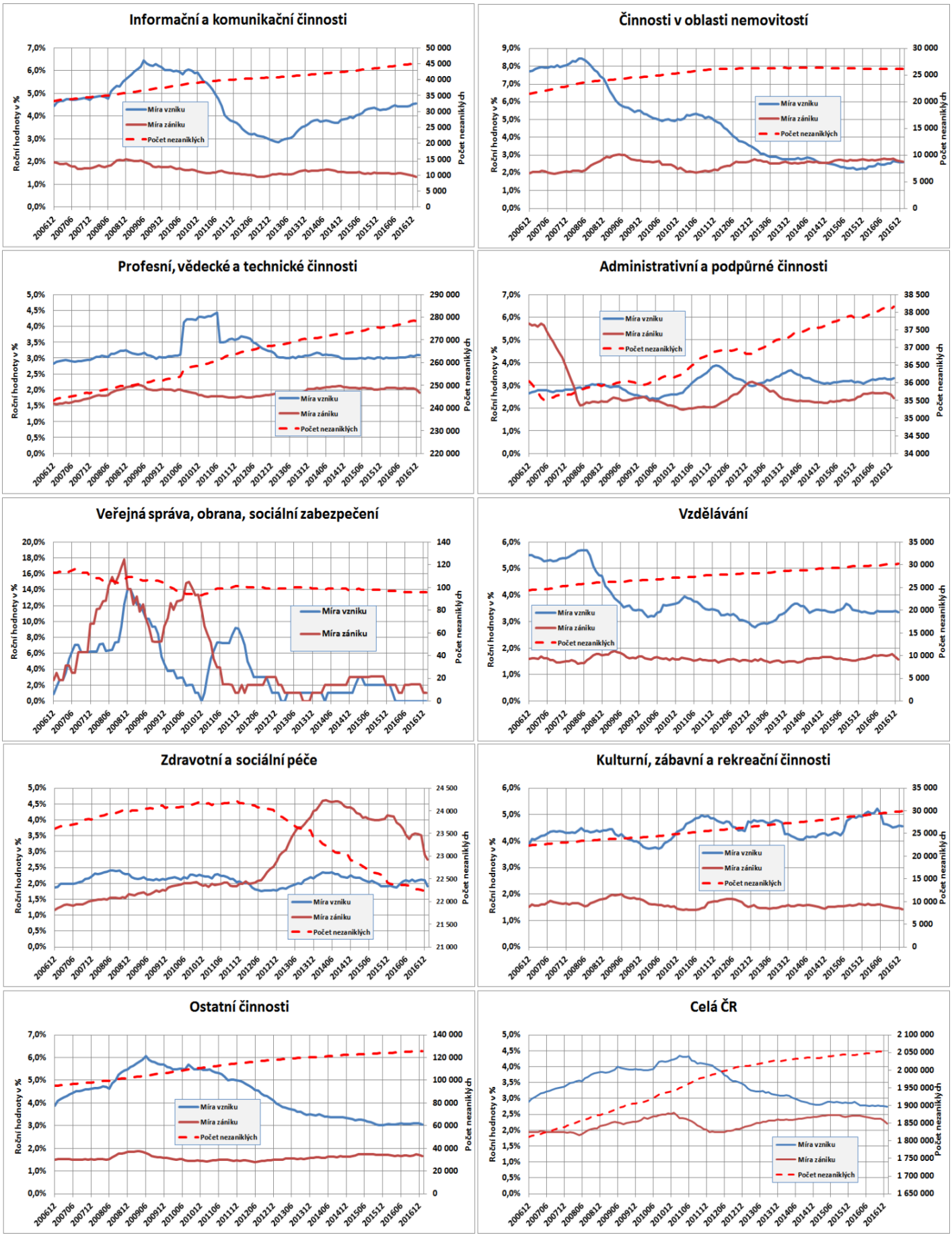

Obr.č. 29: Roční míry vzniků a zániků v sekcích od r.2006 (pokračování)

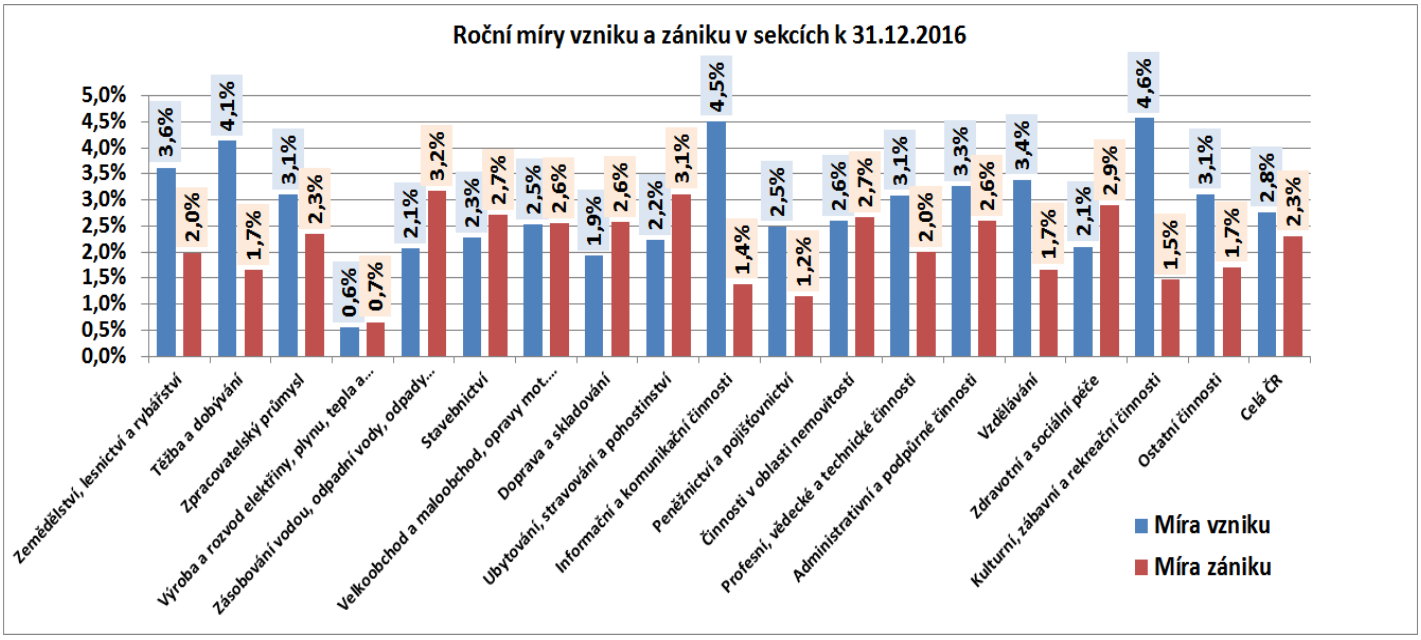

Obr.č. 30: Roční míry vzniků a zániků FOP v sekcích k 31.12.2016

V grafu na obr.č.30 jsou uvedeny hodnoty ročních měr vzniků a zániků FOP v jednotlivých sekcích ke dni 31.12.2016. Jsou to hodnoty, které můžeme odečíst i v grafech na obr.č.28 a na obr.č.29 na konci roku 2016. Z celkového pohledu na obr.č.30 jsou patrné výrazné rozdíly jak u ročních měr vzniků tak i u ročních měr zániků mezi jednotlivými sekcemi.

Roční míry vzniků FOP k 31.12.2016

Nejvyšší hodnoty **roční míry vzniků** FOP 4,6% je dosaženo v sekci R) „Kulturní, zábavní a rekreační činnosti“. Dále to je 4,5% v sekci J) „Informační, vědecké a technické činnosti“, 4,1% v sekci B) „Těžba a dobývání“ a 3,6% v sekci A) „Zemědělství, lesnictví a rybářství“. Nejmenší roční míru vzniku 0,6% vykazuje sekce D) „Výroba a rozvod elektřiny,..“. Hodnota roční míry vzniků FOP ke konci roku 2016 v sekcích za celou ČR je 2,6% se směrodatnou odchylkou +/- 2,77%.

Roční míry zániků FOP k 31.12.2016

Nejnižší hodnota **roční míry zániků** FOP je v sekci D) „Výroba a rozvod elektřiny,..“, kde bylo změřeno pouze 0,7%. Nejvyšší míra zániku 3,2% je u sekce E) „Zásobování vodou, odpadní vody,..“ a také 3,1% u sekce I)„Ubytování, stravování a pohostinství“. Za celou ČR je míra zániků FOP ke konci roku 2016 na hodnotě 2,3% se směrodatnou odchylkou +/-0,69%.

Z porovnání ročních měr vzniků a zániků FOP v sekcích plyne, že :

- roční míry vzniků jsou cca 1,3 krát vyšší než roční míry zániků a
- směrodatná odchylka ročních měr vzniků je cca 4 krát vyšší než u zániků.

4.2.2 Čtyřleté míry vzniků a zániků FOP a míry koncentrace

Základní údaje o vznicích a zánicích FOP v sekcích za 4 leté období 2013 až 2016 jsou uvedeny v tab.č.16 a také na obr.č.31.

Z hlediska absolutních počtů jsou největší počty vzniklých i zaniklých FOP v sekci G) „Velkoobchod a maloobchod, opravy..“. Na konci roku 2016 bylo v sekci G) cca 545 tisíc nezaniklých FOP, což je cca 26,6% ze všech nezaniklých v ČR k 31.12.2016. Hodnota HHI indexu pro nezaniklé FOP v sekcích je ve výši 1 348, což podle uvedené stupnice HHI indexu (viz tab.č.5) znamená, že **ke koncentraci** nezaniklých FOP v sekcích **nedochází**. Nicméně hodnota HHI indexu 1 348 je již blízko hranice 1 500, která je stanovena pro mírnou koncentraci. **Koncentrace** nezaniklých FOP v sekcích se ale **postupně nepatrně zmenšuje**, což ukazují hodnoty HHI indexů, které se snižují z hodnoty 1 371, změřené k 31.12.2012, až na hodnotu 1 348 k 31.12.2016.

Stejně jako v předchozí kapitole 4.1.2 je i zde respektováno „čištění“ dat v RES v březnu 2013, kdy byl do zaniklých zařazen extrémní počet FOP, celkem dle našeho odhadu 61 870. Tento počet zaniklých FOP nebyl vyvolán ekonomickými důvody, ale víceméně administrativními důvody, pravděpodobně z důvodu narovnání konzistence mezi RES a Registrem osob, který je základním registrem. Z důvodu eliminace zkreslení počítaných ukazatelů, které mohou být způsobeny zahrnutím extrémních zániků FOP v březnu 2013, byly tyto extrémní počty zániků odfiltrovány z časových řad zániků FOP.

Tím dochází ke změně v hodnotách zaniklých FOP a z tohoto hlediska se pokles nezaniklých FOP v období 2013–2016 mění na jejich nárůst, konkrétně podíl zaniklých FOP k nově vzniklým FOP v období 2013- 2016 se změní ze 108,3% na 82,1%, viz tab.č.16, sloupce (3) a (3-k).

Filtrace extrémních počtů zániků FOP v březnu 2013 byla provedena u výpočtů hrubých podílů zaniklých FOP.

Z hlediska **hrubého podílu vzniklých** FOP za čtyřleté období je **největší** její hodnota 4,6% dosahována v sekci R) „Kulturní, zábavní a rekreační činnosti“, dále 4,5% v sekci B) „Těžba a dobývání“, 4,1% v sekci J) „Informační a komunikační činnosti“ a také v sekci A) „Zemědělství, lesnictví a rybářství“. **Nejmenší** hodnota 1,6% **hrubého podílu vzniklých** FOP je v sekci H) „Doprava a skladování“ (pomineme-li v sekci O) „Veřejná správa a obrana“, kde míra hrubého podílu vzniklých FOP má hodnotu 1,0%, ale počet nezaniklých FOP je zanedbatelný). Ostatní hodnoty hrubého podílu vzniklých FOP viz tab.č.16 a také obr.č.31.

Z hlediska **hrubého podílu zaniklých** FOP za čtyřleté období je největší hrubý podíl zaniklých FOP 3,9% v sekci Q) „Zdravotní a sociální péče“ Dále následuje sekce E) „Zásobování vodou, odpadní vody, odpady,..“ s 3,3% a sekce I) „Ubytování, stravování a pohostinství“. Nejmenší hrubý podíl zaniklých FOP 0,6% je v sekci D) „Výroba a rozvod elektřiny,..“.

Na celostátní úrovni je hrubý podíl vzniklých FOP v sekcích na úrovni 2,9% se směrodatnou odchylkou +/- 0,95% a hrubý podíl zaniklých FOP na úrovni 2,4% se směrodatnou odchylkou +/- 0,82%.

Z porovnání čtyřletých hrubých podílů vzniků a zániků FOP v regionech vyplývá, že :

- hrubý podíl vzniků je 1,2 krát vyšší než hrubý podíl zániků a
- směrodatná odchylka podílů vzniků je 1,2 směrodatné odchylky podílů zániků.

Tab.č. 16: Vzniky a zániky FOP v sekcích za poslední 4 roky

Vzniky a zániky ek. subjektů v sekcích NACE (2013 až 2016)	Fyzické osoby - podnikatelé (4 leté období)													
Sekce	Vzniklé v období 2013 až 2016	Zaniklé v období 2013 až 2016	Zaniklé v březnu 2013 z důvodu čištění dat	Podíl zaniklých na vzniklých	Podíl zaniklých (upravené) na vzniklých	Nezaniklé k 31.12.2012	Nezaniklé k 31.12.2013	Nezaniklé k 31.12.2014	Nezaniklé k 31.12.2015	Nezaniklé k 31.12.2016	Změna počtu nezaniklých 2016/2012 v %	Hrubý podíl vzniklých v období 4 let (2013 až 2016)	Hrubý podíl zaniklých v období 4 let (2013 až 2016)	Podíl nezaniklých v sekcích NACE k 31.12.2016
	(1)	(2)	(k)	(3) = (2) / (1)	(3-k) = ((2) - (k)) / (1)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8) = (4) + (1) - (2)	(9) = ((8)-(4))/(4)	(10) = (1) / ((4)+(5)+(6)+(7))	(11) = ((2)-(k)) / ((4)+(5)+(6)+(7))	(12) = (6)/(Celkem ČR(6))
A: Zemědělství, lesnictví a rybářství	15 404	9 494	2 065	61,6%	48,2%	92 931	92 112	93 427	97 232	98 841	8,6%	4,1%	2,0%	4,8%
B: Těžba a dobývání	64	88	70	137,5%	28,9%	389	336	348	356	365	11,7%	4,5%	1,4%	0,0%
C: Zpracovatelský průmysl	27 844	32 286	8 600	116,0%	85,1%	251 741	243 596	244 624	245 430	247 299	1,7%	2,8%	2,4%	12,1%
D: Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klim. vzduchu	1 987	458	91	23,0%	18,5%	14 573	16 043	16 100	16 119	16 102	11,1%	3,2%	0,6%	0,8%
E: Zásobování vodou; odpadní vody; odpady; sanace	596	1 036	137	173,8%	150,8%	7 019	6 807	6 744	6 652	6 579	-4,3%	2,2%	3,3%	0,3%
F: Stavebnictví	23 409	36 826	7 548	157,3%	125,1%	282 564	273 589	271 914	270 330	269 147	-2,1%	2,1%	2,7%	13,1%
G: Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba mot. vozidel	62 802	74 855	17 075	119,2%	92,0%	557 294	544 521	545 612	545 411	545 241	0,9%	2,9%	2,7%	26,6%
H: Doprava a skladování	3 763	9 588	2 607	254,8%	185,5%	62 710	58 664	57 924	57 253	56 885	-5,1%	1,6%	3,0%	2,8%
I: Ubytování, stravování a pohostinství	11 315	19 114	2 985	168,9%	142,5%	129 515	126 281	124 678	122 806	121 716	-3,7%	2,2%	3,2%	5,9%
J: Informační a komunikační činnosti	6 933	3 359	800	48,4%	36,9%	41 398	41 404	42 364	43 586	44 972	10,6%	4,1%	1,5%	2,2%
K: Peněžnictví a pojišťovnictví	13 708	6 703	2 547	48,9%	30,3%	86 805	88 573	90 916	92 563	93 810	11,0%	3,8%	1,2%	4,6%
L: Činnosti v obalsti nemovitostí	2 679	3 181	404	118,7%	103,7%	26 695	26 344	26 348	26 209	26 193	-0,4%	2,5%	2,6%	1,3%
M: Profesní, vědecké a technické činnosti	33 270	31 738	9 468	95,4%	66,9%	276 706	270 098	272 537	275 216	278 238	4,0%	3,0%	2,1%	13,6%
N: Administrativní a podpůrné činnosti	4 923	5 683	2 040	115,4%	74,0%	38 853	37 212	37 552	37 836	38 093	3,3%	3,3%	2,4%	1,9%
O: Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	4	7	0	175,0%	175,0%	99	99	97	97	96	-3,0%	1,0%	1,8%	0,0%
P: Vzdělávání	3 950	2 380	525	60,3%	47,0%	28 581	28 583	29 096	29 637	30 151	7,3%	3,4%	1,6%	1,5%
Q: Zdravotní a sociální péče	1 946	6 142	2 511	315,6%	186,6%	26 431	23 411	22 915	22 412	22 235	-6,4%	2,0%	3,9%	1,1%
R: Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	5 095	2 289	568	44,9%	33,8%	27 063	27 224	28 011	28 955	29 869	12,5%	4,6%	1,6%	1,5%
S: Ostatní činnosti	15 858	9 952	1 834	62,8%	51,2%	119 622	120 079	122 152	123 779	125 528	6,5%	3,3%	1,7%	6,1%
T: Činnosti domácností jako zaměstnavatelů	0	0	0	-	-	0	0	0	0	0	-	-	-	0,0%
Celkem ČR	**235 550**	**255 179**	**61 870**	**108,3%**	**82,1%**	**2 070 989**	**2 024 976**	**2 033 359**	**2 041 879**	**2 051 360**	**-0,9%**	**2,9%**	**2,4%**	**100,0%**
Herfindahlův index koncentrace v sekcích NACE :	**1 320**	**1 506**	**-**	**721**	**-**	**1 371**	**1 366**	**1 362**	**1 355**	**1 348**	**528**	**580**	**600**	**1 348**

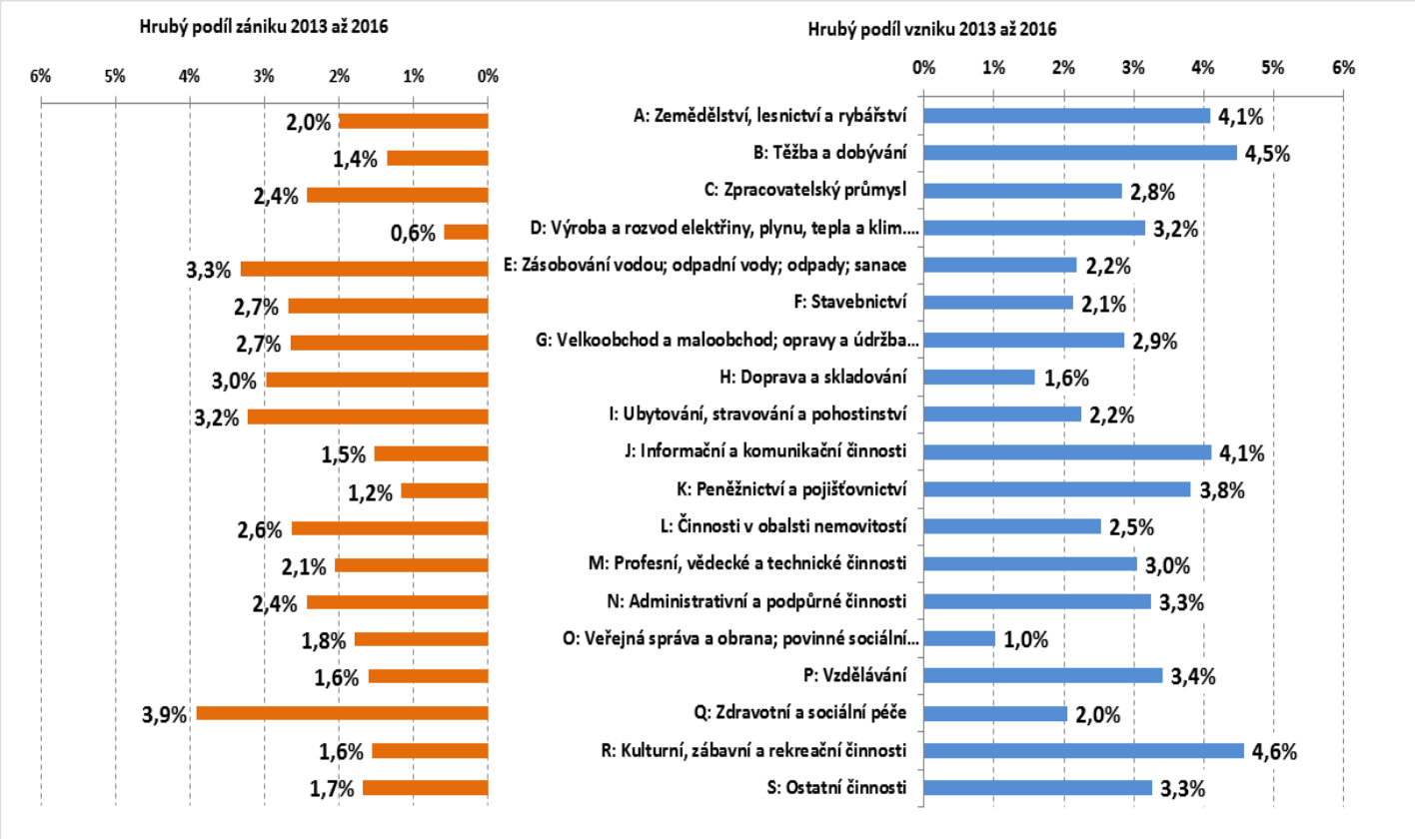

Obr.č. 31: Hrubé podíly vzniků a zániků FOP v sekcích za poslední 4 roky

4.2.3 Kde fyzické osoby podnikatelé vznikají a zanikají

V této kapitole uvedeme žebříčky počtu vzniklých a zaniklých FOP setříděné podle prvních dvou znaků NACE. Jedná se o detailnější pohled na absolutní počty vzniků a zániků FOP ve srovnání s předchozí kapitolou, v které byla pozornost soustředěna na sekce NACE. Dále jsou uvedeny i časové průběhy absolutních počtů vzniků a zániků FOP ve vybraných oborech NACE pro první dva znaky.

V tab. č.17 jsou absolutní počty vzniků a zániků FOP za období 2013 až 2016, tj. za poslední čtyři roky **setříděné sestupně** podle **počtu <u>vzniklých</u>** FOP v prvních deseti oborech NACE dva znaky. Z této tabulky vyplývá, že nejvíce FOP vzniklo v oboru 46-„Velkoobchod kromě motorových vozidel“. Dále následuje obor 43-„Specializované stavební činnosti“ a dále obor 74-„Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti“. Zde je nutné poznamenat, že počet 48 826 nově vzniklých fyzických osob podnikatelů v oboru 46-„Velkoobchod kromě motorových vozidel“ je ve srovnání s ostatními obory výrazně vyšší. Z celkového počtu 235 550 nově vzniklých fyzických osob podnikatelů to je cca 21%.

V tab. č.18 jsou uvedeny hodnoty vzniklých a zaniklých fyzických osob podnikatelů **setříděné sestupně** podle **počtu <u>zaniklých</u>** FOP. Nejvíce zaniklých FOP z období 2013 až 2016 vykázal obor 47-„Maloobchod kromě motorových vozidel“. Dále následuje obor 46-„Velkoobchod kromě motorových vozidel“, obor 43-„Specializované stavební činnosti“ a obor 56-„Stravování a pohostinství“.

V následujících obr. č.32, obr. č.33 a obr. č.34 je uvedeno několik vybraných grafů pro časový vývoj ročních počtů vzniklých a zaniklých FOP, počínaje rokem 2006.

Fyzické osoby - podnikatelé									
	Odvětví NACE první dva znaky	Vzniklé v období 2013 až 2016		Zaniklé v období 2013 až 2016		Nezaniklé k 31.12.2012	Nezaniklé k 31.12.2016	Změna počtu nezaniklých 2016/2012 v %	Podíl nezaniklých v sekcích NACE k 31.12.2016
		(1)	(2) = (1)/(Celkem ČR(1))	(3)	(4) = (3)/(Celkem ČR(3))	(5)	(6)	(7) = ((6)-(5)) / (5)	(8) = (6)/(Celkem ČR(6))
1	46: Velkoobchod, kromě motorových vozidel	**48 826**	**20,73%**	31 121	12,20%	275 315	293 020	6,43%	14,28%
2	43: Specializované stavební činnosti	**17 950**	**7,62%**	24 907	9,76%	187 754	180 797	-3,71%	8,81%
3	74: Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	**17 165**	**7,29%**	12 722	4,99%	100 496	104 939	4,42%	5,12%
4	01: Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	**14 995**	**6,37%**	7 160	2,81%	80 326	88 161	9,75%	4,30%
5	96: Poskytování ostatních osobních služeb	**12 016**	**5,10%**	7 718	3,02%	93 500	97 798	4,60%	4,77%
6	56: Stravování a pohostinství	**9 788**	**4,16%**	16 176	6,34%	116 209	109 821	-5,50%	5,35%
7	47: Maloobchod, kromě motorových vozidel	**8 859**	**3,76%**	39 273	15,39%	233 234	202 820	-13,04%	9,89%
8	64: Finanční zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního fin	**8 133**	**3,45%**	1 434	0,56%	16 261	22 960	41,20%	1,12%
9	25: Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě str	**7 685**	**3,26%**	9 152	3,59%	74 562	73 095	-1,97%	3,56%
10	69: Právní a účetnické činnosti	**5 657**	**2,40%**	7 446	2,92%	78 888	77 099	-2,27%	3,76%
11	Celkem prvních deset odvětví v pořadí	**151 074**	**64,14%**	157 109	61,57%	1 256 545	1 250 510	-0,48%	60,96%
12	Zbývající	**84 476**	**35,86%**	98 070	38,43%	814 444	800 850	-1,67%	39,04%
13	Celkem ČR	**235 550**	**100,00%**	**255 179**	**100,00%**	**2 070 989**	**2 051 360**	**-0,95%**	**100,00%**

Tab.č. 17: Odvětví NACE 2 znaky setříděné podle vzniků FOP

Fyzické osoby - podnikatelé									
	Odvětví NACE první dva znaky	Vzniklé v období 2013 až 2016		Zaniklé v období 2013 až 2016		Nezaniklé k 31.12.2012	Nezaniklé k 31.12.2016	Změna počtu nezaniklých 2016/2010 v %	Podíl nezaniklých ve všech NACE2 k 31.12.2016
		(1)	(2) = (1)/(Celkem ČR(1))	(3)	(4) = (3)/(Celkem ČR(3))	(5)	(6)	(7) = ((6)-(5)) / (5)	(8) = (6)/(Celkem ČR(6))
1	47: Maloobchod, kromě motorových vozidel	8 859	3,76%	**39 273**	**15,39%**	233 234	202 820	-13,04%	9,89%
2	46: Velkoobchod, kromě motorových vozidel	48 826	20,73%	**31 121**	**12,20%**	275 315	293 020	6,43%	14,28%
3	43: Specializované stavební činnosti	17 950	7,62%	**24 907**	**9,76%**	187 754	180 797	-3,71%	8,81%
4	56: Stravování a pohostinství	9 788	4,16%	**16 176**	**6,34%**	116 209	109 821	-5,50%	5,35%
5	74: Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	17 165	7,29%	**12 722**	**4,99%**	100 496	104 939	4,42%	5,12%
6	41: Výstavba budov	5 457	2,32%	**11 851**	**4,64%**	94 398	88 004	-6,77%	4,29%
7	25: Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě str	7 685	3,26%	**9 152**	**3,59%**	74 562	73 095	-1,97%	3,56%
8	49: Pozemní a potrubní doprava	2 988	1,27%	**8 633**	**3,38%**	56 792	51 147	-9,94%	2,49%
9	96: Poskytování ostatních osobních služeb	12 016	5,10%	**7 718**	**3,02%**	93 500	97 798	4,60%	4,77%
10	69: Právní a účetnické činnosti	5 657	2,40%	**7 446**	**2,92%**	78 888	77 099	-2,27%	3,76%
11	Celkem prvních deset odvětví v pořadí	136 391	57,90%	**168 999**	**66,23%**	1 311 148	1 278 540	-2,49%	62,33%
12	Zbývající	99 159	42,10%	**86 180**	**33,77%**	759 841	772 820	1,71%	37,67%
13	Celkem ČR	**235 550**	**100,00%**	**255 179**	**100,00%**	**2 070 989**	**2 051 360**	**-0,95%**	**100,00%**

Tab.č. 18: Odvětví NACE 2 znaky setříděné podle zániků FOP

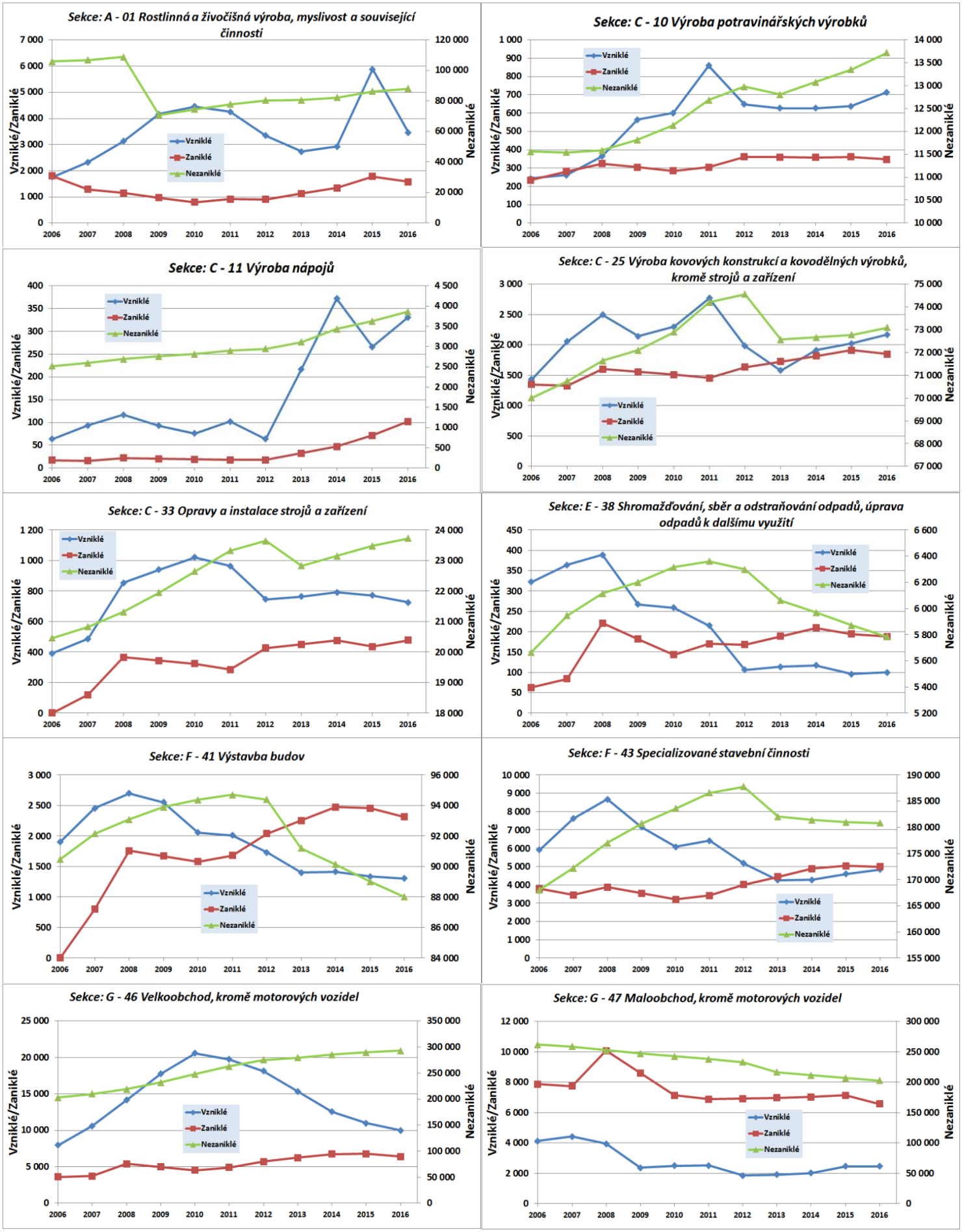

Obr.č. 32: Roční počty FOP ve vybraných odvětvích NACE

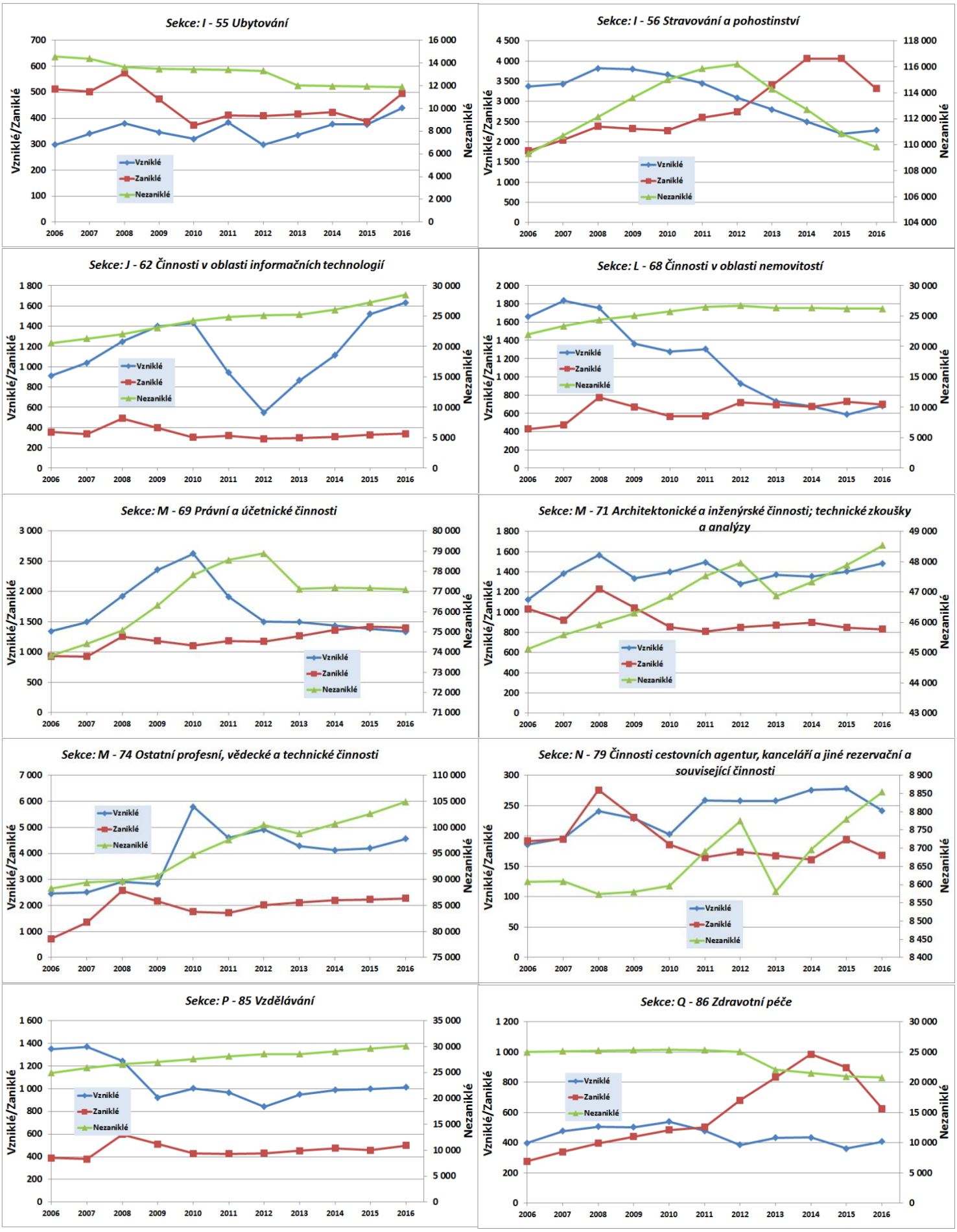

Obr.č. 33: Roční počty FOP ve vybraných odvětvích NACE (pokr.1)

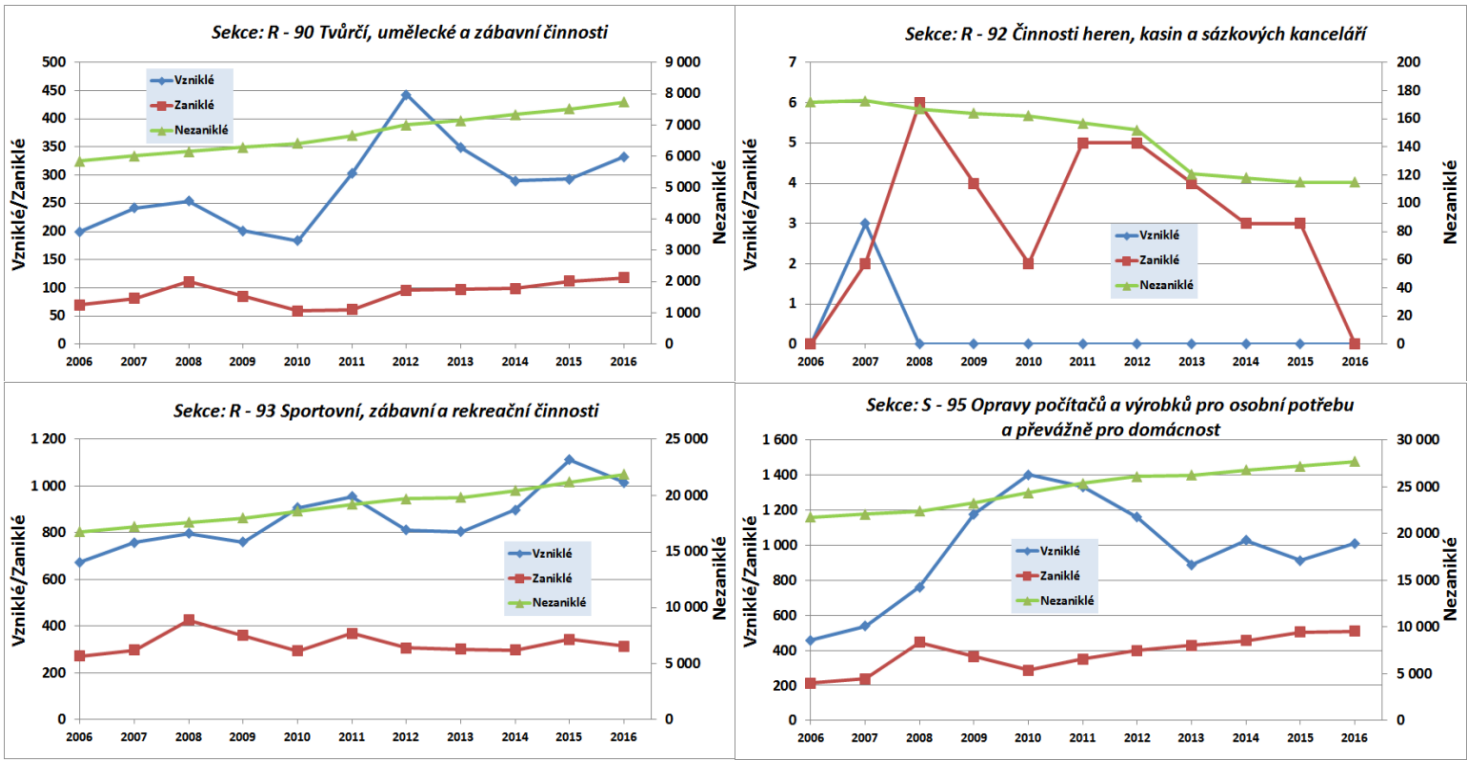

Obr.č. 34: Roční počty FOP ve vybraných odvětvích NACE (pokr.2)

4.3 Fyzické osoby podnikatelé v obcích a městech

Dlouhodobý vývoj počtů nezaniklých FOP v obcích je uveden v tab. č.19. Hodnoty byly zjištěny z údajů v registru ekonomických subjektů z února 2017. Pro analýzu byly obce rozděleny do deseti kategorií podle počtu obyvatel v obci/městě. Tato kategorizace je shodná s kategorizací používanou v Českém statistickém úřadě.

Z tab. č.19 vyplývá, že největší počet nezaniklých FOP ke konci roku 2016 byl změřen ve velkých městech s počtem obyvatel nad 100 tisíc, kde jejich počet je cca 533 tisíc, což je téměř 26,00% ze všech nezaniklých FOP v ČR k 31.12.2016. Následuje kategorie obcí s počtem obyvatel od 20 do 50 tisíc s cca 11,56% ze všech nezaniklých FOP a dále pak kategorie obcí s počtem od 500 do 1 000 obyvatel, kde je cca 8,95% ze všech nezaniklých FOP v ČR k 31.12.2016.

Na druhou stranu nejmenší zastoupení nezaniklých FOP mají nejmenší obce, tj. kategorie s počtem do 200 obyvatel, kde je pouze 1,68% ze všech nezaniklých FOP.

Pro srovnání výskytu nezaniklých FOP v jednotlivých kategoriích byl zvolen i ukazatel „Počet nezaniklých FOP na 10 tisíc obyvatel“ ke dni 31.12.2016. Změřené hodnoty tohoto ukazatele jsou v tabulce č.19 na poslední řádce a také ve formě grafu na obr.č.35. Největší hodnota, 2 308 FOP na 10 tisíc obyvatel, je dosažena u velkých měst s počtem obyvatel nad 100 000. Oproti očekávání jsou nejmenší hodnoty dosahovány u kategorií s počtem obyvatel od 50 000 do 100 000 a od 20 000 do 50 000. Hodnoty počtu nezaniklých FOP na 10 tisíc obyvatel u těchto dvou kategorií jsou 1 798 a 1 791. Podrobněji viz obr.č.35.

V dalších kapitolách 3.3.1 a 3.3.2 následují údaje z vyhodnocení ročních měr vzniků a zániků a z vyhodnocení měr vzniků a zániků za období čtyř let a jejich koncentrace.

Nezaniklé FOP v obcích a městech podle kategorie počtu obyvatel	1) do 199 obyvatel	2) od 200 do 499 obyvatel	3) od 500 do 999 obyvatel	4) od 1 000 do 1 999 obyvatel	5) od 2 000 do 4 999 obyvatel	6) od 5 000 do 9 999 obyvatel	7) od 10 000 do 19 999 obyvatel	8) od 20 000 do 49 999 obyvatel	9) od 50 000 do 99 999 obyvatel	10) od 100 000 obyvatel	11) FOP s nedohledatelnou kategorií	C e l k e m
1989	65	370	605	589	567	692	554	760	17	246	0	4 465
1990	3 529	13 295	21 246	23 880	30 177	25 835	29 124	43 054	25 691	84 093	15	299 939
1991	11 792	44 143	68 555	75 115	95 440	78 265	85 389	117 979	76 554	264 111	61	917 404
1992	15 462	53 967	81 784	88 702	110 604	86 300	96 348	128 083	81 018	317 083	74	1 059 425
1993	16 805	55 292	81 233	86 469	104 454	79 941	84 283	114 540	72 590	249 928	62	945 597
1994	19 552	64 764	95 026	101 728	123 149	95 098	100 500	137 323	87 655	292 872	79	1 117 746
1995	21 828	73 180	107 103	114 452	138 677	107 443	113 575	155 353	99 442	328 067	104	1 259 224
1996	23 722	79 982	116 992	125 066	151 446	117 763	123 851	170 062	108 349	354 499	113	1 371 845
1997	25 463	86 716	126 606	135 683	164 042	127 703	134 208	184 315	117 393	381 600	120	1 483 849
1998	27 063	92 853	135 666	145 646	175 524	136 739	143 473	197 199	125 502	408 785	126	1 588 576
1999	28 650	98 624	144 376	154 916	186 936	145 891	152 604	209 921	134 144	436 767	129	1 692 958
2000	29 658	102 343	149 938	160 945	193 935	151 351	157 812	216 564	138 745	452 257	127	1 753 675
2001	30 455	105 164	154 209	165 279	198 859	155 073	160 708	220 866	141 163	460 746	126	1 792 648
2002	31 304	108 151	158 597	169 982	203 941	159 140	164 536	225 730	144 211	471 354	131	1 837 077
2003	32 175	111 316	163 146	174 721	209 581	163 208	168 473	230 586	147 343	480 958	134	1 881 641
2004	32 505	112 720	165 305	176 862	211 420	164 712	169 664	231 984	148 121	484 000	133	1 897 426
2005	32 697	113 895	167 077	178 902	213 251	166 182	170 608	233 266	149 067	489 061	133	1 914 139
2006	33 066	115 271	168 845	180 880	215 483	167 586	171 597	234 793	150 566	494 357	136	1 932 580
2007	33 552	117 024	171 576	183 550	218 216	169 172	172 643	236 490	152 188	500 304	146	1 954 861
2008	34 136	119 240	174 890	186 860	221 837	171 594	174 672	239 087	154 561	503 676	142	1 980 695
2009	31 855	113 369	169 526	181 958	219 158	171 612	175 274	239 234	155 363	509 369	117	1 966 835
2010	32 676	115 918	173 388	186 036	223 440	174 548	177 705	241 108	156 949	518 857	115	2 000 740
2011	33 469	118 803	177 739	190 473	228 204	177 973	180 809	244 054	159 308	531 412	115	2 042 359
2012	34 005	121 063	181 182	193 795	231 652	180 493	183 170	246 251	160 590	538 676	112	2 070 989
2013	33 652	119 635	178 960	191 284	227 026	176 006	177 389	237 649	157 531	525 739	105	2 024 976
2014	33 850	120 662	180 338	192 505	228 166	176 391	177 816	237 195	157 573	528 761	102	2 033 359
2015	34 304	122 002	182 121	193 887	229 651	177 176	177 996	236 940	157 276	530 424	102	2 041 879
2016	34 558	122 969	183 539	195 119	231 119	178 014	178 170	237 168	157 253	533 351	100	2 051 360
2016 v %	1,68%	5,99%	**8,95%**	9,51%	11,27%	8,68%	8,69%	**11,56%**	7,67%	**26,00%**	0,00%	100,00%
Počet obcí/měst v kategorii	1 444	1 998	1 378	745	417	141	69	44	12	6		6 254
Počet obyvatel v kategorii	180 093	651 475	973 247	1 042 569	1 262 911	964 031	970 075	1 324 522	874 462	2 310 458		10 553 843
Počet nezaniklých FOP na 10000 obyvatel	**1 919**	**1 888**	**1 886**	**1 872**	**1 830**	**1 847**	**1 837**	**1 791**	**1 798**	**2 308**		**1 944**

Tab.č. 19: Zastoupení nezaniklých FOP v obcích a městech

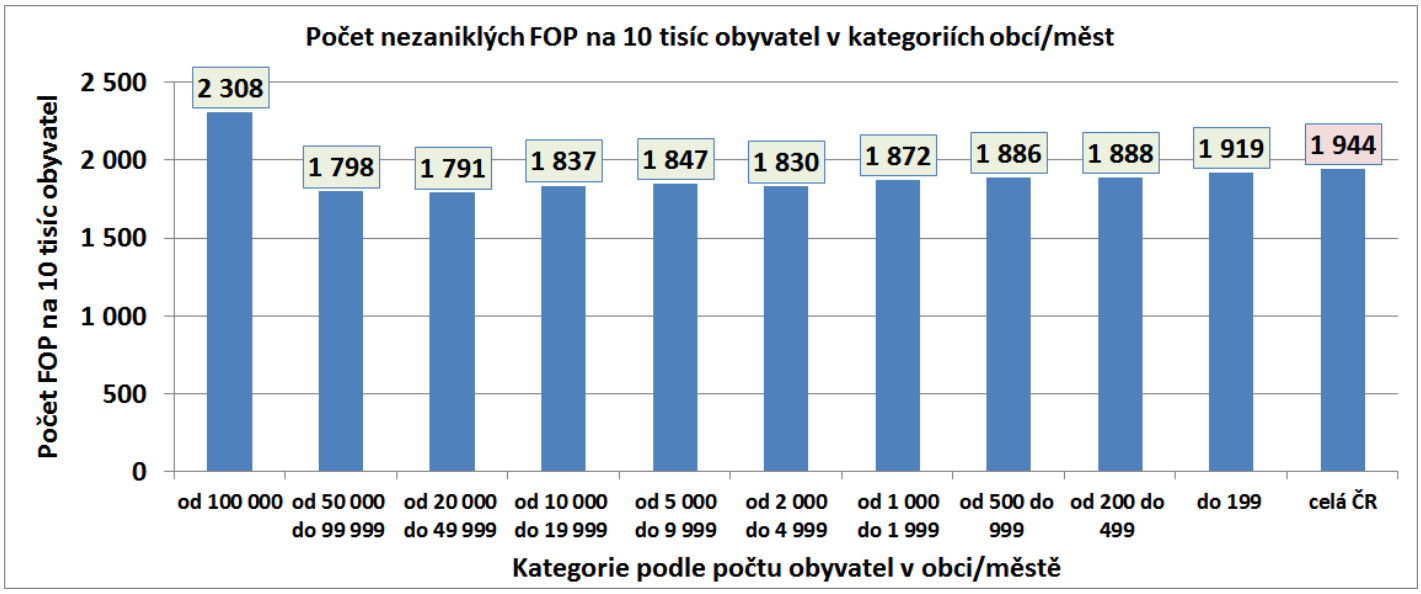

Obr.č. 35: Počty nezaniklých FOP na 10 tisíc obyvatel v obcích a městech

4.3.1 Roční míry vzniků a zániků FOP

Grafy časových vývojů ročních měr vzniků a zániků FOP v obcích a městech jsou uvedeny na obr.č.36. Výpočet je proveden podle vzorců (1) a (2). Vypočteny jsou pro každý měsíc od roku 1990 až do prosince 2016. Výsledky měření vývoje roční míry vzniku a zániku v obcích a městech jsou zaneseny do grafů, kde za počátky průběhů byl zvolen prosinec 2006. Grafy ukazují na odlišnosti mezi „malými“ obcemi s počtem obyvatel do 10 000 a městy s počtem obyvatel nad 10 000. Jako negativní se jeví ta skutečnost, že u celkem čtyř kategorií měst s počtem obyvatel od 10 000 dochází k překrývání míry zániků nad mírou vzniků FOP. U „malých“ obcí k tomuto nedochází, míra vzniků je u nich vždy o něco větší než míra zániků.

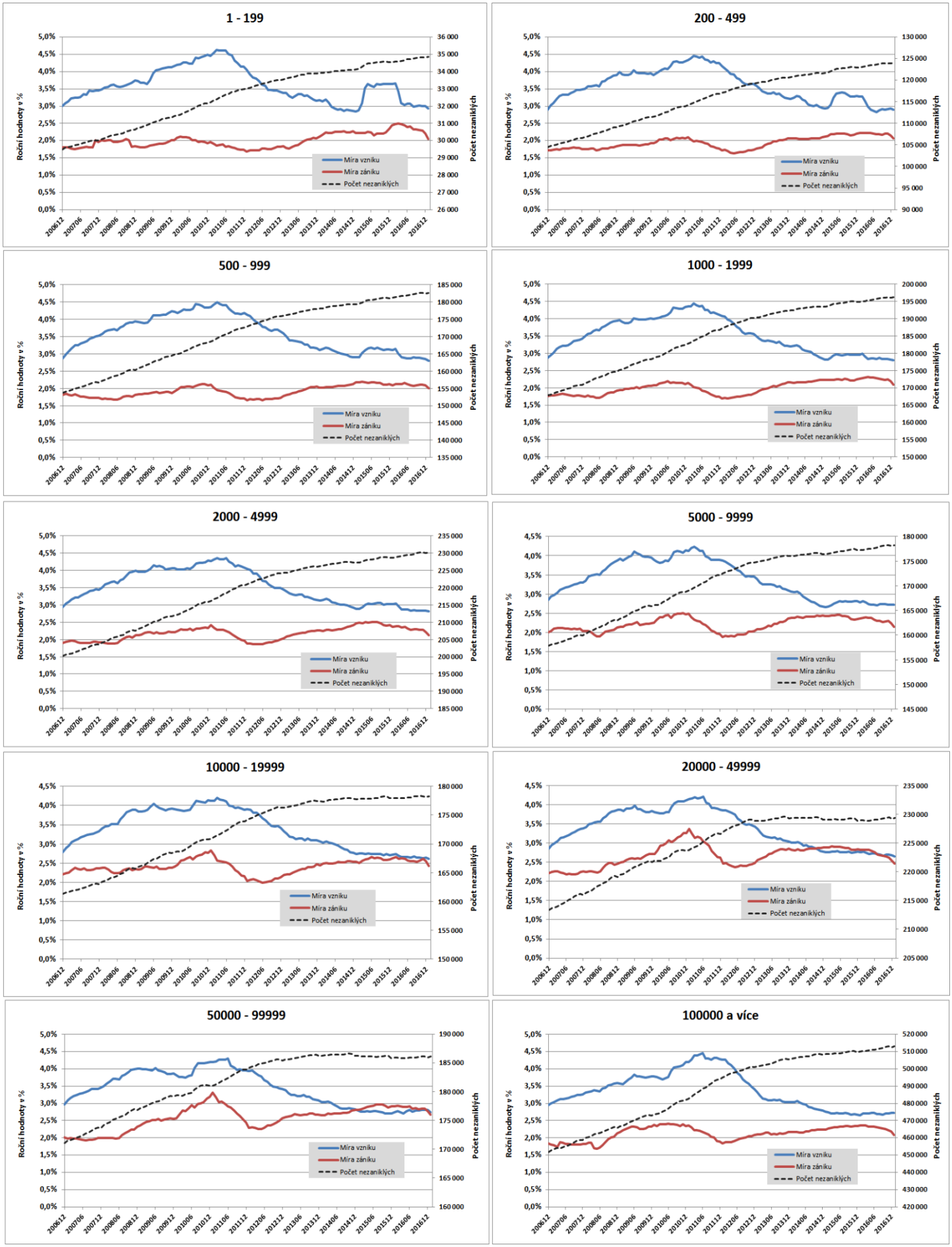

Obr.č. 36: Roční míry vzniků a zániků FOP v obcích a městech od r.2006

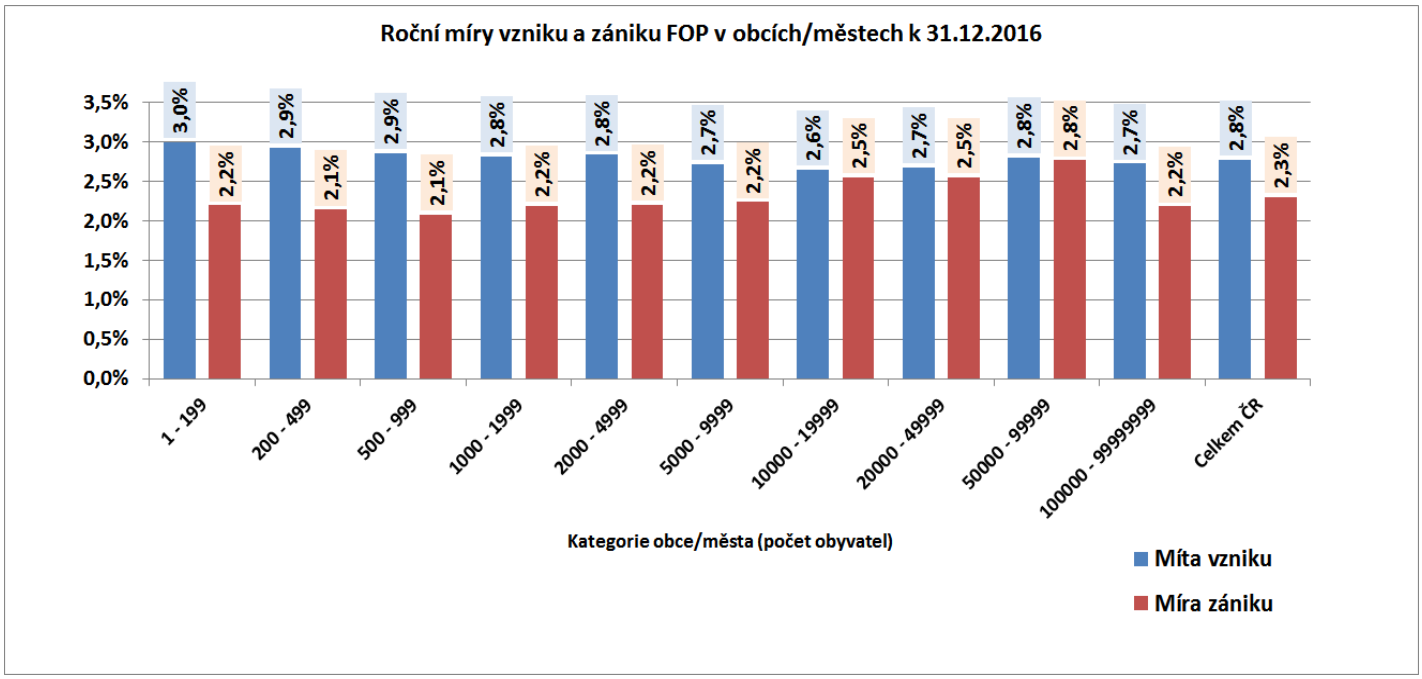

Obr.č. 37: Roční míry vzniků a zániků FOP v obcích a městech k 31.12.2016

V grafu na obr.č.37 jsou uvedeny hodnoty ročních měr vzniků a zániků FOP v jednotlivých kategoriích obcí a měst ke dni 31.12.2016. Jsou to hodnoty, které můžeme odečíst i v grafech na obr.č.35 a obr.č.36 na konci roku 2016.

Z celkového pohledu na obr.č.37 můžeme říci, že ke konci roku 2016 jsou míry rovnoměrně rozložené napříč kategoriemi obcí a měst a že nedochází ke vzájemným výrazným odlišnostem v dosahovaných hodnotách.

Za celou ČR je **roční míra vzniku** FOP v obcích a městech ke konci 2016 na hodnotě 2,8% se směrodatnou odchylkou +/-0,11% a **roční míra zániku** je na hodnotě 2,3% se směrodatnou odchylkou +/-0,21%.

Z porovnání ročních měr vzniků a ročních měr zániků v kategoriích obcí a měst pak plyne, že :

- míry vzniků FOP v obcích a městech jsou cca 1,2 krát vyšší než míry zániků a
- směrodatná odchylka měr vzniků FOP je cca poloviční než u měr zániků.

4.3.2 Čtyřleté míry vzniků a zániků FOP a míry koncentrace

Základní údaje o vznicích a zánicích FOP v obcích a městech za 4 leté období 2013 až 2016 jsou uvedeny v tab.č.20 a také na obr.č.38.

Z hlediska absolutních počtů jsou největší počty vzniklých i zaniklých FOP kategorii počtu obyvatel nad 100 000, tj. ve velkých městech. Na konci roku 2016 bylo v této kategorii cca 513 tisíc nezaniklých FOP, což je 25,0% ze všech nezaniklých v ČR k 31.12.2016. Hodnota HHI indexu pro nezaniklé FOP v obcích a městech je ve výši 1 318, což podle uvedené stupnice HHI indexu (viz tab.č.5) znamená, že **ke koncentraci** nezaniklých FOP v obcích a městech **nedochází**. Nicméně hodnota HHI indexu 1 318 je již blízko hranice 1 500, která je stanovena pro mírnou koncentraci. **Koncentrace** nezaniklých FOP v obcích a městech se dlouhodobě nemění, což ukazují hodnoty HHI indexů, které jsou od 31.12.2012 do 31.12.2016 téměř na konstantní hodnotě 1 318.

Extrémní hodnoty zániků FOP v březnu 2013 byly i zde, podobně jako v kap. 4.1.2 a v kap 4.2.2, odfiltrovány a výpočty hrubých podílů zániků byly upraveny o korekce.

Z hlediska **hrubého podílu vzniklých** FOP za čtyřleté období je **největší** její hodnota 3,17% dosahována v kategorii obcí s počtem obyvatel do 200 obyvatel, dále 3,10% v kategorii od 200 do 500 obyvatel. **Nejmenší** hodnota 2,80% **hrubého podílu vzniklých** FOP je v kategorii s počtem od 20 000 do 50 000 obyvatel a také v kategorii nad 100 000 obyvatel, viz tab.č.20 a také obr.č.38.

Z hlediska **hrubého podílu zániků za čtyřleté období** je největší hrubý podíl zaniklých FOP 2,86% v kategorii od 50 000 do 100 000 obyvatel a nejmenší hrubý podíl zaniklých FOP je 2,09% v kategorii 500 až 1 000 obyvatel. Hodnoty hrubých podílů zániku FOP v jednotlivých kategoriích jsou se velmi podobné.

Na celostátní úrovni je hrubý podíl vzniklých FOP v kategoriích obcí a měst na úrovni cca 2,9% se směrodatnou odchylkou +/- 0,13% a hrubý podíl zaniklých FOP na úrovni 2,4% se směrodatnou odchylkou +/- 0,24%.

Z porovnání čtyřletých měr vzniků a zániků FOP v sekcích vyplývá, že :

- hrubé podíly vzniků FOP v městech a obcích jsou cca 1,2 krát vyšší než u zániků a
- směrodatná odchylka hrubých podílů vzniků je zhruba poloviční než u zániků.

Tab.č. 20: FOP v obcích a městech za poslední 4 roky

Vzniky a zániky FOP v obcích a městech 2013 až 2016	Fyzické osoby podnikatelé (4 leté období)															
kategorie obcí/měst dle počtu obyvatel	Počet obcí/měst k 31.12.2016	Počet obyvatel k 31.12.2014	Vzniklé v období 2013 až 2016	Zaniklé v období 2013 až 2016	Zaniklé v březnu 2013 z důvodu čištění dat	Podíl zaniklých na vzniklých	Podíl zaniklých (upravené) na vzniklých	Nezaniklé k 31.12.2012	Nezaniklé k 31.12.2013	Nezaniklé k 31.12.2014	Nezaniklé k 31.12.2015	Nezaniklé k 31.12.2016	Změna počtu nezaniklých 2016 /2012 v %	Hrubý podíl vzniklých v období 2013 až 2016	Hrubý podíl zaniklých v v období 2013 až 2016	Podíl nezaniklých k 31.12.2016
			(1)	(2)	(k)	(3) = (2) / (1)	(3-k) = ((2) - (k)) / (1)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8) = (4) + (1) - (2)	(9) = ((8)-(4))/(4)	(10) = (1) / (((4)+(5)+(6)+(7))/2)	(11) = ((2)-(k)) / ((4)+(5)+(6)+(7))	(12) = (8)/(Celkem ČR(8))
1 - 199	1 449	180 093	4 341	3 776	740	87,0%	69,9%	34 251	33 891	34 090	34 537	34 816	1,6%	3,17%	2,22%	1,7%
200 - 499	2 006	654 936	15 099	13 197	2 821	87,4%	68,7%	122 012	120 589	121 612	122 949	123 914	1,6%	3,10%	2,13%	6,0%
500 - 999	1 365	962 262	21 647	19 243	4 206	88,9%	69,5%	180 121	177 897	179 291	181 110	182 525	1,3%	3,01%	2,09%	8,9%
1000 - 1999	747	1 041 459	22 968	21 648	4 513	94,3%	74,6%	194 716	192 192	193 409	194 814	196 036	0,7%	2,96%	2,21%	9,6%
2000 - 4999	415	1 256 370	27 175	27 838	6 677	102,4%	77,9%	230 706	226 085	227 201	228 599	230 043	-0,3%	2,98%	2,32%	11,2%
5000 - 9999	141	964 589	19 985	22 392	5 783	112,0%	83,1%	180 481	176 006	176 403	177 226	178 074	-1,3%	2,81%	2,34%	8,7%
10000 - 19999	69	971 012	19 972	24 972	6 895	125,0%	90,5%	183 170	177 389	177 816	177 996	178 170	-2,7%	2,79%	2,52%	8,7%
20000 - 49999	43	1 279 132	25 922	34 121	8 988	131,6%	97,0%	237 412	229 323	229 066	228 916	229 213	-3,5%	2,80%	2,72%	11,2%
50000 - 99999	14	1 026 108	21 279	25 041	3 620	117,7%	100,7%	189 718	186 246	186 267	185 886	185 956	-2,0%	2,84%	2,86%	9,1%
100000 a více	5	2 202 314	57 160	62 944	17 628	110,1%	79,3%	518 387	505 350	508 196	509 838	512 603	-1,1%	2,80%	2,22%	25,0%
Celkem ČR	**6 254**	**10 538 275**	**235 548**	**255 172**	**61 870**	**108,3%**	**82,1%**	**2 070 974**	**2 024 968**	**2 033 351**	**2 041 871**	**2 051 350**	**-0,9%**	**2,88%**	**2,37%**	**100,0%**
HHI index :		**1 212**	**1 293**	**1 333**	**-**	**1 021**	**-**	**1 322**	**1 318**	**1 319**	**1 318**	**1 318**	**-**	**1 002**	**1 011**	**1 318**

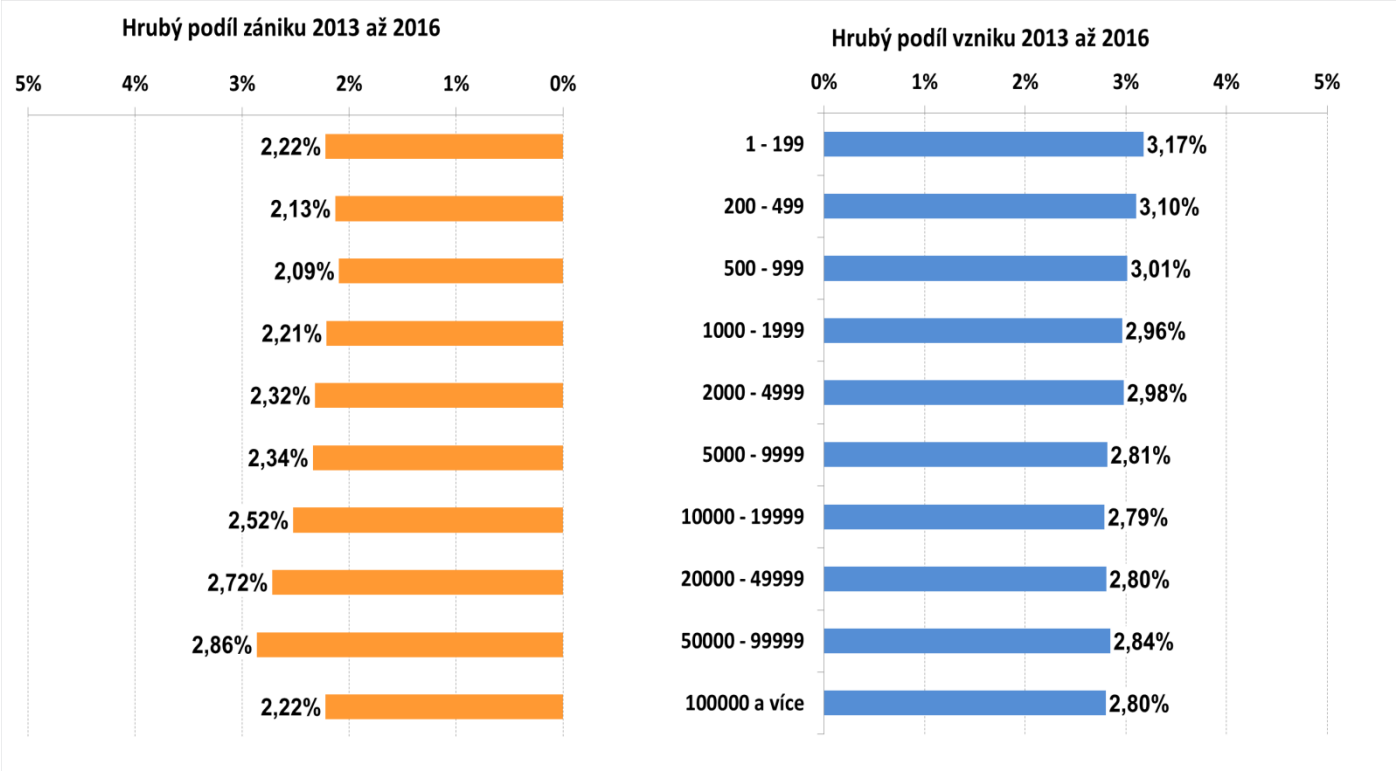

Obr.č. 38: Hrubé podíly vzniků a zániků FOP v obcích/městech za poslední 4 roky

5 Aktivní ekonomické subjekty

Určitým problematickým místem ekonomických subjektů je výskyt **hospodářsky pasivních ekonomických subjektů**. Ne všechny registrované obchodní společnosti a fyzické osoby-podnikatelé skutečně podnikají. V RES se vyskytuje poměrně značná část nezaniklých obchodních společností a nezaniklých FOP, které nemají žádné výnosy (tržby) nebo nemají žádné zaměstnance. Respektive ne všechny obchodní společnosti a FOP registrované v RES jsou ekonomicky aktivní. Na základě veřejně dostupných zdrojů nelze počty pasivních obchodních společností ani počty pasivních FOP zjistit úplně přesně. Jejich počty můžeme pouze odhadovat.

Jako zdroj odhadu počtu pasivních, resp. aktivních společností byla použita Sbírka listin v Obchodním rejstříku vedená ministerstvem spravedlnosti ČR a dále také statistická šetření Českým statistickým úřadem jejíchž výsledky byly zveřejněny pod názvem „Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou podle vybraných právních forem“. Ve sbírce listin je možné nalézt buď výroční zprávy nebo účetní výkazy velké části obchodních společností registrovaných v RES. Za hospodářsky aktivní společnosti byly vzaty takové, které vykázaly nenulové obchodní a výrobní tržby. Dále byly do odhadu počtů aktivních obchodních společností zahrnuty i výsledky šetření ČSU, tj. počty obchodních společností (včetně družstev) se zjištěnou ekonomickou aktivitou.

Podíl takto definovaných aktivních obchodních společností ke všem obchodním společnostem činí v posledních 10 letech **70,34%** se směrodatnou odchylkou **+/-3,19%**. Jedná se o poměrně stabilní část aktivních obchodních společností ze všech pozorovaných obchodních společností. Za předpokladu, že hodnota 70,34% +/-3,19% platí pro všechny obchodní společnosti (tj. zveřejňující i nezveřejňující své účetní výkazy ve sbírce listin) můžeme všechny aktivní obchodní společnosti odhadnout tak, že celkový počet nezaniklých obchodních společností vynásobíme koeficientem 70,34%. Samozřejmě jedná se o odhad s jistou mírou nepřesnosti.

Zdrojem odhadu aktivních fyzických osob – podnikatelů jsou zejména výsledky statistických šetření zveřejněné Českým statistickým úřadem. Z těchto podkladů a částečně i z vlastních měření odhadujeme, že podíl aktivních FOP na nezaniklých FOP se dlouhodobě snižuje a v posledních 10 letech je tento poměr na úrovni **46,09%** se směrodatnou odchylkou **+/-1,52%**.

Výsledky identifikace aktivních podnikatelských subjektů z celkem nezaniklých v letech 1990 až 2016 jsou uvedeny v grafu na obr.č.39. V tab.č.21 jsou provedeny výpočty odhadu počtu aktivních obchodních společností a fyzických osob podnikatelů.

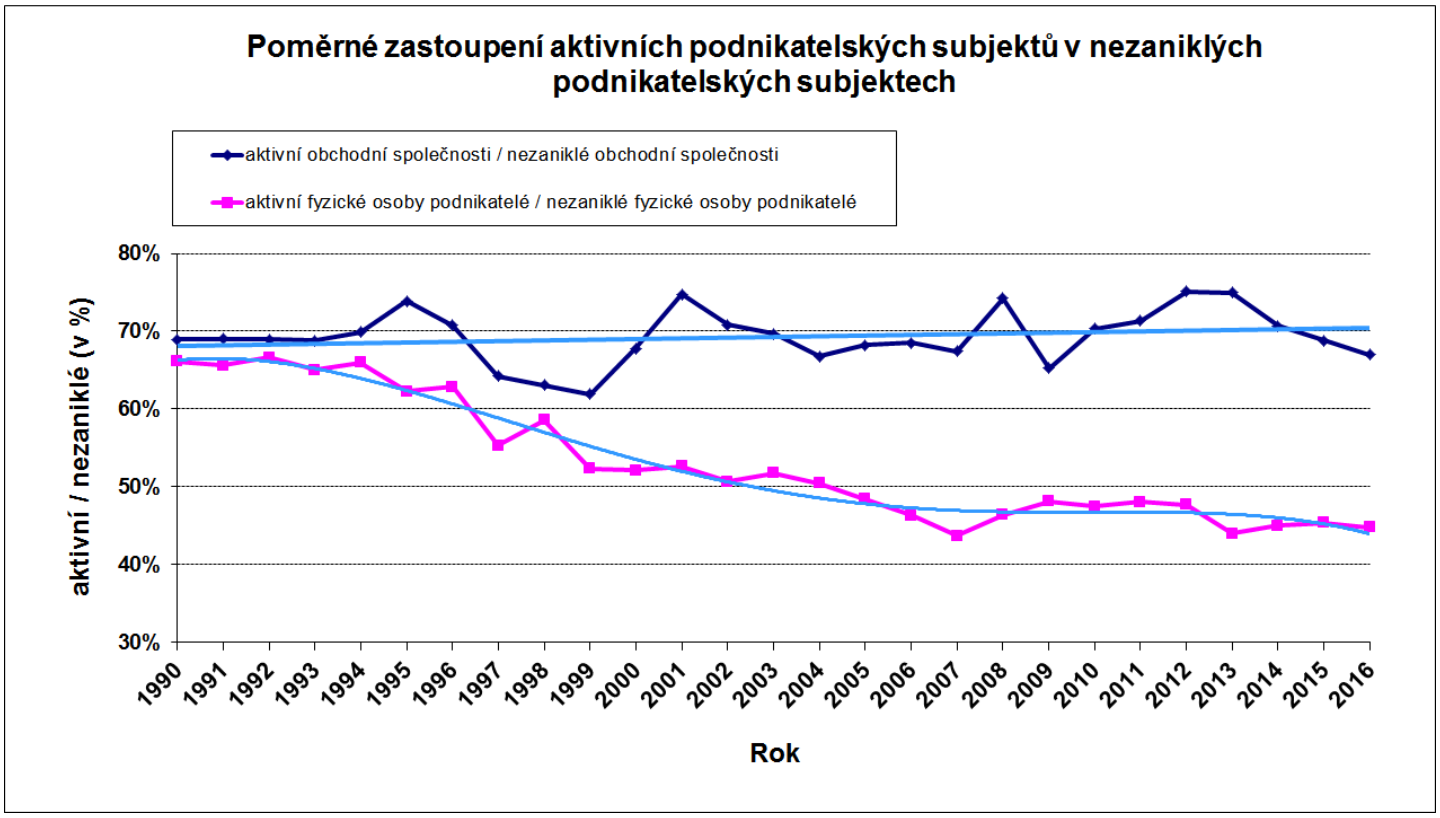

Obr.č. 39: Vývoj podílu aktivních podnikatelských subjektů

	Nezaniklé k 31.12.2016	Očekávaná hodnota podílu "aktivní/nezaniklé"	Směrodatná odchylka podílu "aktivní/nezaniklé"	Očekávaná hodnota počtu aktivních (odhad) k 31.12.2016	Směrodatná odchylka počtu aktivních (odhad) k 31.12.2016
	(a)	(b)	(c)	(d) = (a) * (b)	(e) = (a) * (c)
Obchodní společnosti	**476 493**	**70,34%**	**3,19%**	**335 161**	**+/- 15 189**
Fyzické osoby podnikatelé	**2 051 360**	**46,09%**	**1,52%**	**945 440**	**+/- 31 222**

Tab.č. 21: Odhady počtů aktivních obchodních společností a FOP

6 Závěr

Hlavním cílem této práce bylo získat údaje o počtech ekonomických subjektů, zejména obchodních společností a fyzických osob podnikatelů, o časovém vývoji jejich počtů v regionech, sekcích NACE a ve vybraných kategoriích obcí a měst. Toto rozčlenění do vybraných skupin bylo provedeno s cílem využití získaných informací pro jejich následné uplatnění při identifikaci míry bankrotů v regionech, v sekcích NACE a v kategoriích obcí a měst.

Poznámka na závěr: všechny údaje v tabulkách a grafech vznikly na základě vlastních výpočtů a to jen z veřejně dostupných zdrojů.

Ing. Ondřej Pirohanič, CSc.
CRIF — Czech Credit Bureau, a. s.
Na Vítězné pláni 1719/4, 140 00 Praha 4, Česká republika
o.pirohanic@crif.com
www.crif.cz

Použité zkratky

ČSÚ	Český statistický úřad
RES	Registr ekonomických subjektů
ROS	Registr osob
NACE	Statistická klasifikace ekonomických činností (Statistical Classification of Economic Activities)
FOP	Fyzická osoba - podnikatel
OS	Obchodní společnost
ZO	Zahraniční osoba
PO	Ostatní právnická osoba
HHI	Herfindahl-Hirschman Index, viz kap.3.1.2
ČR	Česká republika
EET	Elektronická evidence tržeb

Seznam tabulek

Tab.č. 1: Vývoj počtu ekonomických subjektů evidovaných v RES 16

Tab.č. 2: Meziroční změny počtu nezaniklých ekonomických subjektů evidovaných v RES 17

Tab.č. 3: Vzniky a zániky ekonomických subjektů v období 1990 až 2016 18

Tab.č. 4: Zastoupení nezaniklých obchodních společností v regionech 23

Tab.č. 5: Meze hodnot HHI indexu pro kategorizaci míry koncentrace 29

Tab.č. 6: Vzniky a zániky obchodních společností v regionech za poslední 4 roky 30

Tab.č. 7: Zastoupení nezaniklých obchodních společností v sekcích NACE 33

Tab.č. 8: Vzniky a zániky obchodních společností v sekcích za poslední 4 roky 39

Tab.č. 9: Odvětví NACE 2 znaky setříděné podle vzniků obchodních společností 42

Tab.č. 10: Odvětví NACE 2 znaky setříděné podle zániků obchodních společností 42

Tab.č. 11: Zastoupení nezaniklých obchodních společností v obcích a městech 47

Tab.č. 12: Obchodní společnosti v obcích a městech za poslední 4 roky 52

Tab.č. 13: Zastoupení nezaniklých FOP v regionech 58

Tab.č. 14: Vzniky a zániky FOP v regionech za poslední 4 roky 65

Tab.č. 15: Zastoupení nezaniklých FOP v sekcích NACE 68

Tab.č. 16: Vzniky a zániky FOP v sekcích za poslední 4 roky 75

Tab.č. 17: Odvětví NACE 2 znaky setříděné podle vzniků FOP 78

Tab.č. 18: Odvětví NACE 2 znaky setříděné podle zániků FOP 78

Tab.č. 19: Zastoupení nezaniklých FOP v obcích a městech 83

Tab.č. 20: FOP v obcích a městech za poslední 4 roky 88

Tab.č. 21: Odhady počtů aktivních obchodních společností a FOP 91

Seznam obrázků

Obr.č. 1: Vývoj vzniků a zániků ekonomických subjektů 18

Obr.č. 2: Podíly vzniků a zániků ekonomických subjektů 18

Obr.č. 3: Vývoj vzniků a zániků obchodních společností – roční hodnoty 20

Obr.č. 4: Vývoj vzniků a zániků obchodních společností – měsíčně 20

Obr.č. 5: Vývoj poměru zániky / vzniky obchodních společností – měsíčně 21

Obr.č. 6: Vývoj roční míry vzniků a zániků obchodních společností v regionech - měsíčně 25

Obr.č. 7: Vývoj roční míry vzniků a zániků obchodních společností v regionech - měsíčně (pokr.)26

Obr.č. 8: Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v regionech k 31.12.2016 27

Obr.č. 9: Hrubé podíly vzniků a zániků obchodních společností v regionech za poslední 4 roky .. 31

Obr.č. 10: Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v sekcích 35

Obr.č. 11: Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v sekcích (pokr.) 36

Obr.č. 12: Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v sekcích k 31.12.2016 37

Obr.č. 13: Hrubé podíly vzniků a zániků obchodních společností v sekcích za poslední 4 roky 40

Obr.č. 14: Roční počty obchodních společností ve vybraných odvětvích NACE 43

Obr.č. 15: Roční počty obchodních společností ve vybraných odvětvích NACE (pokr.1) 44

Obr.č. 16: Roční počty obchodních společností ve vybraných odvětvích (pokr.2) 45

Obr.č. 17: Počty nezaniklých obchodních společností na 10 tisíc obyvatel v obcích a městech 48

Obr.č. 18: Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v obcích a městech od r.2006 49

Obr.č. 19: Roční míry vzniků a zániků obchodních společností v obcích k 31.12.2016 50

Obr.č. 20: Hrubé podíly vzniků a zániků obch. společností v obcích/městech za poslední 4 roky . 53

Obr.č. 21: Vývoj vzniků a zániků FOP – roční hodnoty 55

Obr.č. 22: Vývoj vzniků a zániků FOP – měsíčně 55

Obr.č. 23: Vývoj poměru zániky/vzniky FOP – měsíčně 56

Obr.č. 24: Roční míry vzniků a zániků FOP v regionech - měsíčně 60

Obr.č. 25: Roční míry vzniků a zániků FOP v regionech - měsíčně (pokr.) 61
Obr.č. 26: Roční míry vzniků a zániků FOP v regionech k 31.12.2016 62
Obr.č. 27: Hrubé podíly vzniků a zániků FOP v regionech za poslední 4 roky 66
Obr.č. 28: Roční míry vzniků a zániků FOP v sekcích od r.2006 70
Obr.č. 29: Roční míry vzniků a zániků v sekcích od r.2006 (pokračování) 71
Obr.č. 30: Roční míry vzniků a zániků FOP v sekcích k 31.12.2016 72
Obr.č. 31: Hrubé podíly vzniků a zániků FOP v sekcích za poslední 4 roky 76
Obr.č. 32: Roční počty FOP ve vybraných odvětvích NACE 79
Obr.č. 33: Roční počty FOP ve vybraných odvětvích NACE (pokr.1) 80
Obr.č. 34: Roční počty FOP ve vybraných odvětvích NACE (pokr.2) 81
Obr.č. 35: Počty nezaniklých FOP na 10 tisíc obyvatel v obcích a městech 84
Obr.č. 36: Roční míry vzniků a zániků FOP v obcích a městech od r.2006 85
Obr.č. 37: Roční míry vzniků a zániků FOP v obcích a městech k 31.12.2016 86
Obr.č. 38: Hrubé podíly vzniků a zániků FOP v obcích/městech za poslední 4 roky 89
Obr.č. 39: Vývoj podílu aktivních podnikatelských subjektů 91